

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECC

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

V Washingtonu

Cartesius pripoveduje neke v svojih »Govorih o načinu, kako se najbolje vodi razume, da človek, če le stalno gre po poti naprej, prav gotovo nekam pride. Nasprotno pa, če zapusti pot in krene na stran, se mu lahko pripeti, da ne pride nikamor.

Ne vemo, če so se misijonarji Evrope, MacDonald in Herriot, ko so potovali v Ameriko na konferenco, ki jo je sklical Roosevelt v Washingtonu, ravnali po teh modrih nasvetih velikega francoskega filozofa iz 17. stoletja, kajti vsak dan njihovega bivanja na prekoceanskem parniku se je cilj bolj skril v negotovost. Vendar se pa lahko pove v njihovo razbremenitev, da se niso sami oddaljevali od cilja, ampak da je ameriški predsednik poskrbel, da je vsebina konference v petih dneh potovanja postala fundamentalno različna od one, na katero so bili prav za prav vabljani.

Prvotno se je namreč mislilo, da se bodo Anglija, Francija in Zedinjene države Amerike kot tri edino ostale demokratične države na svetu, da se poslužimo definicije ameriškega državnega tajnika Cordell Hulla, med seboj posvetovali, kako odpraviti vsa zla, ki težijo svet, da bodo v glavnih obrisih sestavile program, ki naj ga izvrši velika mednarodna gospodarska konferenca v Londonu, na katero stavi obunani in z gospodarskimi težavami pregrečni svet svoje zadnje nade.

Vedelo se je, da se bodo trije državni posvetovali o treh vprašanjih: vprašanje trgovine, vprašanje mednarodnih dolgov in vprašanje svetovne razorožitve. Politična vprašanja vsebine, kot so jih razodela rimska prizadevanja, ki si stremijo za revizijo mirovnih pogodb, še le 15 let starih, bi naj ne prišla na dnevni red. Tako se je glasil tajni medsebojni dogovor.

Ker je iniciativa za washingtonsko konferenco prišla iz Amerike, je bilo očito, da ima v prvi vrsti namen braniti ameriške interese, oziroma predlagati takšno svetovno prenehanje gospodarstva, ki bi Ameriki koristila, a drugim državam po svetu vsaj ne škodovala. V tem pogledu je treba najprej povdariti dejstvo, da je demokratiška stranka, ki je pri zadnjih volitvah v Ameriki zmagala in je marca meseca prevzela državno upravo v svoje roke, napovedala brezsumilno ofenzivo proti tarifni politiki bivše vlade predsednika Hooverja. Zedinjene države danes lahko zadostijo samim sebi na gospodarskem polju, toda to dejstvo jih še ne reši iz krize, ker več pridelajo, kot pa konsumirajo. One zato potrebujejo obširnega svetovnega trga, ki bo segel po njihovi nadprodukciji. Hooverjeva vlada pa je vodila naravnost fašistično gospodarsko politiko, ona je zabarikadiral državo z neprestopnimi tarifnimi zidovi in končno usnela, da se je tudi svetovni trg v samoohrambi ogradił proti ameriškemu blagu. 13 milijonov brezposelnih je bila posledica tega gospodarskega nacionalizma.

Sedanja vlada hoče zrušiti vse te carinske tarife in potrebuje zato ne samo diktatorskih pooblastil, ampak močnega prijaznega toka v ameriškem javnem mnenju. Roosevelt je hotel ta tok ustvariti baš v Washingtonu s tem, da bi bil predlagal velik vseobsegajoči sporazum za znižanje tarifnih postav, pričakujoč od tega novo osvežitev mednarodnega gospodarstva in zaposlitev vseh brezposelnih rok.

Materielno, če ne pravno, pa je gospodarska obnova zvezana s problemom mednarodnih dolgov. Mogoče so nekateri ameriški politiki mislili osebno dolgeve izbrati kot sredstvo, da bi pritiskali na evropske države na polju carinske politike. Toda, četudi se je ta misel pojavila, je kmalu utonila v pametnejšem razumevanju mednarodnega sodelovanja, kajti sodelovanje vseh je ena stvar, žrtvovanje enih v prilog drugih pa je nekaj drugega. Ni namreč mogoče misliti, da bi evropske države, ki so na lupo Ameriki brisale nemške reparacije pod pogojem, izraženi v več zaporednih pogodbah, da se za isti količnik zmanjšajo tudi njihovi dolgovi Ameriki, stopile sedaj na mesto Nemčije in plačevale preko morja tribut, od katerega je bila Nemčija absolvirana. Francoska in angleška vlada sta zavzeli svoje stališče in Roosevelt je bil pameten, da ga je razumel: evropski dolgovi bodo ali brisani ali pa jih bo plačala Nemčija, to je aksiom, ki ga je priznala tudi washingtonska konferenca.

Kot tretja točka prvotnega programa konference je stalo vprašanje razorožitve, ki je zopet psihološko ozko povezano s problemom mednarodnih dolgov. Zdi se, da je Amerika že opustila pozor puritanskega pastora, ki stoji ob strani prepričanj, se narodov in jim pridiguje mir ter jim v nasprotnem slučaju grozi z represalijami gospodarskega značaja, kajti enodusen protest angleškega parlamenta proti novostalemu grožočemu militarističnemu duhu v Hitlerjevi Nemčiji je zrušil ameriško tezo, da se morajo evropske države razorožiti do kolčnika, ki je predviden za Nemčijo. S Hitlerjem v Evropi je nastal nov položaj, ki je zagnal večinoma vse dosedanje razorožitvene načrte med nerabno šaro.

Toda med tem, ko sta MacDonald in Herriot, prvi na »Berengariji«, drugi na »le de France«, s svojimi strokovnjaki razmišljevala o imenovanjih treh točkah dnevnega reda v Washingtonu ter pripravljala kolikor mogoče jasna stališča k ameriškemu predlogom, je bil nenadoma v furiji dolarske krize spremenjen ves program washingtonskega sestanka in ko sta stopila na ameriška tla, sta po »Cartesiusu« sicer prišla »nekam«, toda cilj je bil popolnoma drug od onega, proti kateremu sta pred petimi dnevi mogočno razvila svoja jadra. Prišla sta v drugo deželo in mesto, da jima pihla blaženi veter prijateljske pripravljenosti, jima je zaživljala okrog obraza strupena in ostra burja bojevitnega razpoloženja.

Na washingtonski konferenčni mizi ne leži več vprašanje mednarodnih dolgov, niti problem anglo-ameriških in franko-ameriških gospodarskih dogovorov. Plakati so bili čez noč spremenjeni in z njimi tudi vsebina drame, ki je bila napovedana. Amerika je napovedala vojno evropskemu denarju.

Stalinov kolektivistični utopizem privedel do zloma

Socializacija poljedelstva predstavlja neuspeh

Nad Sovjete so prišli težki časi preizkušnje

Stalin

London, 24. aprila.

Glavni organ sovjetske vlade, moskovska »Pravda«, objavlja ob priliki gospodarskega preloma med Sovjetsko Rusijo in Anglijo članek, ki vzbuja pozornost po svoji veliki zmernosti. Dočim so splošno pričakovali, da bodo Sovjeti pozivali ruski proletarijat na najbolj energični odpor proti angleški buržoaziji, ki je na obsojdo angleških inženjerjev odgovorila s prepovedjo 80% ruskega uvoza v Anglijo, se »Pravda« omejuje na običajno protiburžoazno polemiko in tolaži ruski narod s protikrepi sovjetske vlade, ki je od svoje strani prepovedala vsak uvoz angleškega blaga v USSR. Obenem se pa med vrsticami namiguje, da sovjetska vlada ne bo nepopustljiva, ako bi Anglija bila pripravljena k pametnemu kompromisu. »Pravda« sicer poudarja, kakšno veliko škodo bo imela imperialistična britska vlada od prepovedi angleškega uvoza, toda ruska javnost dobro ve, da znaša uvoz ruskega blaga v Anglijo 50% več nego uvoz britskega blaga v Rusijo. Zmerno pisanje »Pravde« se da razlagati iz raznih činič, od katerih je glavna velika gospodarska kriza, v kateri se danes nahaja USSR.

Zlom Stalinove ekonomske politike

Če se razmotriva položaj, ki danes vlada v gospodarstvu Sovjetske Rusije, potem nam bo popolnoma razumljivo, zakaj je sovjetska vlada prizorila proces proti angleškim inženjerjem. Proces, ki se je inženiral kot veličanska senzacija, naj bi dokazal, da evropske države, predvsem Anglija, zamišljajo vojno proti Rusiji in da v to svrhu v Rusiji vzdržujejo svoje agente, ki naj v sovjetskih industrijskih podjetjih s pomočjo ruskih nastavlencev vršijo sabotaže, tako da bi v slučaju vojne ruska industrija ne bila v stanju oskrbovati ruske armade. Na podlagi tega naj bi se ruski delavec in kmet navdušila za to, da s se večjo vneto sodelujeta pri izpolnjevanju petletke, ker je le na ta način mogoče, da se ruski narod ubrani vojne, katero mu hoče vsiliti združena evropska buržoazija. Če se pa vpoštevata, da so vsi ti procesi sovjetske oblasti proti inozemskim inženjerjem od l. 1925 do 1933 sloneli na jako šibkih podlagah, ki niti zdaleka ne morejo dokazati, da bi inozemski inženjerji v resnici imeli take namene, potem se nehoti vsiljuje misel, da so ti procesi bili umelno inženirani samo zato, da odvrnejo pozornost ruskega ljudstva od neuspehov tako zvanega sovjetskega načrtnega gospodarstva. Rusko ljudstvo naj bi se prepričalo, da teh neuspehov ni kriv sovjetski režim, ampak zloba inozemske buržoazije, ki stavlja izpolnitvi sovjetskih pjatilek največje ovire.

Dunajska vremenska napoved: Temperatura se bo zvišala, oblačnost negotova.

Zagrebska vremenska napoved: Spremenljivo oblačno, vendar se bo kmalu zjasnilo, zmerno hladno in vetrovno.

Demokratiška stranka je že dalje časa bobnela od nezadovoljstva. Odkar je angleški denar padel in sorazmerno z njim tudi cene angleškemu blagu na svetovnem trgu, se je pokazal katastrofalen zastoj v ameriškem gospodarstvu. Amerika je stala osamljena na visokem vrhu, okrog katerega se je vse zrušilo, gospodarske vrednote, cene pridelkom, denar. Kako naj v takem položaju Amerika razbremeni notranjo zadolženost — notranjepolitični program nove vlade, kako naj zaposli svojih 13 milijonov brezposelnih — njen socialni program, kako naj zavladna na svetovnem tržišču — njen zunanjepolitični? Nekateri, med njimi Al. Smith, so svetovali metoditno znižanje pridelovalnih stroškov in s tem notranje zvišanje konsuma, drugi so predlagali sistematično izgraditev zunanje trgovine na osnovi novih, primernih mednarodnih trgovinskih pogodb, tretji vsaj delni moratorij za vse dolgeve. Zmagala pa je četrta struja, ki je zahtevala, da se mora vrednost dolarja znižati, da se mora najti nova pariteta dolarja in zlata, nižja od sedanje, češ, da bo ta ukrep sam zadostoval, da prinese leka vsem gospodarskim težavam. Z novim, manjvrednim denarjem bo Amerika dala zadolženim sredstva v roke, da se razbremenijo,

Največja napaka - kolektivizacija poljedelstva

V resnici niso krivi inozemci, da so sovjetske pjatiletke doživele veliko razočaranje, ampak tiči vzrok v zamisli kolektivizacije ruskega poljedelstva kot takl. Sovjeti so organizirali dva načina kolektivizacije poljedelstva: 1. velika državna komunistična poljedelska gospodarstva ali tako zване sovhoze in 2. agrarne kolektive, tako zване kolhoze. Državna kmečka komunistična gospodarstva so po šestih letih, odkar so bila uvedena, rodila zelo klavrne rezultate. Isto se more trdititi tudi o kolektivnih kmečkih gospodarstvih, v kateri so sovjeti po sili pognali skoraj 80% vseh ruskih zasebnih kmečkih gospodarstev. Vsi strokovnjaki se danes edini v tem, da je naloga, katero so si postavili pri tem sovjeti, naravnost nadloveska in da jo gole človeške sile nikakor ne morejo zmagati. Načrtno kmečko kolektivistično gospodarstvo zahteva diktatorskega centralnega vodstva. Ako naj taka kolektivizacija uspe, se morajo naredbe centrale izvajati tako točno kakor ure, tako da tudi en sam zob enega samega kolesa ne sme odpovedati. Ker pa take naredbe, diktirane z zelene mize, ne morejo vedno biti brez napake, zato morajo naleteti na odpor onih, ki imajo dolžnost jih izvrševati. In čim bolj so sposobni tisti, katerim je izvršitev poverjena, tem večji je odpor. Iz tega sledi samo dvoje: ali se mora centrala ukloniti dejanskim razmeram in se mora sistem kolektivizacije omiliti, kar bi končno nujno privedlo k opustitvi tega sistema samega, ali pa je treba opozicijo s silo potlačiti. Sovjeti so sicer l. 1932 in 1933 z vprav drakonično strogostjo, ki se ni ustrašila smrtnih kazni, skušali ustrahovati svoje lastne izvršilne organe na kmetih, toda učinek je danes ravno nasproten, nego ga je pričakoval Stalin: izvršilni organi so se enostavno odpovedali svoji lastni odgovornosti in zašli izvajati odredbe z zelene mize, ne glede na to, da so popolnoma pogrešene. Tako se je izpolnilo to, kar je naraven zakon vsake take diktature: tista diktatura, ki gradi svoje delo na pogrešnih gospodarskih načelih, privede v najkrajšem času k slabemu funkcioniranju posameznih koles velikega mehanizma. Zato stojijo danes sovjeti pred popolnim zlomom svoje agrarne kolektivistične politike: sposobnih voditeljev agrarnih kolektivov manjka; tisti, ki so še, delajo popolnoma mehanično; kmetje predučujejo čim manj morej; tako uradniški kakor kmetje goljufajo državo in predukeja poljedelskih produktov, s katerimi Sovjeti plačujejo ogromne stroške industrijske pjatiletke, vprav katastrofalno pada. K temu prihaja še gospodarska kriza v Evropi, radi katere Sovjeti ne morejo dobiti potrebnih kreditov, pomanjkanje denarja pa je privedlo do tega, da je tako industrijski delavec kakor kmet, ki predstavlja danes samo delavca v

kolektivnih gospodarstvih, slabo plačan in da je prehrana ruskega prebivalstva danes, ne da bi pretiravali, veliko slabša, nego je bila pod Ljeninginom.

Umetna inseceracija procesov

Angleški inženjerji, ki so se nahajali aprila meseca pred moskovskim državnim sodiščem, so bili v istem položaju kakor nemški, poljski in francoski inženjerji, ki so bili skupaj z ruskimi l. 1925, 1928 in 1930 obtoženi sabotaže. Sabotažna dejanja, ki so se jim očitala, so bila čisto malenkostnega značaja. Bile so to napake v funkcioniranju posameznih strojev, ki se pri vsaki dobavi zgodijo. Iz tega so sovjeti konstruirali namero inženjerjev, da bi se v slučaju vojne onemogočil ves elektroobrat sovjetskih central, ki so oddaljene druga od druge po več 1000 km. Sistematična sabotaža je v takem slučaju skoraj izključena, ker bi zahtevala ogromno organizacijo po vsej državi, o kateri pa ni niti sledu. Proces je bil enostavno inseceriran zato, da dokaže nekaj, kar ni, zato, da bi se podžgalo rusko ljudstvo k večji aktivnosti pri izvrševanju pjatiletke, ki zaradi svojih slabih rezultatov dan na dan povečuje odpor ljudstva.

Počasni preobrat k zmerni politiki

Sovjeti mislijo sedaj, ko so narodu dokazali, kakšne namene da ima svetovna buržoazija, da bo patriotizem ruskega naroda zadostoval, da izvajajo dalje svoje načrtno gospodarstvo in da eventualno kljubujejo velikim nevarnostim, ki se dvigajo proti USSR na Daljnemu vzhodu od Japonske. Zato je hujskanje proti Angliji sedaj, ko so angleški inženjerji obsojeni, kljub gospodarski vojni reducirano na minimum, in se obrablja očrnsko ruskega naroda proti Daljnemu vzhodu. Najnovejša poročila pravijo, da je japonska vlada ukazala, da se prodiranje japonske armade proti Pekingu in proti Kitaju sploh ustavi, kar je silno vznemirilo sovjetsko vlado, ki meni, da hočejo Japonci osvoboditi svoje sile, katere operirajo v Kitaju, zato, da morejo tem bolj pritiskati na Rusijo, ki jo hočejo pripraviti do tega, da bi popolnoma zapustila svoje postojanke v Mandžuriji. Kakor vidimo, se torej na Daljnem vzhodu pripravljajo dogodki, ki Sovjete silijo do ene previde politike napram Angliji in zapadu sploh, kakor odseva iz omenjenega članka »Pravde«.

Cim dalje bolj pa se v Rusiji, zlasti po vplivu komisarja za vojsko, Voroslova, ki je brez dvoma najdalekovidnejši politik sodobne Rusije, utrjuje mnenje, da bo treba zapustiti linijo fanatičnega Stalina in se vrniti k Ljeningovemu reformizmu »Xepac«, ki je upošteval zasebno last in zasebno inicijativno ruskega kmeta.

Medparlamentarni kongres v Rimu

Dr. Kumanudi pozdravlja „velikega šefa italijanske vlade“,

proslavlja Rim in občuduje junaški italijanski narod

Rim, 24. aprila. AA. Predsednik narodne skupščine in voditelj jugoslovanske delegacije dr. Košta Kumanudi je imel v Rimu na mednarodni parlamentarni gospodarski konferenci pozdravni govor, v katerem je izjavil:

Jugoslovanska parlamentarna delegacija je srečna, da more v večnem mestu Rimu pozdraviti vzvišenega suverena Nj. Vel. kralja Italije in italijansko vlado z njenim velikim in uglednim šefom Nj. eks. Mussolinijem. Mi smo prišli semkaj v želji, da izrazimo svoje spoštovanje in občudovanje plemenitega italijanskega naroda, čigar boji za samostojnost in za narodno edinstvo v prošlosti so blagodejno vplivali na narode nove Evrope pri odbojih junaških naporih za izvojevanje svobode in uresničenje svojih najsveteljših idealov z ustanovitvijo nacionalnih držav.

Jugoslovanska delegacija se želi tudi priročno in iskreno zahvaliti tej gostoljubni deželi, tej lepi deželi, katere inpozantni napredek nas navdaja z

industriji pa odprla svetovni trg, dobila bo denarja na razpolago, bo oživila umrlovo narodno gospodarstvo.

Amerika je imela še en daljši cilj. S tem, da je prostovoljno zrušila vrednost svojega denarja, je prisilila vse druge države, da se z njo pobotajo glede enotne paritete vsega svetovnega denarja. In to vprašanje bo sedaj tvorilo vsebino washingtonskih pogajanj. Finančni ekspert v Zenevi so ga postavili na dnevni red mednarodne gospodarske konference. Amerika se je ekspertom porogala, ga brutalno vrgla na zeleno mizo, da ne bo mednarodna gospodarska konferenca preganjala teoretične fantome, ampak da bo imela pred seboj konkreten problem, ki pred vsemi ostalimi političnimi zahteva najne rešitve.

Amerika je vzela v svoje roke vodstvo gospodarske konference, čeravno bo ta v Londonu. Sedaj razumemo besede velikega ameriškega patricija Walter Page-a, ko je z zanosom napisal: »Mi lahko zapovedujemo tem gospodem, mi lahko komandiramo tem državam. Oni nas časte, oni nas zavidajo, ker vidijo, kako prihaja ura, ko bomo gospodari svetovnega kapitala in svetovne trgovine. In ti Evropa!

občudovanjem, za prijateljski in topli sprejem, ki smo ga doživeli takoj, ko smo stopili na tla kraljevine Italije. Tem bolj nas je to ganilo, ker smo se tu zbrali v nenavadno resem trenutku v zgodovini človeštva, in ker ima ta konferenca nalogo reševati vprašanja, ki so v tem trenutku največje važnosti. Sredstva, ki smo jih poklicani poiskati in najti za ozdravljenje sedanje krize, ki povzede pustošo, morajo biti taka, da bodo prinesla vsaj olajšanje, če že ne končne odprave tistega zla, od katerega danes narodi na vseh celinah sveta trpe.

S tem, da postavimo na svoj dnevni red nekatere probleme, ki pridejo v isti okvir, bomo napravili znatne usluge tem važnim razpravam, ki se pripravljajo v Londonu. Želimo, da bi te naše diskusije v Rimu pomenile tako za Evropo kakor tudi za ostale dele sveta novo etapo in pomemben datum pri stremljenju, da se ob zaščiti obstoječega in zavarovanega mira doseže večja sreča, zanesljivejša varnost in stalnejši napredek za vse narode. Večno mesto Rim je tako s svojo slavno in lepo preteklostjo, s svojo cvetočo sedanostjo in ugodnimi znamenji za svojo bodočnost kakor nalašč določeno, da vodi to konferenco v znamenju izvedljivih upov po potih, ki bodo narodom in ljudem vrnilo izgubljene ugodnosti in blagostanje.

ZN rešuje Bolgarijo

Zeneva, 24. apr. tg. Finančni odbor Zveze narodov se je sestel danes pod predsedstvom Janse-na iz Švedske k tajnemu zasedanju, v katerem bodo najprej proučevali zelo kritični finančni položaj Bolgarije. Pred tedni je Zveza narodov poslala posebno preiskovalno komisijo, ki bo sedaj podrobno poročala o finančnem položaju te države. Dalje se bo bavil odbor z finančnim dogovorom z Romunijo in s prošnjo Grčije, da Zveza narodov preišče njen finančni položaj. Končno bodo govorili tudi o finančno-političnem položaju v Avstriji in na Madžarskem.

Kardinal dr. Innitzer ponesrečil

Dunaj, 24. apr. 3. Dunajski nadškof dr. Innitzer bi postal večerj kmalu žrtve avtomobilske nesreče. Vozil se je s svojim tajnikom z Dunaja in se je pri nekem ovinku avtomobil prevrnil v jarek. Pri tem so se razbile kipe in je bil kardinal Innitzer lažje ranjen. Pomoč so mu nudili v bolnišnici.

Kulturni problemi naše dobe

Nazaj k družini

Vse glave, ki se ukvarjajo z blagobitjo in bodočnostjo lastnega naroda in celokupne družbe, pa pri tem tudi s srcem zraven, to se pravi, da ne mislijo samo na koristi tega ali onega razreda, marveč z enako ljubeznijo gledajo na vse dele celote in hočejo skrbno objeti v svoje načrte vse, brez izjeme — se vračajo k družini kot nosilnici vsega občestvenega življenja. Nanjo hočejo osredotočiti vsa skrb skupnosti, nanjo postaviti bodočnost posameznega naroda, pa tudi celokupnega Eloveštva. Na čelu vseh prizadevanj za obnovo in prosep družine koraka katoliška Cerkev z vsem svojim delom in svojimi ustanovami. Ob sebi uveljavlja pa je, da se temu prizadevanju pridružujejo prav posebno tudi žene — saj so se bila ravno iz ženskih vrst dvignila tudi močnejša gibanja proti raznim sovražnikom družine: proti prostituciji in alkoholu, proti izkoriščanju žene in otrok, proti zapostavljanju mater v javnem in zasebnem pravu (posebno družinskem in dednem) itd. Prav tako so žene že vedno zahtevale, da treba v gospodarstvu vpeljati predvsem človeka, ne pa stroja in drugih tvari in činitelev. Zda pa je izšla brošura dr. Gertrude Bäumer pod naslovom »Družinska politika« (Berlin 1933, Verlag für Standesamtswesen), o kateri zlasti ženske listi obširno razpravljajo in njene zahteve krepko podpirajo. Naj na tem mestu le čisto nakratko navedem samo nekaj glavnih misli — v informacijo in razmišljanje.

Vprašanje rojstev — izvaja G. Bäumer — ni samo vprašanje večjega ali manjšega števila duš, marveč predvsem vprašanje zdravih, vedrih, za življenje sposobnih in pravno polnovrednih članov narodne enote. In tu je družina neprecenljiva in ne nadomestljiva kot biološka in socialna celica. Zato mora postati družina središče vse državne politike. Socialna politika ne sme imeti več zgolj tega namena, da bi popravljala škodo, ki jo posameznim delom celote povzroča po lastnih zakonih samovoljno usmerjeno gospodarstvo, marveč mora postati temelj narodnega gospodarstva samega.

Kmetijski stan z lastno grudo in lastno streho daje najboljše pogoje za družinsko življenje in brani dragocene tradicije. Tem pomembnejše je, da se v današnji mladini zopet krepko javlja hrepenenje po vratitvi k grudi. Kmetijstvo in notranjo kolonizacijo treba z vsemi sredstvi pospešiti in zaščititi. Družinskopolitično važna je tudi vsaka okrepitev rokodelstva, obrti in trgovine; tudi ti stanovi so po svojih pogojih in tradicijah družini naklonjeni.

Najbolj so izpodkopana tla družini v slojih, ki si služijo kruh v odvisnem delovnem, odnosno službenem razmerju: delavci, uslužbenci in uradniki. Tu treba najti pota, da se obnovi družinski duh in začetovi družini obstoj in prosep. V ta namen mora država dati vso svojo pomoč. Družinski očetje naj ne dobivajo plače samo po svojem delu, marveč tudi po stanju svoje družine. V ta namen je treba izkoristiti tudi sistem poravnalnih blagaj, iz katerih dobivajo delavci, ki so družinski očetje, doliade, kakor je v veljavi v Franciji in Belgiji.

Prav rožnobo pa mora država uveljaviti svojo skrb za družino v svoji davčni politiki in družino bistveno razbremeniti vseh direktnih davkov (saj

družina itak veliko prispeva na neposrednih davčinih.)

Možem delo - ženam rento

Tri vrste poročenih žena, ki hodijo na pridobitno delo izven doma, razlikuje G. B.: 1. žene, ki so po razmerah prisiljene, da vzdržujejo ali pomagajo vzdrževati družino; 2. žene, ki se odlikujejo po posebnem strokovnem znanju in v značilni meri izboljšujejo položaj družine; 3. žene, ki prostovoljno ali vsaj brez nepremagljive sile izvršujejo fabriksko ali kako drugo pridobitno delo izven doma. Kar se tiče druge skupine, bi ji z družinskega stališča skoraj ne bilo oporekati; nekaj drugega pa je zasilno ali prostovoljno pridobitno delo poročenih žena v industriji, obrti, trgovini in prometu. Tu mora veljati načelo: Dokler je kak moški, ki prejema bi: poselno podporo in bi mogel opraviti delo, ki ga opravlja kaka poročena žena, tedaj naj se delo odkaze moškemu, ženi pa renta. Namesto da vzdržuje javnost brezposelne in pa razne domove in zavetišča za otroke, naj raje omogoči materam, da bodo svoje otroke same doma oskrbovale. Treba bi bilo tudi točno dognati, v koliko naj bi delo na domu ali poldnevno delo nadomestilo celodnevno pridobitno delo izven doma.

Velika uloga v zaščiti in pospeševanju družine pripada socialnemu zavarovanju, kljub vsem njegovim dosedanjim nedostatom. Priliska zaščita porodnic vzgaja posameznika kakor celoto k novemu spoštovanju do življenja.

Zapadni narodi so razdelili odgovornost za dobrobit naraščaja med državo in družino tako, da skrb družina za odgojo in vzgojo, država pa za izobrazbo (in v odnosni meri seveda tudi za vzgojo). Tu je naloga države, da omogoči šolanje sposobnim otrokom revnih družin.

Dalje naj uživajo družine predprave pri preiskbi stanovanj, uvede naj se splošno šolanje za materinski poklic, ustanove naj se povsodi posve-tovalnice za vsa vprašanja, ki se tičejo zakona, in izpopolnjevanje v družinski uradi; prezirati pa tudi ni manj pomembnih pomožnih sredstev, kakor jih uporabljajo v Franciji in Italiji.

Novi rod mora čutili, da stoji celota z vsemi svojimi močmi in vsemi sredstvi za družino, za otrokom, pripravljena da za varuje in vsestransko podpira. Družina mora biti zastopana tudi v zakonodaji, povsodi, kjer se vrši odgovorno delo za celokupnost. Ministrstva in politične stranke naj ne zavejo k sodelovanju zgolj »strokovnjakov«, marveč tudi matere in očete kot take.

Politike za narodno obrambo — zaključuje G. B. — ne smemo več voditi po bilancah gospodarskih podjetij, v katerih nastopa človek samo kot prejemalec mezd ali dividend. Vsebinsko in cilje take politike moramo marveč razbrati iz živih bilanc ob koncu enega samega šolskega leta šolobveznih otrok. Domovi ali ne domovi, iz katerih prihajajo, njihova telesa, njihov duševni razvoj, lakota po življenju v njihovih očeh, to je izkušnja, to so vtisi, iz katerih vstajajo politični cilji. Ves zmisel politike kakega naroda je vprašanje: Kaj imamo dati svojim otrokom? In taka politika vodi nazaj do izvora, se začne pri družini.

Avanture generala Gajde

Češki fašisti pred sodiščem

Praga, 24. aprila (tj. Pred državnim sodiščem z Brnu se je začela danes na podlagi zakona o zaščiti države sodna razprava proti 60 fašistom s poročnikom Kopsinekom na čelu in sicer radi zločina vstaje, javnega nasilstva, ropa, zapeljavanja k vojaškemu zločinu in zarote proti republiki, proti štirim obtožencem, razen tega tudi radi zločina poskušenege umora in sokrivde, proti voditelju fašistov, bivšemu generalu Gajdi in 10 drugim fašistom radi sokrivde pri zločinu vstaje, javnega nasilstva, ropa, zapeljavanja k vojaškemu umoru in zarote proti republiki. Gre za napad, ki so ga oboroženi češki fašisti izvršili ponoči od 21. do 22. januarja na vojašnico 43. pešpolka v brnskem predmestju Šibeniceh. Kolovodji Kop-

šinek in zobni tehnik Duhošlav Geidl, nečak bivšega generala Gajde, sta po napadu zbežala v Makarsko v Dalmacijo, pa so ju jugoslovanske oblasti izročile. Preiskava je dogajala, da bi se bili imeli isto noč izvršiti se v stilih drugih moravskih mestih stični puči, kot začetek za prevzem oblasti po fašistih. Voditelj fašistov, bivši general Gajda je bil par dni na puču prijet na potovanju po Slovaškem. Obtožnica se opira na program fašistične stranke, ki hoče doseči nasilno spremembo demokratične republike v diktaturo. Če bi se bil napad na vojašnico v Šibeniceh posrečil, bi se imela potem zasesti tudi vojašnica pešpolka št. 10 deželno vojaško poveljstvo, deželno orožniško poveljstvo, pošta in policijska direkcija.

Washingtonska konferenca je pričela

Splošno razvrednotenje denarja, predlagajo strokovnjaki

Uradno obvestilo

Washington, 24. aprila. Po povratku predsednika Roosevelta in angleškega ministrskega predsednika MacDonalda s križarjenja po reki Potomac je izšlo to-le uradno poročilo:

Današnji dan je bil zavzet z razpravo o razorožitveni konferenci. Predsednik Roosevelt in ministrski predsednik MacDonald mislita, da bodo sadovi današnjih razgovorov znatno pospešili možnost uspeha tako na razorožitveni kakor na svetovni gospodarski konferenci.

Predsednik Roosevelt bo nadaljeval pogajanja o razorožitvi s Herriotom.

Angleški strokovnjaki so ves dan proučevali gospodarska in finančna vprašanja s Cordella Hut-
tom, zunanjim ministrom, z načelniki posameznih ministrstev in z drugimi ameriški veščiki. Sporazumeli so se o osnovah splošnega sporazuma.

Vsi ti so se kasneje pridružili obema predsednikoma po njunem povratku z rečnega izleta in razpravljali o denarisenem vprašanju in o svetovni gospodarski konferenci do polnoči. Te razprave bodo nadaljevali danes.

Važno vprašanje prihodnjih dveh dni bo tudi razorožitev. Ameriška vlada je simpatično naklonjena angleškemu predlogu kot podlagi za razpravo, ki jo bodo povzeli ta teden v Ženevi. Roosevelt in MacDonald, kakor tudi njihovi svetovalci so po drugi strani pripravljeni, da je treba svetovno gospodarsko konferenco čim prej sklicati. (AA)

Sporazum z Anliio

New York, 24. aprila. Po poročilu lista »New York Times« so se angleški in ameriški strokovnjaki sporazumeli o potrebi sočasne stabilizacije dolarja in funta. Odprto je samo še vprašanje stabilizacijskih tečajev. Angleški strokovnjaki predlagajo za funt tečaj 3,50 dolarja, ameriškim strokovnjakom pa bi bolj prijal tečaj 4 dolarjev.

Angleški in ameriški strokovnjaki bodo danes ta vprašanja proučili napram francoskemu franku. (AA)

Predlog o razvrednotenju

Washington, 24. aprila. AA. Dognajavo, da so ameriški strokovnjaki predložili na konferenci z angleškimi strokovnjaki načrt o splošnem razvrednotenju denarja. Razvrednotenje, ki naj bi bilo splošno, in ki naj bi veljalo za vse valute, bi se opiralo na tale tri načela:

1. mednarodna devalvacija se mora odrediti sočasno v vseh državah,
2. razvrednotenje mora potisniti valute na nižjo stopnjo kakor je njihova prava, realna vrednost.

Blasfemije hitlerjevcev

„Bog hoče borbo“ se glasi napis na praporu napadalnih oddeikov

Berlin, 24. aprila. Včeraj so berlinski napadalni oddelki proslavili v Caribergu obletnico izročitve prvega prapora. Ta proslava se je leta 1923 izvršila ponoči v neki kleti. Včerajšnja proslava je bila zelo svečana. Nekli pastor je ta prapor, ki nosi napis »Bog hoče borbo«, svečano blagoslovil. Proslavi so prisostvovali nacionalno-socialistični napadalni oddelki, oddelki Stahlhelma in vojske. Godba je igrala nemško in Hitlerjevo himno. (AA)

Hitlerjevci udri v katoliški mladinski dom

»Germania« poroča, da so v Oppelnu člani hitlerjevih mladinskih organizacij vdrl v mladinski dom, ki je pri fari Sv. Petra in Pavla. Ker so bila vrata zaklenjena, jih je napadalni oddelek enostavno vlomil, poškodoval fasado, v notranjosti pa razbil in uničil pohištvo. Zupnik je pozval policijo,

Iz učiteljske službe

Belgrad, 24. apr. 1. Iz 7. v 6. pol. skupino so napredovali sledeči učitelji in učiteljice: Josip Aninčič, Poljski; Ljubica Baloh, Kuzmič; Albina Bradasko, Smartno; Gabriella Vidmar, Sv. Lenart; Anton Vidic, Smartno; Rudolf Wagner, Ljubljana; Stanislav Vrežec, Suhor; Leo Fink, Ljubljana; Ante Golob, Krizevič; Franc Hojnšek, Sv. Jurij; Stefanija Pink, Ljubljana; Marija Čeković, Ana Zorko, Bled; Marija Urbaja, Črešnjevec; Alojzija Lešnik, Maribor; Ivana Lovšin, Kočevje; Viktor Leskovar, Ivanovo; Frančiška Zabrešna, Rudnik; Ema Janežič, Sv. Marko; Jovan Makso, Št. Vid; S. Jevnikar, Št. Vid pri Stični; Stane Komar, Vič; O. Kramar, Smartno pri Litiji; Olga Knez, Ljubljana; Alojzija Kramar, Sv. Peter; Marija Kunaver, Vič; Franc Kramar, Sv. Peter; Ivan Kržišnik, Sv. Peter; Ivan Hršek, Sv. Jurij; Amalija Mariako, Preska; Alojzija Podbrešček, Trbovlje; Slava Pahor, Hudna; Gabriella Potočnik, Zagorje; Danilo Pečenko, Vič; Ivan Pudeli, Sv. Lovrenc; Olga Pečnik, Tolsti vrh; Marija Preskar, Tehtarje; Josip Resman, Celje; Ivana Rožman, Ribnica; Ciril Rakovec, Kamnik; Franja Rebolj, Maribor; Olga Sušnik, Trbovlje; Andrej Pozun, Ljubljana; Ljudmila Sirk, Vrhnik; Marija Sušnik, Laze; Zlatka Gabršček, Vič; Marija Šrof, Cerklje; Marija Črtnik, Ljubljana; Miroslava Štupar, Jernej Čebul, Maribor; Franja Černe, Trbovlje.

Rim, 24. apr. 1. Na dodekaneškem otoku Kosu je bil hud potres, ki je trajal 30 sekund in napravil mnogo škode ter zahteval tudi številne človeške žrtve. Domneva se, da je bilo središče potresa v Anatoliji.

Izpred državnega sodišča Proti dr. Vl. Mačku

Belgrad, 24. apr. 1. Danes ob pol 9 zjutraj se je pričel pred državnim sodiščem za zaščito države proces proti dr. Vladimiru Mačku iz Zagreba. Obtožstvo je že pred napovedano uro napolnilo sodno dvorano do zadnjega kotička. Na proces so prišli številni odvetniki iz Hrvatske, med drugimi tudi Josip Predavec, Večeslav Wilder, dr. Hinko Krizman, dr. Šutej, Sava Kosanović, Voja Lazić in dr. Ante Trumbić. Procesu prisostvujejo tudi Ljuba Davidović, Miha Trifunović, Jova Jovanović, dr. Šekija Behnen, gospa Pribečevića, gospa dr. Jovanovičeva in veliko število belgrajskih odvetnikov.

Takoj po otvoritvi procesa je prosil za besedo dr. Maček in izjavil, da se zahvaljuje za vso naklonjenost dosedanjemu svojemu zagovorniku dr. Kostiću iz Zemuna, a sedaj mu odvzema dano pooblastilo in imenuje za svojega zastopnika dr. Ante Trumbića iz Zagreba.

Senat se je takoj umaknil v posvetovalno dvorano, da sklepa o predlogu obtoženega dr. Mačka. Dr. Maček je medtem ostal v sodni dvorani in k njemu so prihajali prijatelji in drugi ljudje, ki so bili v dvorani.

Ko se je senat zopet vrnil v sodno dvorano, je predsednik senata Vasa Petrovič izjavil, da je senat sicer vzel v pretes predlog dr. Mačka, da bi ga branil dr. Trumbić, a je sklenil, da temu predlogu ne more ugoditi radi tega, ker se vodi proti dr. A. Trumbiću preiskava radi istega dela, radi katerega sedi danes na zatožni klopi g. dr. Maček.

Dr. Maček je nato ponovno imenoval za svojega zastopnika dr. Kostića, ki je takoj zavzel svoje mesto za zagovorniško mizo. Po prečitanih generalijah je dr. Maček sedel pred predsednikom senata in izlekel iz žepa obtožnico in poslušal državnega tožilca dr. Marokina, ki jo je čital in katerega obtožbu dr. Mačka, da je novembra 1932 sodeloval pri sestavi resolucije, v kateri se zahteva, da se ozemlje na tej strani Drine, Save in Donave, vrne v stanje leta 1918, ki je nastalo po razsulu bivše avstro-ogrške monarhije, in da se lahko samo na tej osnovi napravi nov sporazum o ureditvi državne zajednice, Obtožnica mu očita, da je s tem svojim postopanjem delal propagando in ustvarjal prepričanje pri drugih, da je potrebno, da se odcepi del kraljevine Jugoslavije od državne celote, s čemer da je zagrešil zločin po členu 3 zakona o zaščiti države. Nadalje mu očita obtožnica, da je dal razne izjave inozemskim časnikařem in da je s tem deloval na to, da se del države loči od državne celote.

Po prečitaniu obtožnice je predsednik senata vprašal dr. Mačka, če je obtožnico razumel in če se čuti krivega. Dr. Maček mu odgovarja, da je obtožnico razumel, da pa se ne čuti krivega.

Vasa Petrovič nato pojasnjuje, da obtožnica dolgi dr. Mačka, da je sodeloval pri sestavi zagrebske deklaracije, da je govoril z raznimi inozemskimi časnikařem, da bi se hrvatski narod rad ločil od Srbov.

Dr. Maček nato obširno odgovarja na stavljenja vprašanja in obrazlojuje točko za točko zagrebske deklaracije. Pravi, da v tej deklaraciji ni ni-

česar protizakonitega, na podlagi česar bi ga mogel državni tožilec obtožiti. Nato preide na razne izjave, ki so jih objavili razni inozemski časopisi. Pravi, da v glavnem v teh časopisih niso bile podane izjave tako, kakor jih je podal on. Nekatere izjave pa so tudi zelo netočno reproducirane.

Nato mu predsednik senata ponovno stavi več vprašanj z ozirom na 3., 4. in 5. točko deklaracije.

Dr. Maček mu zopet obširno poda tozadevna pojasnila.

Predsednik senata je zatem odredil ob pol 11 odmor.

Ob 11 se je proces nadaljeval ter je predsednik senata znova pričel stavliti vprašanja, ki se v glavnem nanašajo na znano deklaracijo.

Potem so bili prečitani razni dr. Mačkovi intervjuvi v »Manchester Guardianu«, »New York Timesu«, v »Freie Stimmen«, »Petit Parisien«, kakor tudi izpovedi nekaterih prič, ki so bile zaslišane.

Zatem je dobil besedo državni tožilec dr. Marokino, ki predlaga senatu, da se na procesu prečita tudi prevodi iz »Tempaa« od 10. junija in članek, ki ga je ponatisnila »Vedetta d'Italia«.

Branilec dr. Mačka g. dr. Kostić temu odločno nasprotuje.

Potem je zopet govoril dr. Marokino, ki je vprašal obtoženega g. dr. Mačka, zakaj ni demantiral te vesti v inozemskih listih.

Tudi temu je nasprotoval zagovornik dr. Kostić, ki je zatem dobil besedo. Dr. Kostić je predlagal, naj se zaslišijo še dr. Jakob Barčević, dr. Stanko Reberski, dr. Milovan Zanič, dr. Mehmed Behnen iz Sarajeva, dr. Šekija Behnen iz Belgrada, dr. Rajko Gjermanović, šef presbiroja, ki naj izpove, katerega dne je dobil zagrebsko resolucijo z nalogom, da jo objavi v jugoslovanskih časopisih, nadalje Baloh Rajić, urednik »Obzora«, ki naj izpove, kdaj in kje je dobil nalog za objavo zagrebske deklaracije in s kakšnim komentarjem. Dr. Kostić nadalje predlaga, da se dobi iz presbiroja razpis vlade za vse domače časopise, v katerem so točna navodila, v kakšnem smislu se lahko piše o zagrebski deklaraciji, nakar stavi tudi predlog, naj se zaslišijo vsi inozemski časnikaři, ki so dobili od g. dr. Mačka kakršnekoli izjave. Predvsem naj se zasliši Louis Roubaux iz Pariza.

Tem predlogom je ostro nasprotoval državni tožilec dr. Marokino.

Dr. Kostić pa je ostal pri svojem predlogu in prosil senat, da se na procesu preberejo izjave dr. Trumbića, dr. Hinka Krizmana in tovarišev, ki so jo danes izročili predsedništvu tega sodišča in ki izjavljajo, da so tudi oni podpisali isto zagrebsko resolucijo, radi katere sedi danes na zatožni klopi dr. Maček, in da so z njim popolnoma solidarni.

Ker so v sodni dvorani stalno padali iz občinstva vzkliki, je predsednik senata že uvodoma opozoril občinstvo, da se mora obnašati povsem mirno, ker bo v nasprotjem slučaju vsakogar, ki bi se vmešaval, odstranil iz dvorane, če bo pa potrebno, pa tudi izpraznil vso dvorano.

Proces je bil nato ob 14 zaključen in so bo nadaljeval jutri ob 9.

3. to razvrednotenje naj omogoči avtomatično porazdelitev zlata.

Pod pravo, realno vrednostjo razumejo strokovnjaki Zedinjenih držav vrednost valute po preureditvi drugih valut, to se pravi za vrednost, ki se avtomatično vzdržuje sama na tržiščih brez državnih in privatnih intervencij. Ameriški strokovnjaki so dalje mnenja, da se bo vrednost denarja z odstranitvijo carinskih mej dvignila.

Politika v Washingtonu: Pakt treh velesil

Washington, 24. apr. (tj. »New York Times« poroča, da so se obojestranski strokovnjaki po 6 urni konferenci sporazumeli za to, da naj se na čeloma stabilizirajo valute po pravi vrednosti. List izraža mnenje, da se bo dolar na novo baziral na podlagi 85% paritete. Američani želijo stabilizacijo v razmerju 4 dolarjev za en funt, Angleži pa 3,5 dolarjev za en funt. Dalje soglašajo v tem, da se revidira mednarodno zlato kritje, bodisi potom redukcije dosedanjih razmer kritja ali potom priletnega srebra v gotovo razmerje.

Javnost preseneča, da se je MacDonald odločil, sestati se s Herriotom. Sestala se bosta danes, ko bo Herriot opravil uradni obisk v Beli hiši. Razen tega bo MacDonald kosil skupno z Borahom. To pomeni, da se razgovori bolj širijo v politične razgovore, kakor se je nameravalo. Iz francoske delegacije se čuje, da se v Washingtonu polagajo temelji za konzultativni pakt treh držav, ki bo ugodil francoskim zahtevam po varnosti. Angleški konferenci krogi so optimistični radi hitrega razvoja monetarnih razprav, da se tu čuje, da bosta strokovnjaka Leith Ross in Overton ostala v Washingtonu še dalje, ker izdelava načrta ne bo mogla biti končana do odhoda MacDonalda, ki se vrne v Evropo v sredo.

Nemci so že prišli

Berlin, 24. aprila. (tj. Predsednik državne banke dr. Schacht se bo kot zastopnik Nemčije odpravil v Ameriko na washingtonske razgovore za svetovno gospodarsko konferenco. S pripravami za to misijo dr. Schachta se je bavil danes kabinetni odbor za gospodarsko politiko, v katerega so bili povabljeni podkancler Papen, zunanji minister Neurath, finančni minister Schwerin-Crossig, minister za prehrano Hugenberg, delovni minister Seldte in dr. Schacht. Dočim razpravlja Francija in Anglija v Washingtonu o vprašanju dolgov, je dal Nemčiji povod za razgovore z ameriški državni sam dnevni red svetovne gospodarske konference.

ki je odstranila napadalce. List zahteva strogo kaznen radi vandalizma Hitlerjevih čet.

Hitler se zaida v Avstrijo

Dunaj, 24. aprila. Korbiro poroča iz Innsbrucka: Tu so se včeraj vršile dopolnilne občinske volitve. Izpolniti je bilo treba 20 odborniških mest, ki jim je bil mandat potekel. Od teh 20 mest so do zdaj imeli krščanski socialci 7, socialni demokrati 9 in velenemci 4 mandate. Včeraj je bilo izvoljenih pet krščanskih socialcev, 6 socialnih demokratov in 9 hitlerjevcev. Po teh dopolnilnih volitvah bo slika innsbrškega občinskega sveta tale: socialni demokrati 15 mandatov, 12 krščanskih socialcev, 9 hitlerjevcev in 4 velenemci. (AA)

Dunaj, 24. aprila. AA. V Oberndorfu pri Salzburgu so avstrijski nacionalni socialisti s pomočjo bavarske pomožne policije napadli skupino sedmih socialistov in streljali nanje. Enega so nevarno ranili. Policija je napadalce aretirala in jih prepeljala v salzburske zapore.

Konferenca Male zveze

Bukarešt, 24. apr. 1. Kakor poročajo listi, se bo letošnja konferenca Male zveze, ki bo v Pragi, najbrž začela 15. maja, ker se 23. maja začne v Ženevi pomladansko zasedanje Sveta Zveze narodov, pri katerem ne moreta manjkati niti dr. Beneš niti Titulescu. Na konferenci Male zveze se bodo izmenjale ratifikacijske listine novega pakta Male zveze in naglašala popolna solidarnost vseh treh držav. Po praški konferenci bo Mala zveza nastopala na mednarodnem polju kot enotna politična organizacija.

Osebnosti

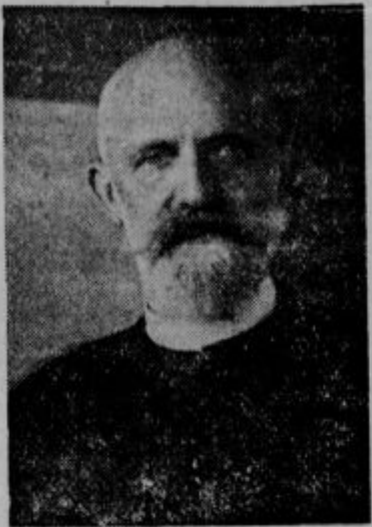
Belgrad, 24. apr. 1. Premišljeni so: Rihard Blažič iz Hoč v Šmartno ob Paki; Mihael Zupanec s Pragerskega v Maribor gl. kol.; Ivan Leskovec iz Moškanjcev v Maribor gl. kol.; Maksimilijan Friškovec, šef postaje Beltinci, na postajo v Tezmem; Josip Dobič iz Ribnice na postajo Sava; Rudolf Magajna s postaje Videm-Krško na postajo Kotoriba in Roman Oberlindner iz Kotoribe v Laško.

Novi grobovi

Ljubljana, 24. aprila. Nocoj ob osmih je umrla gdca Olga Bračak, učiteljica v pokouju, v starosti 56 let. V Ljubljani je umrla včeraj gospa Jožefa Bihic, bivša znana in dolgoletna trafikantinja v Židovski ulici. Pogreb bo 26. aprila ob 16 iz mrtvašnice biralnice sv. Jožefa na Vidovdanu. Pokojnica naj sveti večna luč — žalujočim sorodnikom naše sožalje!

† Župnik Franc Zega

Župnik Franc Zega se je rodil 6. oktobra 1867 v Kandiji pri Novem mestu. Po dovršenih srednješolskih študijah je stopil v frančiškanski red. Novo mašo je pel 19. julija 1890 v larni cerkvi v Smihetu pri Novem mestu. Njegovi starši so vzgajali tri sinove duhovnike. Sin Ivan je bil tudi mašnik frančiškanskega reda pod imenom g. Sigismund, ki je

pa pozneje izstopil iz reda in uredil znanje ricanjske razmere kot tamk. posvetni duhovnik ter sedaj pase ovčice v Sabotinu pod slavno goro sv. Valentina ob Soči. Valentin, najmlajši, pa župnikuje že dolgo vrsto let v Gaberju pri Gorici.

Pokojni Franc je, ko je zaradi rahlega zdravja izstopil iz reda, bil najprej več let kaplan v Šent Vidu pri Stični, potem v Preserju, v Premu in Čermošnjah pri pok. župniku Jakobu Lebarju. Tamkaj je bil pa leta 1909 imenovan za župnika na Planini, od tamkaj je bil premeščen na Goro pri Idriji, kjer je stopil baš v početku vojne vihr v pokoj. Bil pa je poklican kot vojni duhovnik v Galicijo, nato od tam v Gradec. Tu se je zelo zavzemal za na smrt obojene in je sam pripovedoval, da jih je več s križem v roki spremljal na morišče.

Zelo se je veselil zlate maše, ki mu bila skoraj pred duri. Kljub hudi bolezn je bil humorist, da mu ga ni bilo enakega. Zatisnil je svoje trudne oči kot župnik v Oštru v zagrebški nadškofiji pod vzožjem žuberskih Gorjancev letos na veliko nedeljo. Naj v miru počiva v bratski hrvatski zemlji!

Pred letom dni je kot birmanski boer v Smartnem pri Litiji vezal nečakovemu sinu birmo.

Nosil je lepo brado, tako da je vsak mislil, da je duhovnik pravoslavne vere. Bil je brat v Novem mestu živeče še edine sestre Jožefe Ludviger in stric g. Ludvigerja, sodn. uradnika v Litiji. L. M.

Med sv. mašo izropano župnišče

Celje, 24. aprila.

Prijazna Sv. Jedert nad Laškimi je bila v nedeljo pozorišče drzne tatvine, ki je močno razburila tamošnje prebivalstvo. Žrtve dolgoročnežev je postal tamošnji g. župnik Lončarič, kateremu so tatovi oplenili župnišče v času, ko je imel v cerkvi sv. opravilo. Ker je Sv. Jedert daleč od prometa ter je tamošnje prebivalstvo znano kot pošteno, pač ni nihče pričakoval, da bodo brezvestni ljudje izrabili priliko, ko se je vse nahajalo pri službi božji ter vdrl v prazno in nezavarovano župnišče. Odnesli so g. župniku mnogo stvari ter mu povzročili obutno škodo. Gotovo so bili z razmerami v župnišču dobro znani ter so vedeli, da bo med sv. mašo prazno.

S kolom po glavi

Ig. 22. aprila.

Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec« od 20. aprila poročilo, katero moramo nekoliko izpopolniti. Velikonočni ponedeljek je v Stajah pri Igu Lojze Janželj iz Kota pri Igu napadel Križmana Valentina. Zadal mu je na glavi tri strašne udarce tako, da mu je prebil lobanjo. Poleg teh udarcev mu je zadal skoro po vsem telesu hude poškodbe.

Udrihal je po njem z leseno »ročico« od voza, katero je izpulil iz voza pri Štumlju na Igu. Z njo je šel potem ob 11 zvečer proti vasi Staje, kjer je z razbijanjem po ograji izvalil iz hiše Križmana, na katerega je imel jezo že dalj časa in je iskal prilike za maščevanje.

Ko je Križman, ki se je spravljal ravno spat, slisal razbijanje, je prišel iz hiše ter vprašal, kdo in čemu da razbija ponoči. Šel je v temi praznih rok na cesto, kjer ga je Janželj napadel na tak način. Ko je ležal Križman v krvi nezavesten na tleh, mu je Janželj še rekel: »Zdaj pa crkni, hudič!« in odšel stran. — Zločin je bil torej storjen dobro premišljeno in ne v pijanosti ali hipni razburjenosti. Tudi ni Križman napadel Janžlja, ki nima niti najmanjše rane ali udarca, med tem, ko Križman po glavi in vsem telesu prav zverinsko razbit leži v bolnišnici in se še do danes ni nič zavedel.

Vsa čast pa izanskim orožnikom, posebno g. komandirju, ki so takoj v torek 18. 4. izsledili in odgnali zločinca v Ljubljano v zapor, kjer čaka na pravično in zaslužno kazn.

Belgrad dobi novo drž. tiskarno

Belgrad, 24. aprila.

Stara državna tiskarna, ki se nahaja blizu zaborne cerkve in ki jo bodo morali v zvezi z načrtom za novi čezsavski most med Belgradom in Zemunom v kratkem podreti, je zelo stara zgradba, ki je svojčas sicer zadostovala svojemu namenu, danes pa niti zdaleč ne znore tehnična dela, ki bi ga moralo opravljati. Ideja o graditvi nove zgradbe državne tiskarne v Belgradu je stara že par desetletij. Načrte je izdelala balkanska in pozneje svetovna vojna. Sedaj pa je to vprašanje prišlo v končno fazo in je že razpisana konkurz za načrte. Hvalevredno je, da bo delo prevzel eden domačih arhitektov, ker je v konkurz stavljen klavzula, da konkurent mora biti naš državljan. Vendar se mi zdi rok (do 26. maja t. l.) nekam kratek.

Po proračunu bo nova zgradba državne tiskarne ena najlepših palač v Belgradu in bo stala okrog 25.000.000 Din. Vsi vposlani načrti arhitektov bodo razpostavljeni tudi za publiko. Parcela, kjer bodo zidali novo zgradbo obsega 3200 m². Imela bo tri nadstropja z vsemi mogočimi oddelki, ki bodo sklužili tehničnemu kakor tudi administrativnemu delu. Ob koncu naj omenim, da bo z dozdavno nove tiskarne osredotočeno skoraj vse državno tiskarsko delo v Belgradu, dočim v državi okrog 40. avtomatično odpadle in izgubile svojo vlogo.

1000 slov. izseljencev v Holandiji zbranih pri vstajenju

Heerlen, 16. aprila 1933.

Velikonočno vstajenje smo letos obhajali prvič na zelo slovesen način. Kmalu po 4 zjutraj so se začele zbirati množice iz vseh krajev, iz Lutterade so prispeli 3 avtobusi, iz Brumsum 2, Nieuwenhagen 2, Eygelshoven 2, Hoensbrouk 2 in Speckholzerheide 1, razven tega še več luksuznih avtov. Iz Herleheide je bila udeležba polnoštevila, ker se je tamkaj vršila slovesnost. Vzlic temu, da so naselbine oddaljene po več ur, se je ob 5 zbralo v cerkvi okrog 1000 slovenskih vernikov. Točno ob 5 je zasvirala godba iz Brumsuma, katere je odsek društva sv. Barbare, slovesen uvod.

Med sv. mašo so po večini pristopili vsi k mizi Gospodovi. Slovesno službo božjo je opravil naš pater č. g. Teotim. Pridigoval je naš izseljenški duhovnik č. g. Dražo Oberžan tako ganljivo, da nobeno oko ni ostalo suho kakor tudi ne oko g. pridigarja samega. Med procesijo v cerkvi so peli naši

Kulturno delo slovenskega akademskega pevskega zbora

Ljubljana, 24. aprila.

Brez reklame, tiho, toda s čudovito vztrajnostjo deluje akademski zbor slovenske akademске mladine. V zadnjih letih je že nekajkrat nastopil in vedno s čudovitim uspehom tako pri občinstvu kakor tudi pri kritiki. Sedaj smo pred novimi nastopi akademskega zbora in zato zasluži jo ti fantje, da se jih spomni tudi časopisje.

Akademski pevski zbor je bil letos v začetku leta prenovljen z ozirom na pevski material. Prenovitev je bila potrebna, ker si je zbor nadel nalogo, da izvede letos Foersterjev koncert. Akademski zbor namreč namerava v prihodnjih letih podati slovenski javnosti nekakšen pregled geneze slovenske vokalne glasbe. Foerster pa je najvažnejši iz dobe pred »Novimi akordii«, ko je nastopila nova modernizirana smer. Ne samo kot velik slovenski komunist, ne samo kot prenovitelj slovenske cerkvene glasbe — saj je on uvedel cecilijansko petje v slovenske cerkve — tudi kot velik glasbeni organizator in pedagog zasluži ravno Foerster, da se ga sodobniki dostojno spominjamo. Omenilo le, da je iz njegove šole izšlo okoli 2000 slovenskih organizatorjev.

Akademski pevski zbor je sedaj pripravljen za Foersterjev koncert in nastopi dne 30. aprila v Celju, 2. maja v Mariboru, 6. maja v Ljubljani in 16. maja v Novem mestu, kjer je Foerster živel zadnja leta in kjer je tudi pokopan. Akademski pevski zbor bo izvajal večje število Foersterjevih lepih in znamenitih skladb, od katerih so neka-

Kongres akademikov male antante

Belgrad, 24. aprila.

Organizacija akademikov Male antante datira iz l. 1929. (Romunija.) Doslej sta se vršila že dva državna kongresa (Bukarešt, Praga), tretji kongres pa je sklican v Belgrad in se bo vršil v dneh od 30. aprila do 3. maja t. l. Pomen organizacije akademikov Male antante je v glavnem v tem, da se akademski mladina po politični konstelaciji sorodnih držav že v svojih študijskih letih družijo in medsebojno spoznavajo. Nedavno (meseca februarja) so bila na konferenci izvršnega odbora, ki se je vršila v Belgradu, delno spremenjena pravila organizacije. Ob tej priliki je bila določena Praga kot središče stalnega tajništva društva. Obenem je bil določen v obrisih tok dnevnega reda predstoječega kongresa v Belgradu.

Razpravljalo se bo 1. o akademski samopomoči, 2. o praktičnem sodelovanju, vzajemnih štipendijah in izmenjavanju članov, 3. o športu, 4. o duhovnem sodelovanju in 5. o revizionizmu, ki vstaja zadnji čas v Evropi in proti kateremu se bo organizacija akademikov Male antante logično z vsa silo borila. Zelo zanimiva in dobra je ideja, da se akademikom,

Dirka v smrt

Maribor, 24. aprila.

Banovinska cesta pri Sv. Trojici v Slov. gorah je bila središče smrtno prometne nesreče, ki jo je po vsej priliki zakrivila nezasišana zloba. Cesto je zapirala avtomobilska past — prevrnen leseni drog cestnega kazipota, v katerega je zavozil v temini z vso naglico šofer mariborskega avtobusnega podjetnika g. Liningerja 30 letni Adolf Fišer iz Maribora.

Fišer je napravil na večerajšjo nedeljo izlet z motornim kolesom v Gornjo Radgono. Pozno zvečer se je vračal nazaj v Maribor s precejšno brzino. Vozil je brezskrbno in sigurno, saj je poznal cesto ko malokdo, ker je še šest in pol leta, odkar je v službi trdke Lininger, vozil iz Maribora v Gornjo Radgono in nazaj vsak dan avtobus, ki obratuje na tej progi. Pri Sv. Trojici ga je čakala na cesti smrtonosna past, katero je v svitu svoje svetilke zagledal, ko je bilo že prepozno ter je bilo vsako zaviranje zaman. Udarac ga je vrgel na cesto ter je obležal v mlaki krvi s strto lobanjo in

Smola z ukradenim avtomobilom

Maribor, 24. aprila.

Maribor postaja v zadnjem času pozorišče čisto ameriških dogodkov: mesto je razburila drzna pustolovščina avtomobilskih tatov, ki se je končala že po nekaj sto metrih vožnje z usodnim zaključkom. Z dvorišča avtogaražne trdke Motor-Sales v Franciškanski ulici je izginil Steyer-avto mariborskega trgovca g. Babiča. Lastnik se je pripeljal z avtomobilom z nedeljskega izleta okoli pol 11 domov ter je postavil voz kot po navadi na dvorišče omenjene trdke. Ko pa je ob pol 12 prišel mehanik g. Dadieu, da bi na vozu pogledal neko napako, ga ni več našel na mestu.

Obvestil je o tem slučaju stražnike, ki so mu pa že sporočili, da so našli v Maistrovi ulici ponesrečen osebn avtomobil, ki se je zaletel v brezovjani drog ter se razbil; o vozačih, oziroma lastnikih, pa ni bilo nobenega sledu. Ker je vzel lastnik avtomobila po končani vožnji ključ od motorja s seboj, so morali neznanji storilci očividno imeti rezervni ključ. Morda so hoteli avtomobil res ukrasti, ali pa napraviti z vozom kako veselo vožnjo. Zaklenjena dvoriščna vrata jih niso ovirala, ker je

mali izseljenčki, katere je vodila učiteljica gđ. Azmanova. Vsa društva s svojimi zastavami pa so tvorila špalir. Predsedniki društev sv. Barbare pa so nosili sveče pred Najsvetejšim. Med sv. mašo so peli lepe slovenske velikonočne pesmi, katere so nas spominjale naših mladostnih let v svoji domovini, združeni pevski zbori iz Lutterade, Hoensbrouk, Brumsum, Herleheide, Eygelshoven, Nieuwenhagen pod vodstvom našega izseljenškega pevovodje g. Kronovška.

Krasen je bil pogled na množico, katere je zapuščala cerkev s trdnim prepričanjem, da slovenskim izseljencem v Holandiji, kakor dolgo ostanejo tukaj, ne bo nobena velika noč ostala brez lepe domače velikonočne slovesnosti. Iskreno zahvalo moramo izreči našemu izselj. duhovniku kakor tudi ljubitelju nas Slovencev č. g. patru Teotimu za vse požitnovalno delo in pripravo, da se je mogla velikonočna slovesnost tako sijajno vršiti. — Izseljenec.

tere že pozabljen, nekatere bodo pa celo prvič izvajane.

Reorganizacija zbora je bila izvedena zelo temeljito. Vsak pevec je bil analiziran glasovno in muzikalno in pri nekaterih so bile napravljene celo zdravniške preiskave.

Akademski pevski zbor je bil osnovan dne 12. oktobra 1926. Njegov prvi nastop je bil na svetosavski proslavi na univerzi dne 27. januarja 1927. Uspeh je bil popolen in priznala sta ga občinstvo in kritika. Najlepše priznanje pa mu je dala univerza, ki mu je dala svojega pokrovitelja, namreč pokojnega univ. prof. dr. Jesenka. Od tedaj je imel zbor več nastopov, tako v Celju, Mariboru, Ljubljani, na Bledu in ob priliki ustanovitve Zveze jugoslov. akademskih pevskih društev dne 1. decembra 1930 v Belgradu obenem z »Mladostjo« in »Balkanom« iz Zagreba, »Obilicem« iz Belgrada in »Skopljanom« iz »Obilicem«.

V začetku je bil samo moški zbor, osnoval pa se je tudi mešan zbor, ki je bil pa opuščen zaradi premale izbire med akademskimi. Prvi dirigent akademskega zbora je bil g. Franc Marolt, pozneje je prevzel vodstvo zbora Anton Nefat za njim Niko Stritof, 19. junija 1932 pa je bil n. aobčnem zboru soglasno izvoljen za dirigenta zopet g. Franc Marolt, ki je duša vsega zbora.

Vprizoritev Foersterjevoga koncerta bo velik kulturni dogodek za slovensko glasbeno življenje, pa tudi za mest, kjer se bo izvajal, in vemo, da bo občinstvo tem vrhim in izvršnim pevcem res naklonjeno.

ki dobe štipendijo in se jim na ta način omogoči študij v tuji državi, radi boljšega spoznavanja razmer preskrbi stanovanje v privatnih stanovanjih pri družinah in ne v hotelih ali čisto zasebno, kakor doslej. Tako se bodo mnogo laže in uspešneje priučili tujemu jeziku in ga radi domače konverzacije preje naučili, dočim se bodo radi tesnega osebnega stika s predstavniki sosednjega naroda mnogo preje in nazorneje spoznali z duhovno podstatjo in karakteristikami tujega jim naroda.

V častnem odboru belgrajskega kongresa se poleg našega zunanega in prosvetnega ministra nahajajo tudi rektorji vseh treh naših univerz. Na kongres bo prišlo približno 1000 češkoslovaških in romunskih akademikov. Verjetno se bodo kongresa udeležili tudi poljski akademiki. Povabljeni vsaj so. Svojo delegacijo bo poslala na kongres tudi Zveza francoskih akademskih organizacij. Ob koncu naj omenim še, da so v programu kongresa tudi trije narodni večeri: češkoslovaški, romunski in jugoslovanski, ki bodo izpolnjeni pred vsem s pevskimi točkami. Po kongresu si bodo udeleženci ogledali Sarajevo in Dalmacijo od Dubrovnika do Splita.

udi. Moral je kmalu izdihniti, ker ga je orožniška patrulja, ki je šla po cesti v poznih nočnih urah, našla že mrtvega.

Pokojnega Fišerja so pustili orožniki na mestu nesreče ter takoj odhiti v trg; obvestili so o nesreči zdravnika dr. Weikla, ki je pa mogel ugotoviti samo smrt. Tragični dogodek je povzročil pri Sv. Trojici in v celi okolici veliko razburjenje. Orožniki so pričeli takoj s preiskavo, da bi našli krivce, ki so morda po svoji lahkomišelnosti zakrivilili smrt nedolžne žrtve. Ugotovili so takoj, da je skoraj izključeno, da bi se kažipot sam prevrnil na cesto. Ugotovilo se je nadalje, da bi morda prišli v poštev kot storilci trije fantje iz bližnje okolice, ki so jih videli usodnega večera na cesti. Nastavljeno past pa je opazil še pred nesrečo neki vinjenj popotnik, ki mu pa ni padlo v glavo, da bi jo bil odstranil. Truplo ponesrečenega Fišerja je ostalo pri Sv. Trojici na mestu nesreče do prihoda preiskovalne komisije iz Sv. Lenarta v Slovenskih gorah.

Viničarija v plamenih

Maribor, 24. aprila.

V Kaniži pri St. Ilju je sredi pogorela viničarija g. Koleriča iz Avstrije. Viničarija z družino so komaj rešili in so morali trgati okensko omrežje, da so spravili ljudi iz gorečega poslopja. Ubogi stanovalci so si rešili le golo življenje. Gasilci iz St. Ilja in Pesnice so bili hitro na mestu, vendar je lesena, s slamo krita kočja pogorela

Vas obvaruje nalezljivosti. Mislite na to, zlasti pri tem slabem vremenu!

V. Z. JUGEFA" L. S. Zagreb, Japan 32. Oglav: "regio" dec 5 m 2670 na 15. 11. 1933.

Slana na sv. Jurija dan

Ljubljana, 24. aprila.

Ko je v noči na petek zapadel sneg, so se lastniki vrtov, pa tudi kmetje ustrašili: »Kaj bo, če sedaj pritise naenkrat mraz, potem vse to zmrzne in skoraj vsa letina bo uničena. Tako se je tudi zgodilo. Sneg je skopnel že v soboto, v nedeljo pa je bilo oblačno vreme, samo ostra burja je pihala. Pa to bi še bilo in kazalo je, da bozo polagoma prav počasi prišli v toplejšo pomlad ter da bo drevje in prvi nasadi obvarovani najhujšega. Upati je bilo, da tudi zapiha vlažen jug m bo morda celo padal dež.

Veseli smo vsako leto, če pride sv. Jurij k nam v solučni obleki, letos moramo biti le žalostni. Zakaj zgodilo se je najhujše, kar se je moglo zgoditi: zjutraj je pokrivala vrtove in polja skoraj prst debela slana ali bolj rečeno srež. Takoj zjutraj pa je že prisijalo solnce in s polj se je pričela dvigati kar sopenica. Slana je kar izpuhtela. Moramo pa reči, da v ljubljanski okolici to ni napravilo dosti škode, le semintja je uničeno kakšno drevo ali kakšni nasadi. Hujše pa je moralo biti na Dolenjskem, zlasti na Kočevskem, posebno pa tam, kjer leži še sneg. Poročil od tam še ni, vendar pa se je zelo bati za sadje in tudi trsje.

Desetletnica obstoja podružnice Gl. Matice v Novem mestu

je bila zvezana z glasbeno prireditvijo, ki je nudila doživetje sijajno uspešnega glasbenega slavlja. Bila je prireditev vzorno pripravljena in eksaktno izvedena. S svojim delom je jubiliralo društvo, pripravila pa je koncert podružnice učiteljske glasbe, gđna Ropasova Zora. Nji gre zasluga, saj je vse breme nosila le ona sama s solisti, zborom in orkestrom: vodila je tudi koncertno prireditev kot kapelnica. Edv. Griega »Pred samostanskimi vrati« (ženski zbor ob spremljevanju orkestra) izredno učinkovita, zanosna zasnovana balada, saj je dala priliko dvema solistkama, gospama Vrisk-Jurčević (sopran) in Bernot-Golobovi (alt), da sta s svojim pevanjem zbudili pozornost in ustvarili zavest umetniškega užitka. Sledela operna enodejanka Viliama Bloka »V vodnjaku« je bila za novomeške prilike kot operna prireditev pač izreden dogodek, ki je nad vse srečno uspel. Predvsem moramo priznati vrline solistov! Partijo Verune je pela gospa Bernot-Golobova, članica ljubljanskega Narodnega gledališča, pevka lepega, toplo učinkujočega alta, odlična v igri in maski; kot nosilkega poglavitne vloge Lindunke pa je zadržila nadebudna začelnica gđna Kasteljeva iz Novega mesta (gojenka gđna Ropasova) s svojim prisrčnim in skrbno izločanim glasom. Vlogo tenorja-ljubimca je vršil kaj zadovoljivo in spretno gosp. Šegedin Joško. Njegov glas se je prilagel lirčnosti vloge Voiteha. Izborjen je bil g. Uderman Dušan v vlogi Janka, bas-buffo: kakor v igri, je tudi glasovno budil pozornost in izpopolnjeval kvalitetno uglasjenost solistovskega kvarteta. O zboru kakor tudi o orkestru moramo izreči le najlepše priznanje. Vsek se je potrdilo, da zadosti kar najboljše dani mu nalogi. Kapelnica gospodinja Ropasova more biti ponosna na svoj uspeh. Prireditev se bo ponovila v nedeljo 30. aprila ob 15. Z. V.

Zborovanje belgrajskih časnikarjev

V nedeljo je bilo zborovanje belgrajske sekte Jugoslov. novinarskega združenja. Od 82 upravljenih glasovalcev, ki so izpolnili svoje obveznosti društvu, je prisostvovalo zborovanju 74 rednih članov. Zborovanje je vodil podpredsednik Dobroslov Kuzmič, Kuzmič je sporočil članstvu, da je dosedanj zbor zaslužni predsednik Pavle Ranković stopil in ne more biti več redni član društva, ker je kot ravnatelj »Službenih novine« nastavljen kot državni uradnik in po pravilih JNU ne more biti redni član. Zborovanje je izreklo dosedanjemu predsedniku z navdušenjem zahvalo. Iz društvenih poročil je razvidno, da imajo naši belgrajski »tovariši« prav lepe zneske v podpornem fondu za primere brezposelnosti in drugih stisk ter da izvrstno poslujejo. Vsa poročila so bila sprejeta z odobravanjem in je ves zbor potekel v najlepšem redu. Pri volitvah je bil izvoljen za novega predsednika dosedanji podpredsednik Dobroslov Kuzmič s poveljni starim odborom. Izvoljeni so bili tudi delegati v osrednji odbor JNU, in sicer na bazi 140 članov

Redni občni zbor Osrednjega društva S. P. D. v Ljubljani

se bo vršil v četrtek, dne 27. t. m. ob 20. zv. v dvorani Delavske zbornice

Na dnevnem redu so med drugim poročila, obračun, proračun in volitve novega odbora. Planinci udeležite se polnoštevilo!

Ljubljanske vesti:

Konec konjske železnice
v Ljubljani

Ljubljana, 24. aprila.

Malo začuden so bili danes ljubljanski rado-vedneži, ko so prišli na obrežje Ljubljanske v sredi-šnje mesto, ko so videli, da ni nič več konj, ki bi prevažali vagončke nakopanega materiala iz struge. Le pri Sv. Petra mostu so še vozili konji male vagončke. Vzrok je bil v tem, da popravljajo to malo progo, da se bo mogel po njej vršiti v bodoče promet z dieslovimi motorji. Odvažanje s konjsko vprego je namreč preveč zamudno in je trdilo, da se poprej nameravala uvesti promet z malimi lokomotivami, toda temu pa se je uprla železnica in tudi razne stranke v sredini mesta, ker so se bale preveč dima, železnica pa onesaženja vadiukta. Tako je Ljubljanska gradbena družba prišla na misel, da bi uvedla odvažanje izkopanega materi-jala z dieslovimi motorji. Od neke trdnice, ki je imela dieslove motorje nekeje na Dolenjskem za od-važanje lesa, je Ljubljanska gradbena družba dobila tri, eventualno štiri dieslove motorje, ki bodo sedaj na Ljubljani zamenjali konje.

Prva skušnja je bila že včeraj pri Sv. Petra mostu, na klančini iz struge pri šentpeterskem mo-štu na obrežje, da se diesel izkaže, koliko vagonč-kov more izpeljati iz struge. Diesel tokrat ni mogel

izpeljati pet vagončkov, vzrok pa je bil v tem, ker proga še ni bila v redu, pa tudi diesel sam ni bil prav obtežen. Ko se to uredi, pa bo mogel vsak diesel mirno in v lahkoto izpeljati po klančini vsaj pet vagončkov, na ravnem, to je v strugi in na cesti pa bo mogel vsak diesel prav lahko izpeljati 10 vagončkov, polnih izkopanega materiala. Praz- nih vagončkov pa bo mogel diesel seveda peljati tudi 20 in še več.

Z Dieslovimi motorji prične voziti konec tega tedna, čez 14 dni pa izginejo prav vsi konji iz struge.

Včeraj in danes so delavci preustrojevali ves tir, zlasti pa izogibalnice pod viaduktom, kjer se bodo križali prazni in polni vagončki.

Dosedaj je Ljubljanska gradbena družba od-pravila iz struge že 8000 do 9000 kub. metrov materi-ala, vsega skupaj pa bo izpeljala okoli 60.000 kub. metrov, da bo dosežena nameravana in zahte- vana poglavitost. Vsa dela morajo biti končana do konca oktobra. Ljubljanska gradbena družba mora do tedaj dovršiti ves izkop in betonirati vse dno struge. Dela se bodo vršila vzporedno, tako da se takoj prične s tlakovanjem, ko bodo na posamez- nih delih struge končani izkopi. To je potrebno zaradi tega, da se ne bi sesedale brežine.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprti.

Opera: »Samson in Dalila«. Red C.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunaj- ska cesta 6 in mr. Bakarčić, Sv. Jakob trg 9.

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova c. 12

največja izbira površnikov
in obek za gospode ter deco

Glavna skupščina društva Rdečega križa se bo letos vršila v Ljubljani v nedeljo dne 30. aprila ob 9 v zbornici univerze Kralja Aleksandra I. Dne 29. aprila se bo vršila seja Glavnega odbora Rde- čega križa. Skupščini bodo poleg članov Glavnega odbora in delegatov iz vseh 15 oblastnih odborov v kraljevini prisostvovali tudi zastopniki Nj. Vel. kralja ter drugi dostojanstveniki vojaških, civilnih in cerkvenih oblasti. Skupščina se smeje udeležiti redni člani Rdečega križa iz vse države; za nje je dodeljen prostor na galeriji vseučiliške zbornice. Prometno ministrstvo je tem udeležencem skupš- čine Rdečega križa 50% popust za poset operne predstave »Kostana« v soboto, dne 29. t. m. ob 20, če se izkažejo z zadevno legitimacijo. — V ne- deljo, dne 30. t. m. med 11 in 12 se bo vršila na Kongresnem trgu velika manifestacija za idejo Rde- čega križa s sodelovanjem gasilstva, samarijanov in samarijanek, skavtov in Podmladka Rdečega križa z vseh ljubljanskih šol. — Tako bo ta dan za Ljub- ljano pravi pravcati praznik Rdečega križa.

Za prvi maj napovedano pobiranje odlo- ženih zimskih potrebščin bo ljubljanski Rdeči križ izvršil pozneje, ko ne bo več mraza.

Pevski zbor drž. učiteljske šole bo priredil pod okriljem P. R. K. ob zaključku kongresa Rde- čega križa v ponedeljek 1. maja 1933 ob 22 v veliki dvorani hotela »Union« koncert, pod vodstvom prof. I. Repovša. Na sporedu so najboljša narodna in umetne pesmi naših skladateljev. Samostojno bo tudi prvi nastop šolski godalni orkester pod vo- dstvom prof. R. Prosenca. Predprodaja vstopnic je v Matični knjigarni. Vstopnina je nizka, da bo omo- gočen poset koncerta vsakomur. Sedeži po 10, 6, 4 in 3 Din, stojišča pa po 2 Din.

Gospa Vida Hribar—Jerajeva, naša domača violončalka in znani naš pianist g. dr. Švara, prire-

Zjutraj sklenil sem pri čaju:
K Slamiču grem z mojo staro
na piščančvo obaro,
ki slaščica je za naju!

Kulturni obzornik

Revizija madžarskega
zgodovinopisja

Splošno je znano, da madžarsko oficijelno zgo- dovinopisje rado zamolči ali pa Madžarstvu pripri- suje slovanske zasluge in podobno. Zato je brez- dvomno zanimivo, da so madžarski zgodovinarji raztegnili aktualno geslo revizije tudi na lastno — zgodovino. Vsekakor je to hvalevredno, ako jo bodo res objektivno izvedli. Za letos je napovedan izid velike »Zgodovine madžarskega naroda«, ki jo pišeta Asztalos Miklós in Pethő Sándor, uvod pa ji bo napisal vodilni sodobni zgodovinar Julij Székfi.

Ob tej priliki naglašajo, da je prevrednotenje vseh vrednot madžarskega življenja po trianonski »katastrofi« najgloblje seglo prav v narodno zgo- dovinopisje. Danes imenujejo sami svoje dosedanje zgodovinopisje liberalno-narodno, ki je z nekim ne- zdravim duhom hotelo izenačiti liberalizem in ne- odkriti sovražnem. Poudarjajo, da je viharna doba zadnjih let zavrnila madžarsko zgodovinsko vedo na nova pot, zakaj narod ne želi več »slepšavanja«, zamolčevanja in izmišljotin, marveč le resnico. In »spoznanje absolutne resnice« hoče biti, po besed- lah zgodovinarja Hómana, končni smoter povojne madžarske zgodovinske vede, ki naj bo temelj res- ničnega nacionalizma.

Dalje poudarjajo, da je prišla v minulih štiri- najstih letih pod revizijo vsa madžarska zgodovina, tako v snovi kakor v pojmovanju. Treba in znova osvetliti doslej zanemarjene ali napačno gledane dobe. Tako se je n. pr. o pojavu Gaborja Bethlena razvila strastna polemika. Povečalo se je uvaževa- nje kritičnega pretresa virov in zavrglo se je govorniš- ko ter beležniško opešavanje. Mesto zgo- dovinškega materializma naj zavzame duhovna smer, ki jo vodiča že imenovan Hóman in Székfi in iz njune šole sta izšla tudi pisca zgoraj omenjene nove zgodovine.

Dasi sprejemamo to »revizijo« s pridržkom, ko- likor se ne odpoveduje politični vzpostavilvi Mad- žarske, vendar bo morala zanimati tudi vse naše zgodovinarje. V. N.

Vaša Prihoda

nas je po daljšem času zopet posetil in nam odkril nekaj zakladov svoje plemenite vijolinke umet- nosti. Žal je, da je bil pri izbiri programa malce prevsakdajen. Če je v prvem delu podal Beethovna in Schuberta, — s tem se strinjamo, — naj bi pa drugi del v kontrastu s klasično pokazal kaj novejšega in zanimivejšega. Mendelssohnov Vijolinski koncert v e-molu in Dvořák-Kreislerjev Slovanski ples sta v reprodukciji že malo pretirana ljubljena vijolinskih virtuozov. Dvořák-Prihoda Valček je sicer malo pomemben, a sladkak cukrček; njegova lastna Fantazija v h-molu, ki jo je postavil na spor- red mesto Paganinijevih variacij pa znači vrhu- nec vijolinskega tehničnega obvladovanja, a je kom- pozitorno malce labilna in stilno neenotna. — Ko- ketirski s sentimentalnostjo poslušalcev kar nič ne pristaja pravemu umetniku. In to je Prihoda — ari- stokratski umetnik. Plemenit ton, zavzetna tehnič- na popolnost se mu veže v močno občuteno pre- livanje melodij, ki se izpod njegovih rok na do- vršenem instrumentu kar v omamnem blešku izvi- jajo. — Vreden spremljevalec na klavirju mu je Graef, ki ga v dovršeni sintezi podpira, odnosno so- ustvarja. Nekaj trših mest, ki so nastopile, menim, da gre predvsem na rovaš že zelo zvočno in me- hanično ubitega klavirja.

Končno bi pa ugotovili, da je umetnik nekoč s svojo umetnostjo posegel že vse globlje v nas, dasi je tudi topot dosti številno občinstvo tako na- vdušil, da ga ob koncu kar niso pustili z odra. V. U.

Dve znanstveni reviji

Casopis za zgodovino in narodopisje.

Prvi snopič, letnik 281 304 strani, cela knjiga! Dve razpravi, trije prispevki med »izvestje«, več ocen aktualnih del, izbrano poročilo o obnem zboru mariborskega Zgodovinskega društva in proslavi društvene 30-letnice, jedrnat pregled o razvoju in lepem napredku mariborske študijske knjižnice v letu 1932 ter končno nadaljevanje »Ar- hiva«, s Sloimekovimi pismi, med drugim Slo- imekova pisma solnograškemu nadškofu Josipu Tarnociju. Potem so objavljena pisma brnkemu, tridinskemu, sekovskemu, kraljevogradskemu, bu- dečinskemu in linškemu škofu ter briksenskem

»Črnogorski princ« v kehi

Maribor, 24. aprila.

V prostorih hotela »Grač« je nocoj prenočeval za zamreženimi okni »visok gost«, ki ga do sedaj naši policijski zaporji niso imeli. Včeraj popoldne so ga izročili organi obmejne policije skupno z njegovim tovarišem policijskemu komisariatu. — Oba so zasačili orožniki pri Sv. Juriju ob Pesnici, ko sta hotela prekoračiti mejo. Orožnikom sta se legitimirala kot lesna trgovca, ker pa nista imela v redu potnih listov, so ju aretirali. Orožnikom in organom obmejne policije nista hotela povedati niti imen, šele na komisariatu sta priznala, da se pišeta Gavril Petrovič in Venčeslav Slavek. Nad- zornik Pavletič je pri zaslišanju takoj spoznal Petro- viča ko starega znanca, ki ga je imela policija že lani v rokah. Izročilo se ga je avstrijske oblasti po aretaciji v Badgasteinu in sicer radi prevare 200.000 Din, ki jo je izvršil v naši državi z obve- znicami vojne škode. Petroviča so poslali lani iz Maribora v Zagreb, kjer je bil obsojen na 3 leta robije. Iz zapora pa je prišel v bolnišnico radi operacije na roki. Ko je ležal v bolnišnici, je razo- del nekaterim bolnikom svojo veliko skrivnost, da je sin nekdanjega vladarja Črne gore kralja Nikite ter da se nahaja po nedolžnem v zaporu. Prepri- čal je celo strežnike, da so mu verjeli in s po- močjo nekaterih bolnikov se mu je posrečilo pred- dnevi pobegniti iz bolnišnice na svobodo. Eden od bolnikov Venčeslav Slavek, ki mu je pomagal pri begu iz bolnišnice, ga je spremljal tudi na poti v Avstrijo. Iz Zagreba sta se z avtomobilom pri- peljala do Ljutomer, odkoder sta odšla peš proti meji, ki sta jo skušala opetovano zamenjati prekora- čiti. Pri Sv. Juriju ju je zadela usoda, da sta padla orožnikom v roke. Petrovič je šele danes na poli- ciji izdal svoj »incognito« ter svečano zatrjeval, da je pravi »prince«. Pripovedoval je, da ima v Ame- riki velikansko farmo in krasne vile v Kaliforniji. V našo državo da je prišel l. 1925, pa je takoj po prvih dveh mesecih bivanja zapravlil 200.000 Din. Ta denar mu je potem vrnil sam naš finančni mi- nister in sicer ravno v istih obveznicah vojne ško- de, radi katerih je bil lani obsojen v Zagrebu na tri leta robije. Njegov tovariš Slavek se izdaja za strojnega inženjerja. V policijski razvidnici so ugotovili, da ima tudi on številne predkazni. Pe- trovič je prebrisan pustolovec mednarodnega tipa, ki ga poznajo policijske oblasti širom Evrope. Za »prince« pa se je pričel šele sedaj izdajati ker je upal, da se mu bo to dobro obneslo. Oba pusto- lovca so obdržali še v Mariboru. Jutri jih odpe- ljejo v sigurnem spremstvu v Zagreb, kjer čaka Petroviča zaslužena kazen.

★

Akademski kongregacija ima jutri v sredo ob 20 v Alojzjevi cerkvi svoj običajni cerkveni sestanek.

Univ. prof. dr. Veber predava. Pod okri- ljem Zveze mladih inteligentov nadaljuje v četrtek 27. aprila v palači Delavske zbornice v Sodni ulici vseuč. prof. dr. France Veber svoje predavanje o dednosti in osebnosti. Naš znani filozofski stro- kovnjak bo prikazal predvsem drugi del teme, to je osebnost. Predavanje bo podano kot zaključena enota in bodo na ta način lahko uspešno sledili predavateljevim izvajanjem tudi oni, ki niso bili pri prvem predavanju. Ker je po predavanju na programu debata, se bo pričelo tokrat točno ob 20.

Slovanski jezikovni tečajji se vrše v slede- čem redu: v ponedeljek ob 18 ruščina, v sredo ob 18 polščina, v petek ob 18 češčina. Reflektante opozarjamo, da se še vedno lahko prijavijo ob po- nedeljkih, sredi ali sobotah od 14 do 16 v pisarni Zveze mladih inteligentov, palača Del. zbornice, Sodna ulica 9, III. desno, kjer se dobe tudi po- drobnejša pojasnila. — Slovanski krožek.

Zadnja pot sestranečnega brusarja. Včeraj po- poldne ob pol 4 so pokopali na mestnem pokopa- lišču pokojnega brusarja Leopolda Kašparja, ki je tako tragično preminul v svoji leseni baraki v Franciškanski ulici. Ker je ugotovil policijski zdrav-

življa z beračenjem, pa je pri tem ukradel neki gospe za Bežigradom par čevljev. Gospa je pokli- cala na pomoč ljudi, ki so tatu na ljubljanskem po- lju ujeli in ga izročili policiji. — Aretiran je bil tudi brezposelni delavec Anton M., ki je poskušal pred dnevi v družbi s še enim tovarišem vlomiti v vagon na tovornem kolodvoru, pa sta bila pri tem prepadena.

Modne hlače — pumparce dobite najce- nejše pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

nik dr. Zorjan smrt radi pomanjkanja, se ni vršila obdukcija trupla.

Dom revežev. Krščanska ženska zveza za Maribor in okolice priredi dne 4. junija veliko do- brodelno tombolo za zgraditev »Doma revežev« za obubožane in delanezmožne družine in poeodice. Obračamo se na slavno občinstvo, da to človeko- ljubno akcijo podpira ter prispeva bodisi v denarju, bodisi v blagu. Dovolili si bomo v kratkem po- slati pooblaščen odbornice, da prevzamejo vašo nam blagohotno naklonjeno podporo. — Odbor.

Foersterjev večer. V znamenju Foersterje- vem bo veliki koncert zbora ljubljanskih akademi- kov, ki se bo vršil 2. maja v veliki unijski dvor- ani. Pojdimo poslušati! Pokroviteljstvo je prevzela tukajšnja Jugoslav. češkoslov. liga.

Šola in dom v Mariboru priredi v sredo 26. aprila ob 8 v dvorani kina Apolo predavanje o temi: »Kako se učijo naši otroci«. Predava šolski nadzornik dr. Poljanec. Stari in drugi prijazno vabljene!

Opdrta noč in dan so groba vrata... Umrla je po večletni mučni bolezni v tukajšnji splošni bol- nišnici v starosti 40 let Cecilija Potočnikova, roj. Maček, vdova po orožniškem naredniku-vodniku. Blago pokojnico so pokopali včeraj popoldne iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — Umrl je v častiljivi starosti 82 let upokojeni poslovodja drž. žel. Matija Schlamberger, stanujoč na Koroški cesti št. 26. Pogreb bo danes v turek ob pol 4 popoldne iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — V Krčevini v Praprotnikovi ulici 18 je izidilni svojo blago dušo upokojeni poštni poduradnik Roman Lesner. Pokopali so ga včeraj popoldne ob pol 4 iz mrtvašnice na mestno pokopališče v Pobrežju. Rajni mir in pokoj, žalujočim svojcem naše iskren- no sožalje!

Drevi zaprto. Drevi bi se imela vršiti v tu- kajšnjem gledališču premijera Dehemlove drame »Clovekoljub«. Izvršila pa se je izprememba v re- pertoriju v toliko, da se bo navedena predzadnja premijera letošnje sezone vršila v četrtek, dne 27. t. m., drevi pa ostane gledališče zaprto.

Mariborski šahisti se bodo v prihodnjih dneh sprijeli v tekmi za domače prvenstvo. Prijave za turnir še sprejema prof. Fava. Dne 5. maja ob 20 pa se bo vršil v kavarni Central letni občni zbor Mariborskega šahovskega kluba.

Nad tisoč obveznikov se je zbralo v ne- deljo dopoldne na Teznu k vojnomu razporedu za Maribor in bližnjo okolico. Takega zborovanja na Teznu še dolgo ni bilo. Uradniki mariborskega mestnega vojaškega urada, katerim so pomagali tudi uradniki iz drugih oddelkov in organi voja- škega okrožja, so celo dopoldne komaj zmagovali naval vseh množic, ki so se zbirale jutraj od 7 pa do opoldanske ure. Vršilo pa se je poslovanje v redu, mirno in brezhibno, kakor se spodobi za vo- jaške obveznike, ki jim tiči še disciplina v kosteh. Dobiček od razporeda pa sta imela gostilničar na Teznu, ki ne bo kmalu imel več toliko gostov, in pa mestni avtobusni promet, ki je komaj zmagoval z dvema velikima avtobusoma promet med Tez- nom in mestom.

Nalezljive bolezni so lani v Mariboru hudo kosile. Iz tozadevne statistike mestnega fizikata posnemamo, da je bilo v letu 1932 prijavljenih skup- no 175 slučajev nalezljivih bolezni, na katerih je umrlo 10 oseb. Najbolj je razsajala davica, na ka- teri so obbolelo 102 osebe, umrle pa tri, potem je sledila škrlatica z 23 slučajmi in obolenj in eno smr- ti, skupina tifuznih bolezni je pri 5 bolnikih zahte- vala enega mrlca, na šenu je bolehalo 35 bolni- kov, umrli pa sta dva, otrpljenje tifnika sta imela dva bolnika, umrl eden, tetanus dva, umrl eden, na otroški omrtvici, pred katero je vladalo lani toliko strahu, je obol el en otrok in na grizi ena oseba, ki je umrla. Število vseh nevarnih nalezlji- vih bolezni je v lanskem letu napram letu 1931 znatno naraslo.

Tihotapska zalega. Mariborski tihotapci se ne dajo ugnati kljub vsem zastrašljivim primerom, ki so se v zadnjem času odigrali pred kazenskim odelkom tukajšnje glavne carinarne. Globe, ki gredo v desetstoteč jurjev in celoletne zaporne kazni, le še podžigajo menda druge drzne tihotapce k pospešenemu delu. V Mlinski ulici so v nedeljo zaplenili carinski organi ob asistenci policije 50 kg saharina. Prejšnjega dne so ga tihotapci spravili preko meje v avtomobilu ter ga shranili v Mlinski ulici v varnem skrivališču. Zavist konkurence pa je spravila stvar na dan.

Bik je nevaren. V Spodnji Polskavi je imel posestnik in kovač Josip Drevenšek nevarno sre- čanje s svojim bikom. Podivjana žival ga je napadla ter ga pritisnila z rogi ob steno. Pritisk bikove glave je zlomil Drevenšku desno roko.

je zanimiv članek M. Salopeka, ki je pred leti predaval na ljubljanski univerzi, »O gornjoj ju- ri u dolini Sedmerih jezer«, kjer dopolnju- je študije nemških geologov in slovenskega F. Seidla. Dolina Sedmerih jezer je namreč zanimiv pojav po znameniti dislokaciji, kontaktu med jur- skimi skladi in triadnimi plastmi. In ravno o teh sedimentih se bavi Salopek. Poleg teh dveh del so prispevali še sledeči matematiki in prirod- slovcii svoje študije: Dr. J. Gnezda: Jednice afiniteta i njihovi specifični brojevi kod elemenata. Dr. J. Goldberg: Trajanje insolacije u Zagrebu na osnovi 36 godišnjih registracija (To bi bila prezanimiva tema tudi za Ljubljano!). 2. Marković: O perio- dičkim rješenjima linearne diferencijalne jednadžbe 2n-toga reda s periodičkim koeficijentima. Dr. Vale Vouk: Postforalna gibanja kod pontederije. Dr. R. Cesarec: Konstrukcija pravilnih ortogona. Dr. Ma- rin Katalinič: Ispravljanje etrule i povećavanje vod- ljivosti na žičastim elektrodama u vodi. — Knjiga stane 100 Din. — Narocja se pri založnici Jugosl. akademija v Zagrebu, Zrinjski trg 11).

★

Zakaj je župančič izstopil iz PEN kluba? »Mor- genblatt« (23. apr.) prinaša pod naslovom »Kri- za v ljubljanskem PEN klub« sledeče razloge za nenaden odstop Otona Župančiča iz PEN- kluba, katerega predsednik je bil: Gotova skupina članstva je nameravala dati ljubljanskemu centru PEN kluba čisto slovensko noto; proti tem strem- ljenjem pa je nastopil drugi del članstva z Oto- nom Župančičem na čelu... Po tem pisanju je torej Župančič izstopil iz PEN kluba radi narod- nih zadev? Idiromirali smo se na pristojnem mestu, kako je z resnico, pa smo izvedeli, da so to glad- ko izmišljena namigovanja — zakaj vzrok za izstop je vse drugje, kakor ga »Morgenblatt« namiguje.

Polska drama v Jugoslaviji. Ze dalj časa se mudi v Belgradu prosluli poljski režiser, ustano- vitelj znanega varšavskega eksperimentalnega gle- dališča »Reduta« in sedanjí ravnatelj krakovske drame Juliusz Osterwa. Danes je odpotoval v Zagreb, odkoder je namenjen v Dubrovnik. Nega amatrja za reformatorja polske odrske umetnosti. Pred odhodom iz Belgrada, kjer je bil gost polj- skega poslanika na našem dvoru, je izjavil, da na- merava jeseni priti gostovat s svojimi igralci v

Dnevna kronika

Kaj pravite?

Nekdo je zadnjič govoril o nekdanjem razcvetu in sedanjem zalonu ljudskoprosvetnega dela med Slovenci in je trdil, da naše ljudstvo čez nekaj časa sploh ne bo imelo nobene želje več po izobražbi. Kako hudo se je rečeč motil. Če gredo eni, ki skrbijo za ljudsko prosveto, pridejo kmalu drugi, ki znajo vzbujati med ljudmi željo po izobražbi, čeprav morda z drugačnimi sredstvi. O nekaj takih »prosvetiteljih« ljudstva mi je pripovedoval zadnjič moj prijatelj z dežele.

Ti pride na vas čudna družica: mlad, kakšnih 17 let star fant, v družbi dveh, treh deklin, ki se jim je že na obrazu poznalo, da so iz tistega plemena, o katerem pravijo ljudje, da prihajajo iz Egipta (pa ne judje, temveč cigani). Ta družica je imela s seboj majhen kinematografski aparat, razpela je šotor in platno ter pričela vabiti ljudi. Majhna estopina je bila, še celo nekateri otroci so jo zmogli. Kulturni program sporeda je bil res pester: »Strah pred poroko«, »Zaljubljeni dimnikar« ali nekaj podobnega. Prisegel ne bom, ker nisem šel gledat. Otrokom in starejšim, ki po večini niso imeli denarja, je družica priporočala: »Prinesite jajce, krompirja, kar že imate, pa boste mogli gledati naš lepi »kulturni« spored.« Imeli so dosti sreče, zakaj naši ljudje so res kulture željni in potrebni. Samo nekateri pametnejši, ki se spominjajo drugačnih načinov prosvetnega dela med ljudstvom, so zmajevali z glavi.

Kaj hočemo: tako mora biti in tako je. Saj je zapisano o tistih, ki so prosili kruha, pa so dobili kamen in o tistih, ki so prosili jajce, pa so dobili škorpiona. Če ljudstvo prosi prosvetnega dela in ga je željno, pa ga ne dobi, ker nihče ne razume njegovih potreb, potem pridejo že taki, ki vedo, da je zanje tudi pšenica sejana, pridejo take družice in opravljajo »prosvetno« delo med ljudstvom.

Senzacija!

»Daj-Dam« ima svojo koračnico! Predvajala jo bo prvič vojaška godba Dravske divizije v torek, dne 25. aprila potom radia okoli 10. ure zvečer. Pridite poslušat!

Koledar

Torek, 25. aprila: Marko, evangelist; Ermin.

Novi grobovi

† Umrla je v Bohinjski Bistrici gospa Pavla Miani, roj. Beve, vdova po umrlem lesnem trgovcu Ludviku Mianiju. Pogreb je bil v nedeljo popoldne ob 4. Rajna je bila velika dobrotnica revežev in splošno priljubljena. Naj počiva v miru!

Osebnosti

== 50 letnice rojstva je 24. t. m. praznoval poselnik, gostilničar in trgovec g. Jože Benedik v Stražišču pri Kranju. Svojemu naročniku kličemo ob tej priliki: Bog živi!

Ostale vesti

— Fotografije prevzvišenega gosp. dr. Gregorja Rožmanna, velike za okvir (40 x 30 cm) so v prodajalni »Ničmanovi« na razpolago. Cena 45 Din brez poštne.

— Vsem cenjenim naročnikom Levstikovega zbornika! »Slavistični klub Društva slušateljev filozofske fakultete« na ljubljanski univerzi prosi vse cenjene naročnike in predplačnike Levstikovega zbornika, da oprostite, ker Levstikov zbornik ni izšel ob pravem času, ki smo ga prvotno določili. Nepredvidene tehnične ovire so vzrok tej zamudi. Delo je sedaj v teku in čim bo zbornik dostižan, ga bomo razposlali vsem, ki so se nanj naročili. Nove predplačnike pa še sprejema do nadaljnjega »Slavistični klub Društva slušateljev filozofske fakultete« na univerzi v Ljubljani. — Slavistični klub DSFF.

— Prekmursko kat. akad. društvo je imelo v soboto izredni občni zbor. Občni zbor se je vršil v zelo napetem ozračju in so se na njem obravnavale zelo aktualne zadeve za celo Slovensko krajino.

— Obsodba po zakonu o zaščiti države. Šibeniško okrajno sodišče je po členu 1 zakona o zaščiti države obsodilo 6 obtožencev iz Novigrada in okolice: Juko Kulinač je obsojen na 9 let robije in Marko Čulan na 7 let. Oba trajno izgubita častne pravice. Druge štiri obtožence je sodišče oprostito.

— Otroci zgoreli. V Murskih Črncih je nastal požar pri J. Holcmanu. Vsa družina je bila v nevarnosti, kajti plamen je na mah objel vso hišo. Šestletnega otroka niso mogli več rešiti in je postal žrtev požara. Mater tega otroka pa so prepeljali v bolnišnico, kajti tudi ona je zelo ožgana.

Jugoslavijo. Obiskal bo večja središča, predvsem Beograd in Zagreb, eventualno tudi Ljubljano. Kolikor je doslej znano, bo program teh gostovanj obsegal Slovaškega prireditelja Calderonove drame »Nezmožni knezi«, katere vzporedno se bo (prvič v Beogradu) vršila na prostem (verjetno v gardijskem parku na Topčideru) in še nekaj dram novejših poljskih dramatikov (Zeromski). Pomen tega gostovanja je predvsem v pozitivni kulturni stikov med Poljsko in Jugoslavijo.

T. P. Josip Cvrtila: *Bijelo prestolje*. Roman iz suvremenom života. Knjižnica Dobrih romana. Zagreb, 1933. — Jeronimsko društvo, ki je zasnovalo poleg rednih publikacij (po zgledu Mohorjeve knjižnice). Knjižnico dobrih romanov, v kateri je izšlo že dvojice slovenskih knjig (Pregledi, Finčgar), je izdalo te dni roman vsakega učitelja, poželjne inteligence, kmetskih tipov, v eni besedi: roman vasi. Pisec (ki je sam učitelj in je razkril v knjigi pravzaprav svoj obraz) se pogloblja v romanu v probleme vasi, vere, učitelstva in sploh vsake inteligence v razmerju do kmeta itd., a ravno ti problemi, ki se reflektivno prepletajo med dejanjem romana, trgajo enovitost zgradbe in ji manjšajo umetniško vrednost. Posamezni tipi so nedograjeni, dasiravno so prijeti v svojem bistvu. Tudi se vaško obeležje, dasiravno gre skozi ves roman poudarek prirode in vasi, nikjer ne pojavi v ospredju (edino v romanju na božjo pot in v umiranju dečka je pisatelji zjel v kmetski element), sicer pa se več ali manj giblje med pozitivnimi in negativnimi tipi selškega razumnosti. — Radi neenotnosti dejanja roman umetniško trpi, vendar pa je v romanu dosti življenja in zrelih misli, kar da misliti, da se bo pisatelj po poglobitvi v umetniško ustvarjanje razvil v dobrega ljudskega pripovednika. I. G.

— S'ovensko mrcvarijo. Kdor pride v Lendavo res več ne ve, ali smo se v Sloveniji, ali pa že na Hrvaškem. Tu imamo različne »ulaze«, »trgovine« koža in kar je najbolj nerazumljivo, celo na železniških voznih kartah stoji: »Donja Lendava«. Pri nas se slovenski jezik mrcvari celo na plakatih, ki jih razširjajo naša društva.

— Nova zima v planinah. Prejeli smo naslednje vremensko poročilo iz Kamnika: Pod sv. Primožem cveto črešnje, nad to prilazno cerkvico, ki leži 824 m visoko, pa je za četrt metra debela plast snega. Oskrbnik iz Menine planine javlja, da je zapadlo nad kočo 40 do 50 cm suhega pršica in da je pot do polovice zasnežena. Smuka obeta biti torej vsaj za nekaj dni prav ugodna. V torek bi imela na Menini banska uprava prevzeti od okrajnega kmetskega odbora vse banovinsko posestvo na tej planini v svojo oskrbo. Prevzem pa bo radi zasnežene poti skoro gotovo preložen na kasnejši termin.

Neprijeten duh ust

Nočem zamuditi poročati Vam, da odkar uporabljam Vašo zobno pasto »Chlorodont« nima samo lepši belih zob, temveč sem se rešil tudi neprijetnega duha ust. Vaš Chlorodont bom kar najbolje priporočal. Dr. V. L. — Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuja Dan. 8.— in Din. 13.—, ter zavrčajte vsak nadomestek.

— Nova tovarna za kvas v Mengšu. Iz Mengša nam pišejo: Novo tovarno kvasa bomo dobili. Koncesija je podeljena Alojzu Kancu ml., ki je že preuredil nekdanjo pivovarno za izdelavo kvasa. V sredo, dne 19. t. m. je bil komisijski ogled zgradbe, pri katerem je bilo kar 6 izvedencev. Tudi domačini so pokazali za potek razprave izredno zanimanje in so stavili v glavnem te-le ugovore: odpadne vode od izdelave kvasa lahko okužijo vse vodnjake v bližini, plini in pare bodo škodovali okolici. Zanimiva so bila v tem pogledu izjavanja izvedencev direktorja ing. Turka, ki je povdaril, da ni nevarnosti za okuženje vodnjakov, ker tečejo podtalne vode v smeri proti Bistrici. Iz previdnosti so izvedenci zahtevali, da tovarnar Kanc postavi ponikovalnico še za 250 m od sedanjega v smeri proti Jaršam. Za odvajanje plinov ima tovarna na izbiro, da zgradi jašek z ventilatorjem v višini sosednjih stavb ali pa napelje pline pod kurilno napravo, da tam izgorijo. Banska uprava bo izdala pismeno rešitev o dovoljenju za zgradbo, kolavdacija tovarne pa bo kasneje, ko bodo montirani vsi stroji. Izvedenci so še omenili, da odpadne vode iz ponikovalnice ne bodo prav nič vplivale na vodo v potoku Pšata. Lastniki ribolova v Pšati so namreč opozarjali na nevarnost okuženja Pšate in zahtevali posebno kanalizacijo za odpadne vode.

PRI ONEMOGLOSTI IN UTRUJENOSTI CELEGA TELESIA PRI STARIH OSEBAH.

Onemoglim in starejšim osebam toplo priporočamo: dajte si masirati telo s preparatom »ALGA« zvečer predno gredite k počitku, in zjutraj predno vstanete. Zvečer po masaži Vam bo telo lahko, deležni boste globokega spanja, po katerem se boste odpočili in se okrepli. Zjutraj po masaži ostanite še nekaj časa v postelji. Ko vstanete, boste imeli ude gibljive, hojo lahko, telo bo kot prerajeno, občutili boste novo svežost, vedrost in življenjsko moč.

»ALGA« se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14.—.

— Karlovec si želi trgovsko akademijo. Karlovska gospodarska društva so začela k akcijo, da bi se tamkajšnja dvorazredna trgovska šola spremenila v popolno trgovsko akademijo ter so v ta namen poslala pristojnim oblastem primerno resolucijo, v kateri naglašajo to zahtevo, poudarjajoč, da je Karlovec važno gospodarsko in trgovsko središče in na zelo prometni zemljepisni točki.

— Neusmiljena mati. V Murski Soboti so našli v potoku Ledava mrtvega novorojenčka. Čigavo je bilo dete, se še ne ve. Otrok je skoraj gotovo nezakonski.

— Občinski tajnik aretiran. Na številne in pogoste pritožbe prebivalstva je bil v okraju Sanski most aretiran tajnik občine Luč-Palanka Nikola Miljuš zaradi malverzacij in nepravilnega ravnanja z občinskim denarjem. Upravna oblast je pregledala knjige in poslovanje ter je ugotovila neštete nepravilnosti, ponaredbe in ponebebe. Miljuš je bil takoj aretiran in izročen okr. sodišču v Sanskem mostu, ki ga je pridržalo v zaporu.

— Aretacija nepoštenega direktorja. Policija je aretirala ravnatelja zdravilišča v Stari Kanjiži Ivana Ostrogonec. Pri preiskavi knjižgovodstva se je namreč ugotovilo, da je Ostrogonec vodil nepravilno in ponarejeno knjižgovodstvo ter je na ta način škodoval državo za velike zneske. Policija je izročila Ostrogonec v zapore okrajnega sodišča in je preiskovalni sodnik že začel s preiskavo.

— Za osveženje krvi pijte skozi nekaj dni vsak dan zjutraj čašo naravne »Franz-Josef« grenčice! Po mnogih zdravniških predpisanih »Franz-Josef« voda urejuje delovanje črev, krepi želodec, zboljšuje kri, pomirja živce in povzroči tako splošno dober počutek in jasno glavo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in v specerijskih trgovinah.

— Železniška nesreča pri Doboju. Dne 21. t. m. tik pred polnočjo je prišlo pri Doboju v Bosni do železniške nesreče, ki pa k sreči ni imela večjih posledic. Vlak iz Stajeva je prišel ob pol 12 v Doboju, za Dobojem pa se je iztiril v vagon in ga so strojevodja tega ni takoj opazil, ee je iztirilo še nekaj potniških vagonov, dokler ni strojevodja ustavil vlaka. Med potniki je nastala velika panika, zlasti, ker so se pobile po vagonih vse luči, prav tako so tudi popadali vsi kovčgi na tla. Pri razbitem steklu se je lažje raniло nekaj ljudi, vendar pa težje nesreče ni bilo. Tudi iztirjeni vagoni so se prav malo poškodovali. Po treh urah je mogel vlak nadaljevati pot. Škoda je bila prav majhna.

— Dva ponesrečena. V Volčji jami v občini Smartno pri Litiji je 46 letni dninar Alojzij Okorn pomagal čistiti pogorišče ter je pri tem padel s hleva ter se poškodoval na glavi in na levi rami. — V Zabnici pri Skofji Loki je padel sedemletni posestnikov sin Franc Oman tako nesrečno, da si je poškodoval levo roko. Oba ponesrečena so prepeljali v bolnišnico.

— Za mesec majnik (šmarnice) priporočila Jugoslovanska knjižarna cerkvenim zborom: Adamič K., *Alma Mater* — 19. Marijinih pesmi za mešani zbor. Partitura 30 Din, glasovi po 5 Din. — Ferjančič Fr., *Lavretanske litanije M. B.* za mešani zbor, 6 Din. — Foerster A., *6 Marijinih pesmi* za 3 enake glasove z orgli. Partitura 16 Din, glasovi po 6 Din; *Lavretanske litanije M. B.* za ljud-

ske petje, 6 Din. — Grum A., *Odpevanje pri lavretanskih litanijah* za mešani zbor, 16 Din. — Hochreiter E., *Immaculata*, Marijine pesmi za mešani zbor. Partitura 20 Din, glasovi po 4 Din. — Kogoj M., *Marijine pesmi* raznih slovenskih skladateljev za mešani zbor. Partitura 16 Din, glasovi po 6 Din. — Laharnar L., *Šmarne pesmi* za mešani zbor, 16 Din. — Leban L., *Zbirka cerkvenih pesmi* za mešani zbor, 16 Din; *Domači glasi*. Cerkevne pesmi za mešani zbor, 22 Din. — Premrl St., *40 Marijinih pesmi* za mešani zbor raznih skladateljev. Partitura 40 Din, glasovi po 5 Din; *Zapojmo Mariji*. 18 Marijinih pesmi za mešani zbor. Partitura 36 Din, glasovi po 5 Din; *Slava Brezmadežni*. Zbirka mešanih, moških in ženskih zborov. Brošura 30 Din, vez. 40 Din. — Sattner p. Hugolin, *12 napევov pri lavretanskih litanijah* za ljudske petje in orgle, 12 Din; *17 odpevov pri lavretanskih litanijah* za mešani zbor, 12 Din; E. Hochreiter, *Pomoč kristjanov*, 16 Marijinih pesmi za mešani zbor. Partitura 32 Din, glasovi po 5 Din. (Novo!)

— Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnobi, nespanju, srčnih nadlogah, tesnobi in prahih poživi naravna »Franz-Josef« grenčica trajno obkroži v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje.

Celje

— Ponovitev oratorija »Sedem poslednjih besed Kristusu« se je vršila v nedeljo popoldne v Marijini cerkvi ob majni udeležbi občinstva. Izvajanje je bilo, sodeč po izjavah glasbeno naobrazenih krogov, dovršeneje, kakor pri prvih dveh nastopih. Odlična osebnost g. konte dr. Lujo Vojnovič se je izrazil napram piscu teh vrstic, da je bil to koncert, ki bi bil v čast vsakemu velikemu mestu. Žalibog, da je pokazalo občinstvo iz bližine in daljne okolice, kateremu je bila ponovitev namenjena, tako malo smisla.

— Koncert Akademkega pevskega zbora iz Ljubljane, ki se bo vršil v nedeljo 30. aprila ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice pod vodstvom dirigenta g. Franceta Marolta, ima na programu sledeče Foersterjeve skladbe: Kantata iz psalma 141, Večerni Ave, V brezupnosti, Samo, Milica, Razbita čaša, Njega ni, Pievamo, Tri mi tuče, Spak, Vihar, Slovo, Zvonikarjeva, Triglav, Otok bleški, Kje so moje rožice in Umrl je mož. Zbor šteje 54 pevcev in bo pozneje nastopil še v Mariboru, Ljubljani in Novem mestu. Cene vstopnicam od 30 Din navzdol.

— Lutkovna predstava. Skavtski lutkovni oder v Celju bo vzpizoril v soboto 29. aprila v Zdravstvenem domu lutkovno predstavo »Gašperček — dvorni zdravnik«.

— Redna seja občinskega sveta celjskega se bo vršila v petek 28. aprila ob 18 v posvetovalnici na mestnem magistratu.

— Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in okolico bo v torek 2. maja od 8 do 12 v posvetovalnici Združenja trgovcev, Razlagova 8, pritičilo, levo.

— Otrok umrl na posledicah opeklin. Eno leto stari Ivan Vengust, sin služkinje v Celju, se je pred dnevi polil doma s krompom ter dobil hude opekline po telesu. Kljub skrbni negi je 23. aprila na posledicah opeklin umrl v javni bolnišnici.

— Sport v nedeljo. Dne 23. aprila se je vršila na igrišču pri Skalni kleti prvenstvena nogometna tekma med SK Atletik in SK Olimp. Igra je izpadla v prid Atletiku z rezultatom 3 : 2 (1 : 0). Sodnik je bil g. dr. Planinšek iz Maribora.

— Regulacija Koprivnice hitro napreduje. Dela na regulaciji potoka Koprivnice, ki je ob vsakem večjem deževju povzročala poplave, hitro napreduje. Dela se vrše že v spodnjem teku in bo struga tudi tukaj dobila nov tok. Odprto je pa še vedno vprašanje regulacije Savinje in Voglajne. Pri zadnji seji občinskega sveta je g. finančni referent poročal, da je ministrstvo vrnilo projekt za regulacijo Savinje v izpopolnitev.

Ne pozabite!

Priporočamo se: V Celju, Prešernova ulica 14, poleg Marijine cerkve, dobro znana domača manufakturna in modna trgovina Valentin Hladin, kjer si lahko nabavite vsakovrstno ceno in trepno blago za moške in ženske obleke. Lepa izbira blaga za birmance! — Pridite in pripe-ljite Vaše znanec!

Ptuj

Birma v Ptuj. V območju ptujске dekanije se bo delil zakrament sv. birme po sledečem redu: Na Hajdini 29. aprila, v ptujski mestni župniji 30. aprila, v župniji sv. Petra in Pavla (minoritske cerkev) 1. maja, pri Sv. Marku 2. maja, pri Sv. Marjeti nize Ptuja 3. maja, na Polensku 4. maja, v Vurbergu 6. maja, pri Sv. Urbanu 7. maja, pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah 8. maja in pri Sv. Andražu v Slov. goricah 9. maja.

Vlom v čevljarstvo delavnico. Ponoči na 22. t. m. so vlomili v delavnico čevljarkega mojstra Antona Bohaka, Cvetkov trg 1. Vlomilci so odnesli vse čevljarске izdelke, ki so se nahajali v delavnici; pobrali so tudi nekaj usnja. Škoda znaša nad 2600 Din. O tatovih-vlomilcih ni sledu.

Ptujska mestna godba priredi v nedeljo 7. maja ob 15 na Florjanskem trgu tombolo z bogatimi dobroti. V slučaju slabega vremena se vrši tombola naslednje nedeljo, 14. maja.

Pod voz je padel 53 letni delavec Fortunat Rاجر iz Zet in se po celom telesu tako hudo poškodoval, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico.

Mrtvo truplo v vodnjaku. Kakor smo poročali, so našli v Podvincih v nekem vodnjaku truplo pogrešanega 39 letnega posestnika sina Jožefa Petroviča. Ker je kazalo truplo več poškodb na glavi, je sodna oblast odredila obdukcijo: uspeh pa je negativen, ker ni možno ugotoviti, ali so poškodbe nastale po tuji krivdi, ali pa jih je pokoini dobil pri padcu v vodnjak. Zdi se, da je izvršil Petrovič samomour, ali pa se ponesrečil. Vkljub temu pa se preiskava nadaljuje.

Ljutomer

Nastop Glasbene šole na belo nedeljo je pokazal muzikalne uspehe med ljutomersko mladino. Na letošnjem sporedu so prevladovalе orkestralne točke, zlasti violina in klavir. Učitelstvo, zlasti še g. Zacherl, zasluži vse priznanje za glasbeni napredek med ljutomersko mladino.

Okrajna posojilnica je imela na belo nedeljo predpoludne svoj 61. občni zbor, ki je dobil računski zaključek za leto 1932. Denarni promet je bil v lanskem letu sicer nekoliko manjši od predlanskega, a je še vseeno dosegel blizu 19 milijonov Din. Čisti dobiček preteklega leta znaša 40.445 Din, ki se ves pripisuje rezervnemu fondu. Posojilnica šteje 998 članov, čez 7 milijonov Din hranilnih vlog in je najstarejši združni zavod na Slovenskem. O težavah na denarnem trgu sta poročala zbranih združnikov g. načelnik Jakob Rajh in g. tajnik Peter Potočnik.

Domžale

Sport. V nedeljo se je vršila v Domžalah »der-by« tekma med SK Diskom in SK Domžalami za prvenstvo II. B razreda. Končala je z rezultatom 2 : 1 v korist SK Domžal. Diskovo moštvo je bilo tehnično dosti boljše, toda sodnik je pripomogel do zmage SK Domžalam s tem, da regularnega gola, ki ga je zabil Disk, ni priznal in je sploh celo tekmo bilo očividno, da je na strani SK Domžal. Zanimanje je bilo veliko. Občinstva se je nabralo precej, toda že tukaj se je videlo, da ima Disk dosti več prijateljev kot Domžale, ker je bilo Diskovih »drukarjev« trikrat toliko kot Domžalskih. Radi pristranskega sodnika je bilo občinstvo zelo vznemirjeno in je v koncem tekme burno protestiralo.

Beraški bloki. Domžalska občina je uvedla bloke za beračenje. Bloki vsebujejo sto listkov po 25 par. Za te listke si bodo berači in brezposelni lahko nabavili goriko hrano pri Grinthal ali pa druge potrebščine v trgovini Ložar. S temi bloki se bo zelo omejilo izkoriščanje dobrotelčnosti in občinstvu pripomočemo, da si jih nabavi. Naš list je že pred davnim časom opozarjal občino na uvedbo takih blokov, ki so najprimernejši za omejitev izkoriščanja.

Leshovec pri Krškem

Na velikonočni ponedeljek je bila tu nova maša, ki jo je opravil p. Tomaž Akvinski Kurent, duhovnik cistercijskega reda v Stični. Slavnosti ni govoril imel vseučiliški profesor dr. Snaj, ki je ob pogledu na nesrečno Rusijo prelepo opisal delo in žrtve katoliškega duhovnika. Slovesnosti se je udeležila ogromna množica ljudstva od blizu in daleč, saj v Leshovcu ni bilo nove maše že 46 let, če izvajamo novo mašo goriškega begunca g. Hermana Trdana v vojnem letu 1915. Pred 46 leti je imel tu novo mašo blagopokojni minoritski župnik p. Pius Vakselj, etric sedanjega novomašnika. Med novomašniškimi svati smo opazili poleg ožjih sorodnikov mil. g. etijskega opata dr. Kostelca, prelata dr. Grivca, priorja p. Evgena, profesorja dr. Kotnika, gvardijana p. Rafaela in več drugih odličnih osebnosti duhovskega in svetnega stanu. — Novomašnik je sedaj vneto deluje pri Apostolski CM in bo v tej smeri tudi nadaljeval svoje študije. Želimo idealnemu in nadarjenemu gospodu novomašniku obilo božjega blagoslova na življenjski poti in mu kličemo: ad multos annos!

Naznanila

Združenje rezervnih častnikov in bojnikov, podobor Ljubljana, je 21. t. m. dobilo tale odbor: predsednik: dr. Dinko Puc, I. podpreds.: Lorgier Alfonz, II. podpreds.: Pogačnik Josip, I. tajnik: Princič Edvard, II. tajnik: Kramar Rudolf, I. blagajnik: Turel Vekoslav, II. blagajnik: Ribar Miloš, gospodar in knjižničar: Mr. Ph. Borčič Jakob, po-verjenik za sekcije: Primožič Ludvik; odborniki: dr. Orel Filip, Perko Nace, Kobi Joško, Pavlin Rajko, namestniki: Ahtik Jože, Klinar Peter, Pučnik Adalbert; nadzorni odbor: dr. Avramovič Pavel, Varga-son Ernest, Dimnik Slavko, namestnika: dr. Tavčar Ivan, Biber Joško.

Pevski zbor Glasbene Matice. Drevi ob 20 vaja mešanega zbora. — Odbor.

Cerkveni vestnik

Za iante bodo duhovne vaje v Domu od 6. do 10. maja. Čt. gg. prosimo, da opozorijo nanje svoje fante. — Vodstvo Doma.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 25. aprila: Zaprtlo.
Sreda, 26. aprila: HAMLET. Red Sreda.
Četrtek, 27. aprila ob 15: INRI. Dijaska predstava po globoko zaizanih cenah. Izven.

OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 25. aprila: SAMSON IN DALILA. Red C.
Sreda, 26. aprila: zaprtlo.
Četrtek, 27. aprila: ZIDINJA. Gostuje tenorist Mar-jij Šimenc. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 25. aprila: Zaprtlo.
Sreda, 26. aprila ob 20: STRAHOVI. Uprizoritev pomladka »Jadranske straže«.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 25. aprila: 11.15 Šolska ura — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Nemščina, poučje prof. dr. I. Grafenauer — 19.00 Dalmacija (H. Marjanovič) — 19.30 Novodobno gospodinjstvo (predava g. Kraigerjeva) — 20.00 IV. glasbeno predavanje (S. Kapor): O domačih godbah na pi-hala — 20.30 Koncert godbe 40. p. p. — 22.30 Čas, poročila.

Sreda, 26. aprila: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Otroški kotiček — 18.00 Angleške plošče — 18.30 Plošče 19.00 Ruščina, prof. dr. Preobraženski — 19.30 Literarna ura: Krylov, Basni v prevodu B. Vdoviča (V. Bratina, član Nar. gled.) — 20.00 Pevska solistična ura: pojejo g. Fr. Deržaj, gđc. Vidva Rudol in gđc. Anica Kristan — 21.00 Salonski kvintet — 22.00 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Torek, 25. aprila:

Zagreb: 20.00 Slovenska klavirska glasba 20.40 Violon koncert — Milazo: 20.45 Varietejski program — London: 22.00 Orkestralni koncert — Stuttgart: 21.45 J. Brahms-ov večer — Suisse Romande: 21.05 Koncert radio orkestra — Berlin: 21.00 Prenos koncerta z Glasbene visoke šole 22.30 Koncert simfoničnega orkestra — Belgrad: 19.00 Slovenska glasba 20.00 Prenos iz Zagreba — Rim: 20.45 Pester koncert — Praga: 21.25 Sonate za violino in piano — Dunaj: 19.25 »Sestra Angelica« Gianni Schicchi, opera — München: 21.30 Ura komorne glasbe, kompozicije Brahmsove

Sreda, 26. aprila:

Zagreb: 20.00 Koncert radio orkestra. — London: 19.30 Orkestralni koncert — 21.00 Varietejski program — 22.00 Koncert voj. godbe. — Stuttgart: 20.20 Zabavni koncert. — Leipzig: 20.20 Koncert godbe na pihala — 24.00 Salonski koncert. — Suisse Romande: 21.00 Poljudni večer. — Belgrad: 19.45 Narodne pesmi — 20.15 Koncert radio orkestra. — Rim: 20.45 Prenos iz gledališča, nato prenos koncerta iz studija. — Beromünster: 20.00 Brahms-ova proslava v Baslu, poje Bachov zbor. — Langen-burg: 20.25 Operne in operetne pesmi in glasha. — Praga: 20.05 Instrumentalni koncert. — München: 21.55 Klavirska sonata v as-duru, C. M. Weber. —

Svetovna propaganda boljševiških brezbožnikov

»Revue des deux Mondes« prinaša pregled sovjetske protiverske mednarodne politike, ki ga je spisal monsignor M. D'Herbigny. Protiverska propaganda, za katero imajo sovjeti toliko denarja, nikakor ni omejena na področje Sovjetske zveze, temveč je neločljiva od razsežnega ozrežja komunistične internacionale. Krščanstvo smatrajo v Moskvi za najnevarnejšega sovražnika, ker pobija osnove komunističnih nauk: materialistično filozofijo in eurovo razredno nestrpnost. Boljševiki hočejo premagati krščanske veroizpovedi s tem, da poskušajo pridobiti mladino od šolske dece in do visokošolcev. V ta namen so povsod ustanovili javne ali tajne zveze.

pionirske krožke (rdeči skavti)
in sl. organizacije, ki vadijo naraščaj v »aktivnem boju zoper malike«. V Moskvi sami vodi Jaroslavski osebno »univerzo za brezbožnike«, kjer pripravlja apostole iz vseh delov sveta. Angleži in Japonci, zamorci in avstralski otroci, Indijanci iz južne Amerike itd. bodo potem širili v domačih deželah marksovski nauke. Slušatelji iz kolonij imajo seveda posebna predavanja. Za Evropo in Ze-

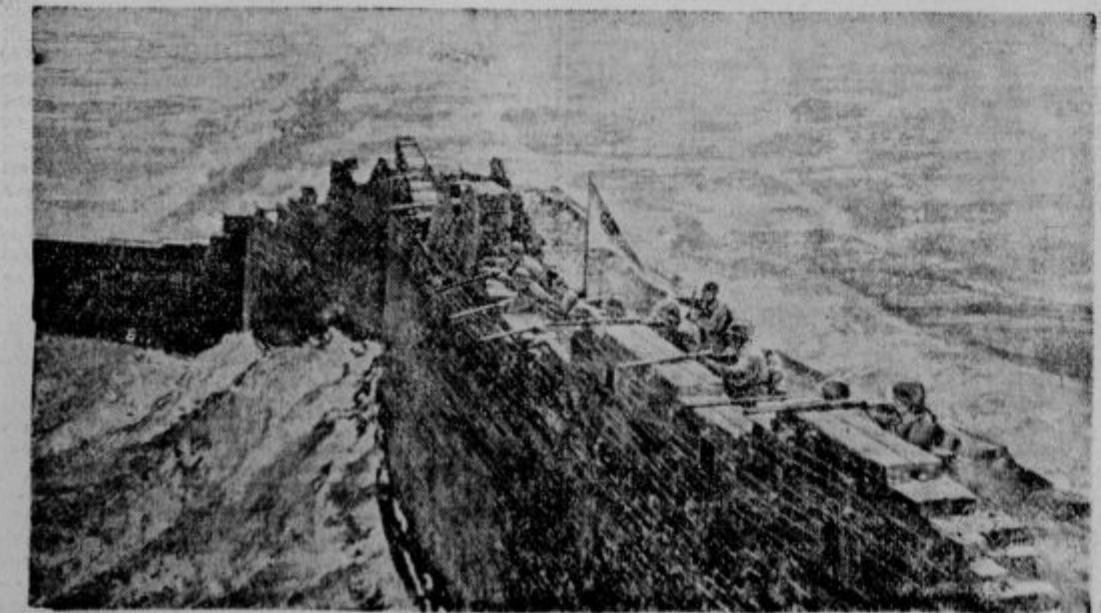
Angleški inženjerji, ki so bili nameščeni pri tvrdki Metropolitan Vickers Cie. in ki so bili pri zadnjem procesu oproščeni, se vračajo v London. Od leve proti desni: Monkhouse, Cushny, Nordwall in Gregory. Dva inženjerja sta še v zaporu v Moskvi.

dinjene države zadostujejo oznanjevalci ateizma. A v boju zoper misijonarje po kolonijah oznanjajo boljševiki pred vsem »nacionalno in versko vstajenje izkoriščenih narodov«. Po potrebi podpirajo tudi poganstvo kot svojega zavznika.

Hamburg središče protiverskega založništva.
Hamburg je postal veliko mednarodno središče protiverskega založništva. Tu se tiska nešteto protiverskih »poljudnih« in »znanstvenih« spisov, ki dokazujejo, da so izmislili »buržojski in popi« Boga zavoljo »uspešnejšega izkoriščanja proletarcev. V istem Hamburgu izhajajo milijoni letakov za črne in rumene narode v kolonijah. Kličejo jih na boj zoper kapitaliste in »krščanske misijonarje, podrebnike kapitala«. Ta protiverski boj je posebno oster v Indiji. Toda krščanski misijonarji so maloštevilni. Zato napadajo komunisti pred vsem brahmaniste in muslimane. L. 1930 ustanovljena »Antipriesterfra Association« poskuša domači duhovščini odvzeti njen vpliv in ugled. Leto dni pozneje ustanovljena »Indska racionalistična zveza« objavlja protiverske spise. Naposled je nastalo dne 15. maja 1932 v Bombaju še »Društvo prijateljev sovjeto«, ki je prevzelo skupno vodstvo politične in protiverske komunistične propagande. Izhajajo tudi tednik »Nedeljski zagovornik« z napadalnimi članki in odgovori na protiverska vprašanja bravcev.

V Peruju častijo sonce.
Posebno čudno obliko ima protiverski boj v Peruju. Tukaj opjevajo komunisti nekdanji državni »socializem« pod Inki in ga primerjajo s sovjetsko ustavo. »Španski nasilni obojevalci« s pomočjo pobesnelih katoliških menihov so uničili veliko državo s kultom solca in na mesto enakosti prinesli krščansko izkoriščanje šibkejših. Moskovski odposlanci podpirajo z denarjem pristaše obnovitve nekdanjega komunizma Inkov. Pri nahujskanem ljudstvu priljubljeni govornik Mariateji (umrl na jetiki šele 30 let star lanskega leta) je dokazal, da je boljše spoštovati sonce kakor Kristusa, a brezverstvo je najvišja razvojna stopnja. Pisatelj Louis Valcarlos v novi knjigi »L'empire en los Andes« (Burja v Andih) opeva nekdo državo Inkov in priporoča rojakom obnovitev »slajnega veličastnega« oboževanja sonca.

Liga napadalnih brezbožnikov.
V Evropi so seveda potrebna druga sredstva. Tu je bila ustanovljena leta 1930 na Nem-

Japonci streljajo s kitajskega zida na Kitajce, ki so presli v protinapad

škem Mednarodna liga napadalnih brezbožnikov (Kämpfende Gottlosen) ki je ustanovila tečaj za propagandiste s katoliškim in luteranskim oddelkom. Dokler ni prišel Hitler, je tiskala v 100.000 izvodih časopis »Neuland«. Razen tega osrednjega glasila je izhajalo na Nemškem 7 drugih protiverskih listov poleg nešteta letakov, in so se predvajali protiverski filmi. Komunistični pisatelji in slikarji so prispevali protiverske povesti, pesmi, karikature in sl. Nemški brezbožniki so prav po moskovskem zgledu rabili tudi oder, da bi osmešili duhovščino obeh glavnih veroizpovedi. Mladina je nastopala po tovarnah in šolah, prirejala surove »žive slike« ali prepevala na nohodih brezbožne pesmi Nemške šole so doživele nešteto žalostnih spopadov med napadalnimi komunisti in zasmehovanimi vernimi diaki. Po moskovski navadi so blatili Nemci tudi božič in veliko noč v listih »Junge Garde« in »Das proletarische Kind« pa tudi v javnih zborovanjih.

Ta propaganda je v teku zadnjih mesecev posebno močna v Belgiji, kjer so komunisti na čelu stavkuiočih rudarjev. Tudi Th. Jackson, voditelj maloštevilnih angleških komunistov, je pozival lanskega novembra o priliki stranskega kongresa sodruge, da bi izkoristili božične praznike za protiversko delo. Komunisti so pričeli napadati duhovnike, ki se jim zdijo nevarni za marksizem. Priredili so tudi protiverske nastope v radiu, predavanja in predstave brezbožne igre »Kako se pogovarja lady Housman z Gospodom Bogom« in sl.

»Brezbožnik« na Bolgarskem.

Poleg Nemcev suženjsko posnemajo moskovska navodila še Bolgari. Tudi v Sofiji obstoji »Sojuz vojinstvujuščih bezbožnikov« in izhaja od 1. decembra leta 1931 časopis »Brezbožnik«. Njegovi pristaši so priredili veliko gnusnih napadov. Praviloma razobešajo rdeče stave po zvonikih na velike cerkvene praznike gnusnih napadov. Praviloma razobešajo rdeče za cerkvah. Duhovščina je brez moči radi posebnih bolgarskih razmer. V svojih oklicih odkrito poziva »Bolgarski sojuz na bezbožnike« na boj »zoper vse čarje na zemlji z njih plačanimi vojak in tudi proti carju v nebesih s polki angelov na svetnikove«.

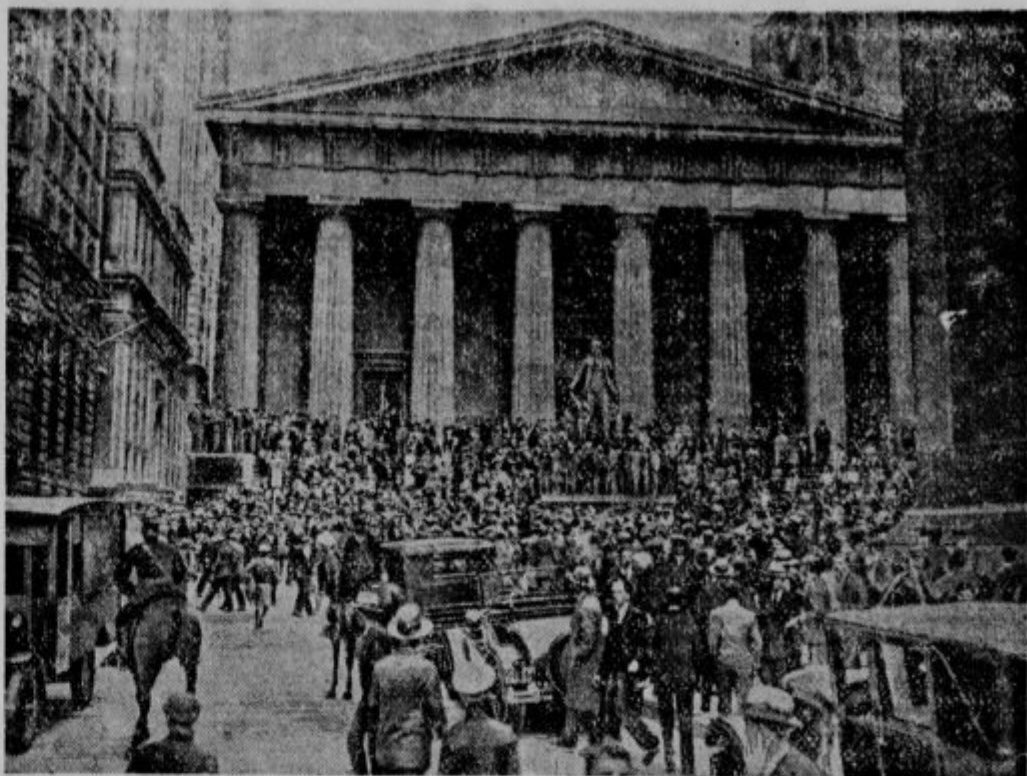
Kratkoma izrazi Moskva vse mednarodno komunistično omrežje za protiverske namene. V tem boju ni nobenega govora o načelnosti. Nasprotno so pripravljene komunisti na vse radi uspeha. Po kolonijah in v malokulturni Južni Ameriki zagovarjajo obnoveitev poganstva dočim je osrečena Evropa s preizkušenimi moskovskimi sredstvi. Protiverski boj je postal glavna komunistična naloga, ker smatrajo boljševiki krščanstvo za svojega najnevarnejšega nasprotnika.

Švedski kralj Gustav kljub svoji visoki starosti še vedno igra tenis, da bi se ohranil čilega. V sportnih krogih je znan pod imenom »caister Gustav«.

Mount Everest so zopet preleteli

Angleži, ki so že enkrat preleteli Mount Everest, so se vnovič podali na nov polet čez najvišjo goro na svetu ter jo srečno preleteli. Prvo letalo je zopet vodil lord Clydesdale in drugo letalo zopet kapetan Mac Intyre. S seboj sta imela polkovnika Makerja in kapetana Fisserja. Letalci so posneli nekaj krasnih slik.

Pred newyorško borzo se zbirajo množice radovednežev in spekulantov, odkar je Amerika opustila zlato valuto.

„Kisik je brez pomena za revolucijo!“

Zalostni konec treh kemikov

Ta mesec je potekla 200 letnica rojstva Josepha Priestleya, enega izmed treh kemikov, ki so skoro istočasno odkrili kisik in dokazali njegov obstoj oziroma njegov pomen v naravi. Poleg Angleža Priestleya sta ugotovila to velevažno resnico Nemec Scheele in Francoz Lavoisier. Trije znanstveniki so živeli v treh različnih deželah, in nobeden od njih ni vedel v takratnih razburkanih časih, kako napreduje njegova stroka v inozemstvu. Istočasno trojno odkritje je izreden osamljen dogodek v zgodovini znanosti. Poleg tega je zanimivo in tragično usoda, ki je doletela vse tri znanstvenike: vsi so postali žrtev nenadne smrti. Priestley je bil anglikanski duhovnik na deželi. Posvetil je kemiji ves prosti čas in trdovratno iskal »izvor gorljivosti« v naravi. Leta 1773 se tui je prvič posrečilo dobiti brezprimetni kisik. S tem je dokazal, da ni zrak nobena kemična

prvina, kakor so domnevali raziskovalci od Aristotela naprej. A odkritje je zelo razburilo takratno nestrpno javnost. Znanstveniki so očitali Priestleyu zvezo z vragom. Izgubil je župnijo, po dolgem preganjanju pobegnil v Ameriko in je bil ustreljen pri slučajnem prepiru po nekem izredno nebrzdanem nasprotniku. Nemški lekarnar Scheele, ki je istočasno izločil kisik, ni bil deležen zasluženega zmagozslavja po prevratu v kemiji. Pripravljaj je neko strupeno zdravilo s stekleno cevko v ustih, slučajno pogoltnil kapljico strupa in umrl. Znameniti Lavoisier je dokazal v svojem pariškem laboratoriju, da je gorljivost posledica zedinjenja drugih prvin s kisikom. Njegov konec je bil še bolj tragičen. Prišel je pod guilotino. Krvo- ločni revolucijski sodniki so odgovorili njegovemu branilecu, ki je povdarjal velike znanstvene zasluge obsojenca: — To je brez pomena za revolucijo!

Na vožnji iz Wilhelmshavena v Kiel, sta torpedovki »Falke« (na sliki) in »Condore« utčili skupaj. Spreddnji del torpedovke je bil popolnoma pokvarjen.

Koliko dela pridna gospodinja

Ni lahko ugotoviti, koliko ur dela gospodinja dnevno pri posameznih narodih. Kljub temu je mednarodna zveza za gospodinjstvo skušala sestaviti statistiko o delovnem času gospodinje v posameznih državah. Pokazale so se zanimive številke. Ameriška gospodinja dela tedensko 63 ur, to je razmeroma najmanj, ker je racionalizacija gospodinjstva s pomočjo vpeljave najmodernejših kuhinjskih priprav v Severni Ameriki zelo napredovala. Na Češkoslovaškem dela gospodinja 105 do 110 ur, francoska 115, v Španiji 75 do 118, v Italiji 86 do 100, na Poljskem 79 do 91. Največ delata nemška in švicarska gospodinja, in sicer od 112 do 118 ur na teden, to je 16—17 ur na dan. Seveda ni trajanje dela gospodinje odvisno samo od racionalizacije gospodinjstva, temveč tudi od posebnih navad v posameznih krajih. Pri nekaterih narodih ni n. pr. življenje v družini posebno razvito.

100.000 Kč za otroke brezposelnih

Predsednik češkoslovaške republike Tomaž Masaryk je daroval 100.000 Kč za brezposelne. Vlada je podarila ta denar otrokom brezposelnih delavcev. V prvi vrsti pridejo v poštev delavci v steklenih obrtjih, ki je najmanj zaposlena.

7 stopinj pod ničlo v Franciji

V Reimsu je te dni padla temperatura ponoči na 7,5 pod ničlo. Vinogradi, kakor tudi pridelki na polju, posebno sladkorna pesa, so hudo poškodovani.

Sel ie za Mato Hari

V mestu Cannes je umrl stotnik Ladoux, ki si je pridobil svetovni sloves, ko je zasačil mednarodno vohunko Mato Hari, ki so jo med vojno v Franciji ustrelili.

Hitler in katoliška Cerkev

Na Dvaaju se narodni socialisti pritožujejo, da ni hotela dunajska duhovščina darovati svetih maš za Hitlerja na dan njegovega 44. rojstnega dne. Narodni socialisti protestirajo, čes da katoliška cerkev smatra narodne socialiste za vernike druge vrste

Boljševiki častijo Leninovo mumijo mesto Boga

Casopis »Liberty« v Newyorku je objavil razgovor s Trockim. Trocki je pismeno odgovoril na stavljen vprašanja in prejel za to težke dolarje. Trocki pravi, da je odločno ugovarjal balzamiranju Leninovih ostankov in zgradbi mavzoleja v Moskvi. Skliceval se je na Lenina samega, ki na noben način ni maral, da bi »spremenili ga po smrti v faraonovo mumijo«. Tudi Leninova vdova je mislila s Trockim vred, da bo pomenil Leninov kult vodo na enlin onega verskega prepričanja, ki ga mora zatirati komunizem. A Stalin se je postavil na nasprotno stališče, ki ga je zagovarjal Krasin v duhu plitkega bogoskrunskega materializma. »Nasprotno, — je pravil, — bodo čestilec dostopni »svetniški« ostanki samo ojačili naše stališče. Naj se prepriča verno ljudstvo, da bodo tudi brezbožniki s pomočjo medicinske znanosti lahko dosegli »čudeže«, ki se je smatral poprej za izraz izredne nadnaravne naklonjenosti krščanske Previdnosti.«

★
»Zakaj se ne učite esperanta?«
»Jezik se je treba učiti v deželi, ki ga govori in jaz nimam ne denarja, ne časa, da bi tja potoval.«

»O, vi ste fotografirali svojo ženo na konju?«
»Da, ni se mogla toliko časa premagovati, da bi jo bil naslikal.«

Kriza in trgovinska politika

Iz poročila delegata na mednarodni parlamentarni trgovinski konferenci g. Ivana Mohoriča posnemamo tale važnejša mesta:

Doba, katero danes preživljamo, pomeni postopno likvidacijo svetovne trgovine in vedno bolj rastočo izolacijo narodov. V tej gospodarski vojni je položaj agrarnih držav jugovzhodne države posebno težaven, ker nimajo niti kolonij niti se ne morejo združiti z regionalnimi sporazumi.

Eden najvažnejših vzrokov sedanjega para-doksalnega položaja, da stradajo konzumenti ob obilici produkcije, je gotovo trgovinska politika, ki je krenila na pola, ki narode med seboj le oddaljuje in odbija. Vendar pri najrazličnejših načinih povojne trgovinske politike skušajo izvesti nemogoče stvari: okrepiti domačo produkcijo z zmanjšanjem uvoza in z istočasnim forsiranjem izvoza.

Doživeli smo veliko povečanje industrijske in kmetijske proizvodnje, tehnika nam še nadalje javlja nove trijumfe in grade se nove industrijske naprave, pa že sedaj ne moremo kupovati vseh potrebnih industrijskih proizvodov. V tej anarhični situaciji se pojavlja zahteva po organizaciji produkcije in reglamentaciji izmenjave proizvodov. Pri industrijski produkciji je to iz raznih razlogov izvedljivo in je že mnogo sporazumov tu. Ti sporazumi imajo svoje dobre, pa tudi senčne strani. Med dobre spada določitev pro. kvot, konz. področij in razdelitev izvoznih tržišč, med slabe pa izpad vsake konkurence in oškodovanje konzumenta. Ti sporazumi bi morali nuditi zadostno jamstvo, da bodo interesi konzumenta zadostno ščiteni.

Važen moment je še neprestano povečevanje kmetijske proizvodnje. Vse države skušajo do skrajnosti izkoristiti vse možnosti svoje agrarne produkcije. Ta stremeljenja dajejo danes praktične rezultate, ki jih čutilo najbolj agrarne države vzhodne Evrope. Industrijskim državam se je posrečilo doseči ravnovesje med kmet. in ind. produkcijo ter je industrija vzela nase breme višjih cen živil.

Danes ni nikogar, ki bi hotel ta razvoj ustaviti, da bi pričel z gospodarsko razoročitvijo, pa tudi ustavitev sama na sebi še ne bi bila odpomoč, toda podlaga se da s tem ustvariti, kar dokazujejo izkušnje.

Trgovinska politika se poslužuje predvsem dveh sredstev: kontingentiranja in omejitve deviznega prometa.

Med razlogi, ki so vodili do kontingentiranja, je gotovo najvažnejši ta, da je bila s tem dana možnost preferiranja posameznih držav. Ta politika omogoča uvedbo monopolov in drugih enostranskih administrativnih ukrepov proti uvozu. Politika kontingentiranja je postala naenkrat mobilno sred-

stvo za forsiranje in zaščito domače proizvodnje.

Tipične povojne trgovinske pogodbe so preveč kratkotrajne in s tem povečujejo atmosfero nestanovitnosti zaradi nebroj ukrepov, ki so jih izvajale. Sicer pa je še mnogo načinov, s katerimi se preprečuje uvoz iz getovih držav, to velja zlasti za uvoz kmetijskih pridelkov.

Prednostni kontingenti za nekatere poljske pridelke vzhodnih agrarnih držav niso popravili dosti položaja. Carinska koncesija je bila premajhna, premalo predmetov je bilo vpoštevanih. Vendar pa je ta pot edina, po kateri se lahko doseže čimveč praktičnih uspehov.

Devizni ukrepi so bili v začetku namenjeni v zaščito valute, sedaj pa so postali sredstvo za regulacijo uvoza. Toda vse to ima za posledico vedno večji padec zunanje trgovine in se da položaj popraviti le tedaj, ko se bodo finančne obveznosti prilagodile splošnemu položaju gospodarstva in plačilni zmocnosti držav.

Padec cen kmet. proizvodov je zmanjšal za 40 do 50% dohodek kmet. Ker se ni dalo v istem obsegu zmanjšati produkcijskih stroškov, je postala bilanca kmet. produkcije pasivna. Pri izvozu se ne da doseči zadovoljivih cen, ponudba pa v notranjem prometu tlači ceno navzdol. Poskusi monopolov niso pomagali. Mnogi izvozniki sodja v pret. letu niso radi padca cen mogli kriti niti transportnih stroškov. Izkupilek za les je minimalen. Zato je postal kmet kot kupec industrijskih proizvodov nemogoč. Zaradi padca izvoza je treba za anulirano službo namesto prejšnjih 15% deviz 50%. Poleg tega se pa še znaten del prometa vrši v klirin-gih brez deviz. Zato mora vse to voditi nujno k odlaganju plačil za inozemske dolgove. Nastale so se tudi druge velike izpremembe v plačilnih bilancah.

Za evropske industrijske države pa je imela kriza v kmet. državah, katero so v veliki meri povzročile s svojo politiko, še to posledico: oslabitev naravnih tržišč za industrijske izdelke, kar gotovo ni mogel biti njih interes in posledica, ki so s svojimi avtarkičnim gibanjem izvajale.

RESOLUCIJA.

Ob koncu zborovanja je bila sprejeta od udeležencev konference v Rimu resolucija, v kateri se med drugim zahteva ukinitve deviznih omejitev, nadalje gospodarsko razoročitev, ohranitev klavzule največje ugodnosti, znižanje političnih dolgov, revizijo trgovinskih pogodb, sporazum med doiz-niki in upniki itd. Za srednjo in vzhodno Evropo so menja, da je pomoč potrebna in naj se vpoštevajo želje in potrebe teh držav.

Prihodnja mednarodna konferenca bo 1. 1934. v Madridu, 1. 1935. pa v Beogradu.

Borza

Dne 24. aprila 1933.

Denar

V današnjem prometu je dolar pri nas ponovno narasel, vendar ga Narodna banka še ne sprejema kot pretekli teden ne. Curih je danes notiral dolar nekoliko nižje kot v soboto, vendar višje kot v četrtek.

Med ostalimi devizami so ostali neizpremenjeni tečaji Berlina, Curiha, Pariza in Trsta.

Avstrijski šiling je bil zaključen v Ljubljani po 8,90—8,50, v Zagrebu po 8,30, v Beogradu 8,375. Grški boni so notirali v Zagrebu 40,50—41,25, v Beogradu 42 denar.

Ljubljana. Amsterdam 2308,18—2319,54, Berlin 1816,80—1827,60, Bruselj 800,24—804,18, Curih 1108,35—1118,55, London 201,42—203,02, Newyork 5213,81—5242,07, Pariz 225,88—227, Praga 170,67—171,53, Trst 297,68—300,08.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 55.599 Din.

Curih. Pariz 20,3825, London 18,175, Newyork 470, Bruselj 72,20, Milan 26,90, Madrid 44,80, Amsterdam 208,25, Berlin 119, Dunaj 72,99 (55), Stockholm 94,825, Oslo 93, Kopenhagen 81,10, Sofija 3, Praga 15,40, Varšava 58, Atene 2,97, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,08.

Vrednostni papirji

Tendenca za vse državne papirje je bila danes čvrstejša in so bili posebno tečaji dolarskih papirjev višji. Promet je bil slab, saj je prišlo do zaključkov samo v vojni škodi: 500 kom. Nadalje je bilo zaključenih 40 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% inv. pos. 42 den., vojna škoda 198—200, begl. obv. 31 den., 8% Bler. pos. 33—35, 7% Bler. pos. 32,50—35, 7% pos. DHB 38 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 43—45, agrarji 23—25, vojna škoda 197,50—200 (198, 200), 5. 195—198, 6% begl. obv. 31,75—32, 8% Bler. pos. 33,50—36, 7% Bler. pos. 32,50—35, 7% pos. DHB 38,50—42. — Delnice: Narodna banka 3610 bl., Privileg. agr. banka 191—192 (190, 191), Nar. žum. 25—35, Guttman 135 bl., Drava 183 den., Sečera na Osjek 110 den., Osj. ljev. 200 den., Impex 50 den., Isis 30 bl., Trboveljska 135—145, Split cement 180 denar.

Belgrad. Narodna banka 3000—3050, Priv. agr. banka 193—195 (195, 193), 7% inv. pos. 40,50—42, agrarji 23 den. (23), vojna škoda 196—197,50 (198, 196), 6% begl. obv. 32—32,25 (32,25, 31,50), 7% pos. DHB 42,50 den.

Dunaj. Podon.-savska-jadran, 58,25, Aussiger Chemische 156,50, Alpine 12.

Žitni trg

Hosa za pšenico in moko trajla dalje, in so danes cene ponovno narasle. Tako so danes zahtevali za pšenico banaško 76 kg 235, 78-79 kg težko 245, slaven. 73 kg 230 in prekmursko 77 kg težko 255 Din. Tudi moka je narasla v ceni na 370—395. Vse cene se razumejo franco nakladna postaja. Koruza je ostala v ceni neizpremenjena. V splošnem pa dovozov ni, ker so ceste izredno slabe radi deževnega vremena.

Novi Sad. Pšenica baš., okol. Novi Sad, baška okol. Sombor, gorbač., srbač., srem., bač., potiska 225—230, gorban. 222,50—227,50, koruza bač. gar. kva. 60—62, srem. gar. kva. 61—63, bač., srem. april, maj, junij 67—69, ban. gar. kva. 59—61, moka bač., ban. št. Og. 345—365, 2. 325—345, 5. 305—325, 6. 275—285, 7. 165—175, 8. 05—07,50, lizol slav. 92,50—95, otrobi bač., srem. v jula vrečah. 55—57,50, ban. v jula vrečah 52,50—55. Ostalo neizpremenjeno. Tendencia čvrsta. Promet: 34 vagonov.

Budimpešta. Tendencia stalna. Promet živih. Pšenica maj 13,20—13,32, zaklj. 13,25—13,27, junij 13,50—13,60, zaklj. 13,54—13,56, okt. 12,10—13,22, zaklj. 13,17—13,18, rž. maj 6,50—6,63, zaklj. 6,56—6,57, junij 6,85—6,91, okt. 8,02—8,12, zaklj. 8,12—8,13, koruza maj 6,98—6,97, zaklj. 6,93—6,95, julij 7,47—7,50, zaklj. 7,47—7,49.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky & Co., Dunaj.) Prignanih je bilo 2190 goved, iz Jugoslavije 100. Cene: volj najboljši 1,55 do 1,60, I. 1,30—1,40, II. 1,15—1,25, III. 0,85—0,95; krave I. 1,0—1,10, II. 0,80—0,95; bikji 0,90—1,12; glavna živina 0,60—0,80. Tendencia: cene za prvostvne vole in bike so se slabo držale. Sicer pa so cene ostale neizpremenjene.

Sport

V nedeljo smo imeli precej zanimivih nogometnih tekem široc naše domovine. V Ljubljani je imela Ilirija v gostih zagrebških Željeznikarje, katere je zaslužen odpravila z 2 proti 0 (2:0). Ako bi se belo-zeleni še v drugem polčasu nekoliko potrudili, bi odšli zagrebčani močno poraženi s »kranjskih tala. Hermes je v prvenstveni tekmi premagal Grafiko z 6:0 (1:0). Slovan pa Jadran z 2:1 (2:0). Tudi v Domžalah, Celju in Mariboru so se vršile prvenstvene tekme. V Domžalah je SK Domžale zmagal nad lokalnim rivalom Diskom z 2:1 (1:1). V Mariboru sta se spoprijela Rapid in Željeznikar; slednji je podledel Rapidu z 4:2 (4:1). V Celju so pa Atletiki premagali Olimpa s 5:2 (1:0).

V državnem prvenstvu je preteklo nedeljo igralo samo šest klubov, pet — med njimi tudi ljubljansko Primorje — jih je počivalo. Prvenstvena tabela se je precej spremenila, Hajduk pa je še vedno na čelu.

V Splitu sta si stala nasproti Hajduk in Gradjanski iz Zagreba. Zmagal je seveda Hajduk — ker na lastnih tleh si drugače misliti ne moremo — z rezultatom 2:0 (1:0). Hajduk je imel v Gradjanskem opasnega nasprotnika, ki kljub svoji živahni in postrtovalni igri ni mogel spremeniti rezultata. Za tekmo je vladalo veliko zanimanje. Sodil je belgrajski sodnik Ružič dobro.

V Zagrebu je Concordia odpravila osješko Slavijo s 4:0 (1:0). Tekma, kateri je prisostvovalo okrog 2000 gledalcev, je nudila zelo slab nogomet.

V Sarajevu pa je BASK porazil tamkajšnjo Slavijo z 7:2 (3:1). Tekma je precej trpela radi blatnega terena.

V prestolici se je vršila na igrišču Jugoslavije mednarodna tekma med BSK-om in praško Sparto, pri kateri so domači zmagali z 2:1. Ker so se igralci med seboj stegli, je prišlo pri tekmi do škandalov, da je tudi publika protestirala proti takemu nogometu.

Tabela v domačem državnem prvenstvu pa izgleda po nedeljskih tekmah tako-le:

Hajduk	5	4	0	1	10:2	8
Jugoslavija	4	3	0	1	7:3	6
Gradjanski	5	3	0	2	7:6	6
BASK	6	3	0	3	16:16	6
Concordija	5	2	1	2	11:6	5
BSK	5	2	1	2	7:7	5
Slavija O.	6	2	1	3	8:11	5
Ilaska	4	2	0	2	4:5	4
Primorje	5	1	2	2	7:10	4
Vojvodina	4	1	1	2	7:10	3
Slavija S.	4	0	2	2	5:8	2

SK Mladika je v nedeljo odigrala na svojem igrišču prijateljsko tekmo z SK Svoboda Moste in zmagala s poteku igre odgovarjajočim rezultatom 5:1. Svoboda je igrala jako postrtovalno, toda v tehničnem oziru daleč zaostaja za Mladiko. Igra je bila fair.

POSEBNI VLAK V ZAGREB V NEDELJO. 30. APRILA, O PRILIKI TEKME ASK PRIMORJA PROTI CONCORDIJI

Prijave proti vplačilu 43 Din za vožnjo tja in nazaj na potovalno pisarno Putnika, Gajeva ulica ali inkasantu ASK Primorja do 27. t. m. Odhod iz Ljubljane ob 6.50 zjutraj, postanke v Hrastniku ob 7.52, v Zidanem mostu ob 7.50, v Brežicah ob 8.42, prihod v Zagreb ob 9.30. Povratak iz Zagreba ob 21.30, postanke v Brežicah ob 22.19, v Zidanem mostu ob 23.22, v Hrastniku ob 23.40, prihod v Ljubljano ob 0.40. To na znanje zlasti interesentom iz Kamnika, Domžal in Vrhnike, ki naj aranžirajo dohod v Ljubljano in povratak domov z avtobusi.

Interesenti iz Hrastnika, Zasavja in Celja naj pazijo na uro postanka vlaka v Hrastniku in Zidanem mostu.

Kakor doznavamo, namerava prirediti izlet v Zagreb vrhniška meščanska godba na čelu simpatizerjev iz Vrhnike.

Brez dvoma bo njen izlet v Zagreb znatno vplival na ugodno razpoloženje kibicov, kakor tudi na pomnoženje prijav.

Prijavljajte se Putniku!

RAZPIS

propagandnega lahkoatletskega tekmovanja, katerega priredi SSK Maraton, Maribor.

Prireditve se vrši dne 7. maja ob 9 predpoldne na sportnem prostoru SD Rapid. Pravico tekmovanja imajo verificirani in neverificirani člani klubov včlanjenih v JLAS. Prijavnina za neverificirane in pod zabrano stoječe člane znaša Din 5 po točki tekmovanja. Prijave je poslati do 3. maja na naslov: SSK Maraton, Maribor, Aleksandrova c. 6-I. Tekalnice je dolgo 429 m ter je posuto z ugaski in ima dva nedvigljena zavoja.

Točke tekmovanja: 1. tek 400 m, 2. met kroglice, 3. skok v višino, 4. tek 3 km, 5. tek 110 m preko zaprek, 6. met kladiva, 7. natezanje vrvi, 8. skok ob palici, 9. tek 200 m, 10. met kopja, 11. štafeta 800×400×200×100.

V natezanju vrvi tekmujejo moštva po 5 atletov. Tekmuje se po pravilih JLAS.

Kamnik

Redni občni zbor SK Kamnika se je vršil v petek zvečer. Odveč bi bilo, ako bi hoteli naštevati vse uspehe, ki jih je dosegel v svojem dvetletnem delovanju SK Kamnik in si z njimi pridobil ugled kot eden najagilnejših klubov v provinci. Užival je podporo in zaupanje vse kamniške javnosti, ki je rada posežala njegove prireditve in tudi vedno podpirala sportno gibanje. Klub je zgradil v dveh letih smuško skakalnico in teniško igrišče, za kar je investiral blizu 25.000 Din. Od te investirane vsote je ostalo neplačanega le še 4000 Din, letošnja bilanca pa je zaključil z nad 2000 Din gotovine, tako da je ostalo dolga na lani zgrajenem teniškem igrišču le še okrog 2000 Din. Klub je izvedel v preteklem letu podzvezne plovavne in smuške tekme, ki so v vsakem oziru dobro uspele in so bile velike važnosti za tujsko prometno propagando Kamnika. Občni zbor je otvoril predsednik dr. Zvokelj, ki je podal tudi splošen pregled dela v pretekli sezoni. Po poročilih načelnikov sekcij so bili izvoljeni novi načelniki sekcij in sicer za teniško Valter Stuzzi, za plovavno inž. Dolenc, za zimskosportno Ferdo Šmuc, za nogometno pa Vinko Možina. Zbor je potekal povsem mirno v stvarni debati in pričakovanju, saj ni ostalo nikomur prikrito sušljanje, da se bodo na obnem zboru odzvali nekateri funkcionarji. Udeležba je bila zato rekordna (nad 60), prišli pa so tudi navdušeni člani iz Ljubljane. Pri slučajnostih je g. Rajko Kos iz Ljubljane poudarjal zasluge predsednika dr. D. Zvoklja za sportni klub in za razvoj sportnega gibanja v Kamniku. Izjavil je, da tako agilnega in delovnega predsednika sportni klub v Kamniku ne bo zlepa imel. Potem pa je predlagal, naj se predsedniku dr. Zvoklju izreče graja, češ, da je odklonil podpis na znani deklaraciji; prav tako pa tudi tajniku. Skliceval se je pri tem na razgovor, ki ga je imel z okr. načelnikom g. Vovškom, ki mu je pred pričami izjavil, da se ne more udeležiti občnega zbora, dokler bo dr. Zvokelj predsednik. Predlog g. Rajka Kosa iz Ljubljane je bil nato z javnim glasovanjem sprejet s 33 proti 7, dočim se je kakih 20 članov vzdržalo glasovanja, oziroma so se odstranili pred tako delikatnim glasovanjem. Po razglasitvi rezultata je predsednik dr. Zvokelj izjavil, da odstopi, prav tako pa tudi tajnik Ivan Zika. Po tej izjavi je polovica članstva zapustila zbor, ostali pa so izvolili za novega predsednika g. F. Šmuca, za tajnika pa g. Franceta Bervarja.

Išče se

za prevzem gosilne v Ljubljani

agilna in poštena oseba s kavcijo. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Kavcija št. 4626.«

Likanje

moške ali damske obleke Din 18,—, Garderobo najhitreje zlika, kemično očisti, posije, obrne

WALLET EXPRESS, Ljubljana, Gledariška ul. 2-II

Na likanje se lahko pošaka.

ZAHVALA. Za izkazano sožalje ob smrti našega 26 letnega sina, oziroma brata

Albina Verbiča

ponesrečenega v radeški papirnici, izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so se udeležili njegove zadnje poti. Pred vsem najlepša hvala čč. duhovščini zidanomski in radeški godbi, vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem številnim prijateljem iz mesta in okolice, kakor tudi vsem sorodnikom. Radeče, dne 24. aprila 1933.

Zalujoči oče, bratje in sestre.

Vsem sorodnikom, znanec in prijateljem naznanjam pretužno vest, da je dobri stric oziroma brat, častiti gospod

Franc Ksav. Zega

župnik v Ostrcu in vojaški duhovnik v rezervi

po dolgem in mučnem trpljenju zatisnil svoje trudne oči na svoji fari v Ostrcu v zagrebški nadškofiji dne 16. aprila t. l. in bil dne 18. aprila t. l. na tamkajšnjem župnijskem pokopališču pokopan.

Rajnega gospoda priporočamo vsem, zlasti duhovnim sobratom v pobožnem memo. Sv. maša zadušnica se bo brala v torek 2. maja t. l. ob pol 7 v cerkvi sv. Nikolaja v Litiji.

Oštrce-Litija, 23. aprila 1933.

Miro Ludviger v imenu bratov župnikov Ivana in Valentina Zega ter ostalih sorodnikov.

ZAHVALA. Za prisrčne izraze sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli osebno ali pismeno in ki nam ob prerani izgubi našega nad vse ljubljene sina, brata, strica itd., gospoda

inž. Ivana Persoglio

rudniškega vodje TPD v Kočevju

lajšali našo neizmerno bol in nam stali bodisi s tolažbo, bodisi z dejanji ob strani, se tem potom najiskreneje zahvaljujemo.

Prav posebno zahvalo pa smo dolžni zdrav. g. dr. Juriju Röthlu v Kočevju, čč. duhovščini v Kočevju, Trbovljah in Hrastniku, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, Trboveljski premožkopni družbi in Ljubljani z gen. rav. Rikardom Skubicem in gosp. rav. inž. Avgustom Heinrichom na čelu, zastopnikom Rudarskega glavarstva in Kluba montanistov v Ljubljani, za prekrasne poslovilne govore občinskemu zastopniku v Kočevju g. inž. Francu Stigliću, zastopniku stranke JRKD g. dr. Francu Česareku v Kočevju, zastopniku Sokola, Glasbenega društva itd, učitelju g. J. Grozdniku, zastopniku Udruga jug. inženjerjev g. inž. Otmaru Petriču in stanovskemu tovarišu g. ravnatelju inž. Vitoldu Biskupskiju, nadalje g. ravnatelju inž. Fran Loskotu za vso naklonjenost pri pogrebnih svečanostih, vsem stanovskim tovarišem, Društvu rudniških namestencev, pevcem akademikom v Kočevju, Glasbenemu društvu in Hrastniku in pevskemu društvu Zvon v Trbovljah za ganljive žalostinke, Sokolskima društvoma Trbovlje in Hrastnik, godbama v Kočevju in Trbovljah, dalje vsem pokojniku tako dragim rudarjem v Kočevju in Trbovljah, ki so prihiteli, da se poslove od njega, kakor tudi zastopnikom oblasti, korporacij, prijateljem in znanec, ki so pokojnika v tako veličastnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Kočevje-Trbovlje, dne 25. aprila 1933.

ZALUJOČI OSTALI

FOTOAPARATE

sveovrni turk Zeiss-kon, Roenstock, Voigtlander, Wena, Certo itd. ima vedno vzlogi fototrgovina

Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani, Mikšičeva c. 5

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kuharica
varčna, vajena v župnišču, išče službo samostojnega gospodinjstva. Razume se tudi na poljska dela. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Varčna« št. 4568. (a)

Kmečki fant
vaje konj želi premeniti službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4657. a

Službo dbe

Potnika
z nekaj kavčije, za prodajo pisarniškega predmeta, s prav dobrim zaslužkom, išče večja tverda. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 4455. (b)

Mehanika
zanesljivega, spretnega, ki ima skušnje pri popravilu bencinskih in Dieselmotorjev, strojev za obdelovanje lesa, in ki zna upravljati parni stroj — isčem. Služba je stalna. Stanovanje prosto. V ponudbah je navesti dosežane službovanje in najmanjši mesečni zahtevki. Ponudbe, ki teh podatkov ne navedejo, se ne bodo upoštevale, niti nanje odgovorilo. Ponudbe je nasloviti na ing. Milan Lenarčič, Ribnica na Pohorju. (b)

Kolporterje
iščemo za Ljubljano, Maribor in Celje. Z glasiti se je pismeno ali osebno pri Samopomoči Zveze bojevnikov v Ljubljani, Jegličeva cesta 15. (b)

Denar

Brezobrestna posojila
za nakup premičnin in nepremičnin doto razdolžitve itd. proti poroštvu, zaznambi ali vknjižbi dajejo: »Kreditne zadruge«, Ljubljana, pp. 307. Spremele zastopnike.

Posojilo
na prvo mesto vknjižbe, iščem za zidavo nove hiše. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4640. (d)

Ni duha ne sluha

za kurjimi očesi in debelo kožo, če jo tri dni zaporedoma zjutraj in zvečer natrete z mašno količino **CLAVETYL CREME**
Cena škatlice 8 Din. Proizvajalca in razpošilja stala. l. 1599. ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije. lekarnar Vlatko Bartulić. Zagreb. Dolac kraj trznice

Samuel Lover:
RORY O'MORE 2
Irski ljudski roman.
Tak je bil Rorijev prvi poizkus v teh rečeh; a kljub temu, da so se ljudje smejali tej umetnini, so solze ubogega Rorija močile vsako črko, in v ta kamen je bila vklesana večja vdanost kakor v dragocene in moderne nagrobne spomenike. A čeprav se ni mogel nihče držati, da bi se ne smejal, kadar je čital to brezsmiselno, so vendar vsi preveč cenili Rorijevo čuvstva, da bi pokazali, kako jih zabava njegov napis. Rori bi pa tudi zameril vsakemu, ki bi se poizkusil norčevati iz groba njegovega očeta, zakaj v nobeni deželi ne časte spomina na očeta in mater bolj kakor na Irskem.
Poleg tega pa Rori ni bil malo ponosen na svoje ime. Ze od malih nog so ga učili, da se v njegovih žilah pretaka boljša kri, in da je potomec O'More-ov of Leister. Neki učitelj v fari, čigar učenec je bil Rori, mu je neprestano pripovedoval o slavnih delih njegovih pradedov, ali kakor jih je imenoval njegove »stare prednike iz starih starodavnih časov« in ga učil, kako se ne sme nikdar pregrešiti, da bi se jim v dobrem izneveril. »Ne da bi videl najmanjši znak na tebi, moj fantič,« ga je svaril, »a vendar se ne ve, zakaj nas hudobni duh zalezuje in nam nastavlja zanke, kakor če bi kdo lovil zajca v zanko ali ptiče na limanice, in kdo ve za uro in dan, ko te lahko premoti, ko ne boš vedel za to, če ne boš močen. In zato se vedno zavedaj svojih prednikov, ki so bili na Irskem najzlahtnejše krvi in tudi na najvišjem kraju, na Dunamaisu, menim pečino Dunamais in nič manj ne. In tam je živel kralj Rory O'More v slavi, in Lordi of the Pale se ga niso upali dotekniti. In tam je bil kakor orel na svoji skali in grdi Angleži, ki so se bali za svoje življenje, se niso upali

Radi opustitve trgovine naprodam vsa zaloga najmodernejših slamičkov — pod lastno ceno v modnem salonu

Stuhly - Maške

Ljubljana, Židovska ul. 3.

Glašba

Citre poučuje
Emil Mesgolits, Prečna ulica 2/L. (d)

Auto-motor

Mali avto
za potnika kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Dobro ohranjen« št. 4673. (f)

Prodamo

Če avto svoj stari prodajalci a) motorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo prižene Slovenec najmanjši inšerat

Konfekcija — moda
naiboljši nakup. — Anton Presker Sv. Petra c. 14. Ljubljana. (f)

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah za strojno pletenje in ročna dela po nainiznih cenah pri tverdi Karl Prelog Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Semenski oves

štajerski hribski, lep, po 150 Din kg, franko Židovska ul. most, nudi Peter Šetina, Radeče.

Zahvala

»EDINSTVO« registrirana pomožna blagajna za slučaj smrti, v Celju mi je ob smrti mojega sorodnika takoj izplačala podporo, dasiravno še nisem bil opravičen isto zahtevati. — Radi tega izrekam najiskrenejšo zahvalo in imenovano blagajno vsakomur priporočam.

IVAN MLAKER, Celje-Gaberje.

Prehodna doba deklice

je med 12 in 17 letom,

to je doba, ko mora vsaka deklica imeti zdravo kri, zdrave in močne živce ter izvrsten apetit.

TO DA:
Energin
za krepitev krvi, živcev in apetita.

»ENERGIN« se dobi v vseh lekarnah, 1 steklenica 1/2 litra Din 35.—. Po pošti pošlje LABORATORIJ »ALGA« - SUSAK 3 velike steklenice Din 110.—, 6 velikih steklenic Din 220.— in 1 gratis. 12 velikih steklenic Din 440.— in 2 gratis.

Odobreno po Min. soc. politike in narod. zdravlja S. Br. 3787 od 23. marca 1932

Lipov med
garantirano čist - 30 kg 360 Din, 10 kg 140 Din, suhe slive 10 kg 70 Din, franko naročnika razpošilja G. Drechsler, Tuzla.

Lokomobil
6—8 ks ali parni kotel 4 Atm., transmisije, 40 mm z ležajem, rabljene zidake in strešnike, kupim. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod značko »Gotovina takoj« št. 4672. (f)

Kupimo

Bukovo oglje
kupi Uran Franc, Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 24. (k)

Vankovrstno zlato kovanje
po nainiznih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Kupim staro jutlo
Prešeren, Kranj. (k)

Obrt

Oves in koruzo
kupite nainceneje pri tverdi
A. VOLK, LJUBLJANA
Veletrovinna s šitom.
Bistrica cesta 24.

DRVA IN PREMOG

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Stanovanje

s tremi sobami in vsemi pritliklinami, najmodernejše urejeno, se odda v najem s 1. majem t. l. — Pojasnila v Gledališki ulici 8/III, soba št. 2.

Kzp VII 166/33-14.

V imenu Njegovega Veličanstva kralja!

Okrožno sodišče v Celju, odd. VII., je po naredbi z dne 30. marca 1933, s katero je bila določena glavna razprava, razpravljalo dne 14. aprila 1933 javno po sodniku poedincu s. o. s. Lesjaku Juriju ob sodelovanju adv. pripr. Modica Kazimirja kot zapisnika v prisotnosti namestnika državnega tožilca dr. Rusa Davorina, dr. Hočevarja Mirka noe dr. Zbrizaja Teodorja kot zastopnika zasebnega udeleženca Pustoslemska Ras'a, obtožencev Zagžena Josipa in Tesovnika Josipa, ki sta v prostosti in branilca dr. Hodžarja Jakoba za Zagžena in Korčeta Adolfa noe dr. Cgriška Antona za Tesovnika Josipa, o obtožbi, katero je vložilo državno tožilstvo v Celju dne 16. marca 1933 Kt 91/33 zoper

1. Zagžena Josipa, in
2. Tesovnika Josipa
zaradi prestopka zoper čast po § 302/II. odst. 2 nast. k. z. in po predlogu, stavljenem po tožitelju na obsodbo po obtožbi z naknadnim dostavkom na objavo sodbe po § 305 k. z. na stroške obtožencev v dnevniku »Slovenec« in »Jutru« ter po enakem predlogu zasebnega udeleženca ter po predlogu branilcev na oprostitve ali vsaj na mlo kaznovanje dne 14. aprila 1933 razsodilo tako:
1. Zagžena Josip, po domače Batl, zakonski sin Franca in Franciške roj. Zavolovšek, rim. kat., rojen 25. marca 1889 v Vologem, občina Šmartno ob Dreti, tuzemec, pristojen v občino Ljubno, srez Gornji grad, stanujoč Ter 79, oženjen, posestnik in trgovec z lesom, služivši vojsko, neobsojen, v prostosti in
2. Tesovnik Josip, po domače Ledeničar, zakonski sin Jožefa in Doroteje rojene Pustoslemšek, rim. kat., rojen 25. marca 1887 na Savini-Ljubno, tuzemec, pristojen na Ljubno, srez Gornji grad, posestnik in gostilničar, stanujoč na Savini-Ljubno 47, oženjen, služivši vojake, neobsojen, v prostosti,
sta kriva.

da sta o članu Narodnega predstavništva Rasto Pustoslemšku razsodila neresnično vest, in sicer
1. Zagžena Josip vprico več ljudi: a) dne 21. januarja 1933 v Stigličevi gostilni v Gornjem gradu in b) dne 26. ali 28. januarja 1933 v Lichtenegerjevi gostilni na Ljubnem, da se je pustil podkupiti v Beogradu za 5000 Din, da se odpove delovanju za agrarno reformo in da bo deloval proti temu;
2. Tesovnik Josip dne 15. januarja 1933 v Atelškovi gostilni na Ljubnem vprico več ljudi: »Pustoslemšek je danes v Mozirju govoril za agrarno reformo, v Beogradu pa se je dal podkupiti za 5000 Din, da je glasoval za veleposestvo; datuma in številke akta sicer ne vem, vendar pa je sigurno.«

S tem sta javno izrekla o članu Narodnega predstavništva nekaj neresnične, kar utegne škodovati njega časti in dobremu imenu.
Zakrivila sta s tem: Zagžena Josip ad 1 a) in b) dvakratni prestopke zoper čast po § 302/II, nast. 2 k. z., Tesovnik Josip pa ad 2. istotako prestopke zoper čast po § 302/II, nast. 2 k. z. in se obsodita:

Zagžena Josip po § 302/II, nast. 2 k. z. glede na § 63 k. z. z uporabo § 305 k. z.,
Tesovnik Josip po § 302/II, nast. 2 k. z. z uporabo § 305 k. z. vsak na 2 (dva) dni zapora in 300 Din denarne kazni, plačljivo po § 63 k. z. v enem mesecu po pravomočnosti sodbe, v primeru neiztirljivosti pa po § 44 k. z. na nadaljnjih pet dni zapora, v smislu § 310 k. p. na solidarno povrnitev iztirljivih stroškov kazenskega postopanja, izvršitve kazni pa vsak zase.

V smislu § 65 k. z. se izvršitev kazni odloži za dovo dveh let.
Po § 305 k. z. se objavi dispozitivni del te sodbe na stroške obeh obtožencev v dnevnikih »Slovenec« in »Jutru«.

Celje, dne 14. aprila 1933.

Zapisnikar: Modic I. r. Sodnik: Lesjak I. r.

priti blizu in zaprl je svoj grad, močan kakor skala, na kateri je stal.«

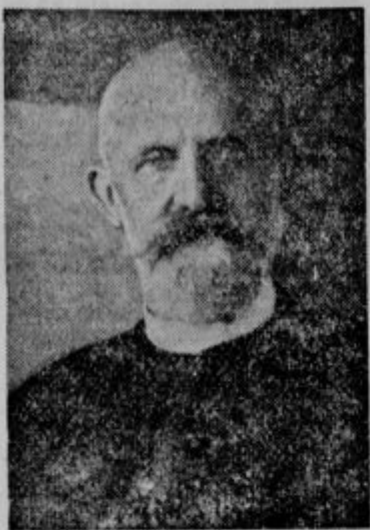
Tako je brenkal Phelim O'Flanagan in božal ušesa Rorijeve, Marijina in nič manj ne vdovina. Phelim je bil velik značaj. Nosil je lasuljo, ki so mu jo napravili nekje pred nekako enim letom. Bila je taka, da bi upravičeno mislil, da jo spravlja čez noč v ponvi za cvrtje. Imel je očala, ki so se njegovega nosu tesno oklepala in zaradi tega je kajpak nosljaje govoril; ker je pa nosljal tobak, je bilo nosljanje še bolj nosljajoče. Ta njegova preprosta očala so mu nos tako stiskala, da ni mogel vnosljati ne ščepa tobaka, da bi si jih prej ne smel, saj so mu nosnice popolnoma zapirala. Vedno so mu čepela nizko spodaj, skoraj na koncu nosa, tako da je lahko gledal čeznje, če je hotel, in to je bilo potrebno takrat, kadar je gledal v daljavo. Kadar je pa moral dvigniti glavo, da je pogledal skoznje, tedaj se mu je lasulja dotikala ovratnika suknje in mu zato zlezla niže dol na čelo. V prvem primeru so bile oči okrogle kakor sojve, v drugem so se pa videle ošabne ali pa najmanj zelo važne. Njegova suknja je bila iz sivga bukovega sukna, telovnik in hlače so pa bile iz irhovine. Vsa obleka se je svetila kakor njegova lasulja, ki pa je prekašala blesk njegovih čevljev. Ti so se namreč svetili samo ob nedeljah, ko je župnik obiskal šolo, pa še takrat jih je krtačil z masno krtačo, tako da je bil blesk moten, in zato se je tem bolj skladal s tistim, ki ga je imela njegova masna lasulja.

In njegove nogavice, te so bile šele nekaj posebnega! Bile so volnene mečnice, ki so mu segale samo do gležnjev in niso imele stopal. Stlačil jih je v čevlje in prevrta se je spredaj, kjer jih je imel pred očmi, prav dobro posrečila. Na petah je pa bil ranljiv kakor Ahil. Prav za prav je pa bil še na slabšem, kakor tisti slavni junak, ki je bil ranljiv samo na eni peti, ubogi Phelim pa na obeh.

V ponedeljek, torek, sredo je imel Phelim srajco; videl si, da jo je imel. Proti drugemu koncu tedna si pa, iz tega, da je bila njegova suknja tesno zapeta in iz tega, da je imel okoli vratu zavezan pikčast žepni robec, lahko sklepal, da je srajca pri perici, in sicer zato, da bi bila v nedeljo za službo božjo čista. Saj pa je tudi pri sveti maši Phelimova srajca bila najbolj sveža od vseh... In Phelim je že vedel, zakaj mora biti. Pri službi božji je namreč pomagal duhovniku in na takem mestu se je prav gotovo moral pokazati s čisto srajco. Pri tem njegovem opravilu mu je streglo nekaj dečkov, najbolj pridnih njegovih učencev, ki so bili zato njegovi ljubljenci, ki so uživali več prostosti, pred farani pa čast in spoštovanje. Zato so pa po drugi strani morali znati več latinščine kakor njihovi součenci, in ker so morali biti kar najbolj čedno in dostojno oblečeni, so to bili seveda sinovi premožnejših kmetov, ki so si lahko privoščili to razkošnost, da so kupili svojim fantom za tako ugledno službo nogavice in čevlje. Videlo se je, da fantom to ugaja, da lahko pred oltarjem poklekajo in hodijo za duhovnikom venomer sem in tja. To važno mesto jih je pa dvigalo tudi pred tovariši. Vsem skupaj je to zelo ugajalo in bili so v vsem složni, samo v eni reči ne in to je bilo poznavanje z zvončkom. Zaradi tega je nastajal med njimi boj. Če pravim uoj, se mislim, da so suvali drug drugega pred mašnikom ali bolje zadaj za njim, ampak borili so se z vsako kretnjo in mislijo, kdo da bo pozvanjal, ker to je bila zanje največja čast. In mali zvonček je veliko trpel, zakaj deček, ki ga je imel, se je posvetil svojemu delu z vso po-božnostjo in vnemo, in ko je zvonil, se je pripognil prav do tal, in ga tako tresel, da bi ga skoraj razneslo. Njegov tekmeec pa ni bil tako pobožen, kar je kazalo že to, da se ni pripognil napol tako globoko, in da je meril svojega zmagovalnega sotrudnika s krajem očesa in s čemernimi usti.

† Župnik Franc Zega

Župnik Franc Zega se je rodil 6. oktobra 1867 v Kandiji pri Novem mestu. Po dovršenih srednješolskih študijah je stopil v frančiškanski red. Novo mašo je pel 19. julija 1890 v farni cerkvi v Šmihetu pri Novem mestu. Njegovi starši so vzgojili tri sinove duhovnike. Sin Ivan je bil tudi mašnik frančiškanskega reda pod imenom g. Sigismund, ki je

pa kmalu je izstopil iz reda in uredil znane ricmanjske razmere kot tamk. posvetni duhovnik ter sedaj pase ovčice v Sobotinu pod slavno goro sv. Valentina ob Soči. Valentin, najmlajši, pa župniku je že dolgo vrsto let v Gaberju pri Gorici.

Pokojni Franc je, ko je zaradi rahlega zdravja izstopil iz reda, bil najprej več let kaplan v Šent Vidu pri Stični, potem v Preserju, v Premu in Černošičah pri pok. župniku Jakobu Lebarju. Tamkaj je bil pa leta 1909 imenovan za župnika na Planini, od tamkaj je bil premeščen na Goro pri Idriji, kjer je stopil baš v začetku vojne vihr v pokoj. Bil pa je poklican kot vojni duhovnik v Galicijo, nato od tam v Gradec. Tu se je zelo zavzemal za na smrt obsojene in je sam pripovedoval, da jih je več s križem v roki spremljal na morišče.

Zelo se je veselil zlate maše, ki mu bila skoraj pred duri. Kljub hudi boleznji je bil humorist, da mu ga ni bilo enakega. Zatisnil je svoje trdne oči kot župnik v Oštrcu v zagrebški nadškofiji pod vzožnem županu Gorjancu letos na veliko nedeljo. Naj v miru počiva v bratski hrvaški zemlji!

Pred letom dni je kot birmanski botev v Smartnem pri Litiji vzel nečakovemu sinu birmo.

Nosil je lepo brado, tako da je vsak mislil, da je duhovnik pravoslavne vere. Bil je brat v Novem mestu živeče še edine sestre Jožice Ludviger in stric g. Ludvigerja, sodn. uradnika v Litiji. L. M.

Med sv. mašo izropano župnišče

Celje, 24. aprila.

Prijazna Sv. Jedert nad Laškimi je bila v nedeljo pozorišče drzne tatvine, ki je močno razburila tamošnje prebivalstvo. Žrtve dolgorodnežev je postal tamošnji g. župnik Lončarič, kateremu so tatovi oplenili župnišče v času, ko je imel v cerkvi sv. opravilo. Ker je Sv. Jedert daleč od prometa ter je tamošnje prebivalstvo znano kot pošteno, pač ni nihče pričakoval, da bodo brezvestni ljudje izrabili priliko, ko se je vse nahajalo pri službi božji ter vdrlj v prazno in nezavarovano župnišče. Odnegli so g. župniku mnogo stvari ter mu povzročili občutno škodo. Gotovo so bili z razmerami v župnišču dobro znani ter so vedeli, da bo med sv. mašo prazno.

S košom po glavi

Ig, 22. aprila.

Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec« od 20. aprila poročilo, katero moramo nekoliko izpopolniti. Velikonočni ponedeljek je v Stajah pri Igu Lojze Janželj iz Kota pri Igu napadel Križmana Valentina. Zadal mu je na glavi tri strašne udarce tako, da mu je prebil lobanjo. Poleg teh udarcev mu je zadal skoro po vsem telesu hude poškodbe.

Udrihal je po njem z leseno »ročico« od voza, katero je izpustil iz voza pri Štumlju na Igu. Z njo je šel potem ob 11 zvečer proti vasi Staje, kjer je z razbijanjem po ograji izvalil iz hiše Križmana, na katerega je imel jezo že dalj časa in je iskal prilike za maščevanje.

Ko je Križman, ki se je spravaljaval ravno spat, ališal razbijanje, je prišel iz hiše ter vprašal, kdo in čemu da razbija ponoči. Šel je v temi praznih rok na cesto, kjer ga je Janželj napadel na tak način. Ko je ležal Križman v krvi nezavesten na tleh, mu je Janželj še rekel: »Zdaj pa krni, hudič!« in odšel stran. — Zločin je bil torej storjen dobro premišljeno in ne v pijanosti ali hipni razburjenosti. Tudi ni Križman napadel Janžlja, ki nima niti najmanjše rane ali udarca, med tem, ko Križman po glavi in vsem telesu prav zverinsko razbit leži v bolnišnici in se še do danes ni nič zavedel.

Vsa čast pa izanski oročnikom, posebno g. komandirju, ki so takoj v torek 18. 4. izsledili in odgnali zločinca v Ljubljano v zapor, kjer čaka na pravično in zasluženo kazen.

Belgrad dobi novo drž. tiskarno

Belgrad, 24. aprila.

Stara državna tiskarna, ki se nahaja blizu zaborne cerkve in ki jo bodo morali v zvezi z načrtom za novi čezslovenski most med Belgradom in Zemunom v kratkem podreti, je zelo stara zgradba, ki je svojčas sicer zadostovala svojemu namenu, danes pa niti zdaleč ne znore tehnična dela, ki bi ga moralo opravljati. Ideja o graditvi nove zgradbe državne tiskarne v Belgradu je stara že par desetletij. Načrte je izdelala balkanska in pozneje svetovna vojna. Sedaj pa je to vprašanje prišlo v končno fazo in je že razpisana konkursa za načrte. Hvalevredno je, da bo delo prevzel eden domačih arhitektov, ker je v konkursu stavljen klavzula, da konkurent mora biti naš državljan. Vendar se mi zdi rok (do 26. maja t. l.) nekam kratek.

Po proračunu bo nova zgradba državne tiskarne ena najlepših palač v Belgradu in bo stala okrog 25.000.000 Din. Vsi vpisani načrti arhitektov bodo razpustavljeni tudi za publiko. Parcele, kjer bodo zidali novo zgradbo obsega 3200 m² Imela bo tri nadstropja z vsemi mogčimi oddelki, ki bodo sklužili tehničnemu kakor tudi administrativnemu delu. Ob koncu naj omenim, da bo z dozidavo nove tiskarne osredotočeno skoraj vse državno tiskarsko delo v Belgradu, dočim bodo male državne tiskarne, ki jih je danes v državi okrog 40, avtomatično odpadle in izgubile svojo vlogo.

1000 slov. izseljencev v Holandiji zbranih pri vstajenju

Heerlen, 16. aprila 1933.

Velikonočno vstajenje smo letos obhajali prvič na zelo slovesen način. Kmalu po 4 jutraj so se začele zbirati množice iz vseh krajev, iz Lutterade so prispeli 3 avtobusi, iz Brumsum 2, Nieuwenhagen 2, Eygelshoven 2, Hoensbruck 2 in Speckholzerheide 1, razven tega še več luksuznih avtov. Iz Herleheide je bila udeležba polnoštevila, ker se je tamkaj vršila slovesnost. Vžle temu, da so naselbine oddaljene po več ur, se je ob 5 zbralo v cerkvi okrog 1000 slovenskih vernikov. Točno ob 5 je zasvirala godba iz Brumsuma, katere je odsek društva sv. Barbare, slovesen uvod.

Med sv. mašo so po večini pristopili vsi k mizi Gospodovi. Slovesno službo božjo je opravil naš pater č. g. Teotim. Pridigoval je naš izseljenški duhovnik č. g. Drago Oberžan tako ganljivo, da nobeno oko ni ostalo suho kakor tudi ne oko g. pridigarja samega. Med procesijo v cerkvi so peli naši

Kulturno delo slovenskega akademskega pevskega zbora

Ljubljana, 24. aprila.

Brez reklame, tiho, toda s čudovito vztrajnostjo deluje akademski zbor slovenske akademске mladine. V zadnjih letih je že nekajkrat nastopil in vedno s čudovitim uspehom tako pri občinstvu kakor tudi pri kritiki. Sedaj smo pred novimi nastopi akademskega zbora in zato zaslužijo ti fantje, da se jih spomni tudi čitatelj.

Akademski pevski zbor je bil letos v začetku leta prenovljen z ozirom na pevski material. Prenovitev je bila potrebna, ker si je zbor nadel nalogo, da izvede letos Foersterjev koncert. Akademski zbor namreč namerava v prihodnjih letih podati slovenski javnosti nekakšen pregled geneze slovenske vokalne glasbe. Foerster pa je najvažnejši iz dobe pred »Novimi akordie«, ko je nastopila nova modernizirana smer. Ne samo kot velik slovenski komponist, ne samo kot prenovitelj slovenske cerkvene glasbe — saj je on uvedel cecilijansko petje v slovenske cerkve — tudi kot velik glasbeni organizator in pedagog zasluži ravno Foerster, da se ga sodobniki dostojno spominjamo. Omenilo le, da je iz njegove šole izšlo okoli 2000 slovenskih organizatorjev.

Akademski pevski zbor je sedaj pripravljen za Foersterjev koncert in nastopi dne 30. aprila v Celju, 2. maja v Mariboru, 6. maja v Ljubljani in 16. maja v Novem mestu, kjer je Foerster živel zadnja leta in kjer je tudi pokopan. Akademski pevski zbor bo izvajal večje število Foersterjevih lepih in znamenitih skladb, od katerih so neka-

teri že pozabljeni, nekatere bodo pa celo prvič izvajane. Reorganizacija zbora je bila izvedena zelo temeljito. Vsak pevec je bil analiziran glasovno in muzikalno in pri nekaterih so bile napravljene celo zdravniške preiskave.

Akademski pevski zbor je bil osnovan dne 12. oktobra 1926. Njegov prvi nastop je bil na svetosavski proslavi na univerzi dne 27. januarja 1927. Uspeh je bil popolen in priznala sta ga občinstvo in kritika. Najbolje priznanje pa mu je dala univerza, ki mu je dala svojega pokrovitelja, namreč pokojnega univ. prof. dr. J. Senka. Od tedaj je imel zbor več nastopov, tako v Celju, Mariboru, Ljubljani, na Bledu in ob priliki ustanovitve Zveze jugoslov. akademskih pevskih društev dne 1. decembra 1930 v Belgradu obenem z »Mladostjo« in »Balkanom« iz Zagreba, »Obilicem« iz Belgrada in »skopijanskim« »Obilicem«.

V začetku je bil samo moški zbor, osnoval pa se je tudi mešan zbor, ki je bil pa opuščen zaradi premale izbire med akademskimi. Prvi dirigent akademskega zbora je bil g. Franc Marolt, pozneje je prevzel vodstvo zbora Anton Nefat za njim Niko Stritof, 19. junija 1932 pa je bil n. aobnem zboru soglasno izvoljen za dirigenta zopet g. Franc Marolt, ki je duša vsega zbora.

Vprizoritev Foersterjevega koncerta bo velik kulturni dogodek za slovensko glasbeno življenje, pa tudi za mest, kjer se bo izvajal, in vemo, da bo občinstvo tem vrtilm in izvrstnim pevcem res naklonjeno.

Kongres akademikov male antante

Belgrad, 24. aprila.

Organizacija akademikov Male antante datira iz l. 1929. (Romunija). Doslej sta se vršila že dva društvena kongresa (Bukarešta, Praga), tretji kongres pa je sklican v Belgrad in se bo vršil v dneh od 30. aprila do 3. maja t. l. Pomembna organizacija akademikov Male antante je v glavnem v tem, da se akademski mladina po politični konstelaciji sorodnih držav že v svojih študijskih letih družijo in medsebojno spoznavajo. Nedavno (meseca februarja) so bila na konferenci izvršnega odbora, ki se je vršila v Belgradu, delno spremenjena pravila organizacije. Ob tej priliki je bila določena Praga kot središče stalnega tajništva društva. Obnem je bil določen v obrisih kot dnevnega reda predstoječega kongresa v Belgradu.

Razpravljalo se bo t. o. akademski samopomoči, 2. o praktičnem sodelovanju, vzajemnih štipendijah in izmenjavanju članov, 3. o športu, 4. o duhovnem sodelovanju in 5. o revizionizmu, ki vstaja zadnji čas v Evropi in proti kateremu se bo organizacija akademikov Male antante logično z vso silo borila. Zelo zanimiva in dobra je ideja, da se akademikom,

ki dobe štipendijo in se jim na ta način omogoči študij v tuji državi, radi boljše spoznavanja razmer preskrbi stanovanje v privatnih stanovanjih pri družinah in ne v hotelih ali čisto zasebno, kakor doslej. Tako se bodo mnogi laže in uspešneje priučili tujemu jeziku in ga radi domače konverzacije preje naučili, dočim se bodo radi tesnega osebnega stika s predstavniki sosednjega naroda mnogo preje in nazorneje spoznali z duhovno podstatjo in karakteristikami tujega jim naroda.

V častnem odboru belgradskega kongresa se poleg našega zunanjega in prosvetnega ministra nahajajo tudi rektorji vseh treh naših univerz. Na kongres bo prišlo približno 1000 češkoslovaških in romunskih akademikov. Verjetno se bodo kongresa udeležili tudi poljski akademiki. Povabljeni vsaj so. Svoje delegacije bo poslala na kongres tudi Zveza francoskih akademskih organizacij. Ob koncu naj omenim še, da so v programu kongresa tudi trije narodni večeri, češkoslovaški, romunski in jugoslovanski, ki bodo izpolnjeni pred vsem s pevskimi točkami. Po kongresu si bodo udeleženci ogledali Sarajevo in Dalmacijo od Dubrovnika do Splita.

Dirka v smrt

Maribor, 24. aprila.

Banovinska cesta pri Sv. Trojici v Slov. goricah je bila sredi pozorišče smrtno prometne nesreče, ki jo je po vsej priliki zakrivila nezasišena sroba. Cesto je zapirala avtomobilska past — prevrnen leseni drog cestnega kazipota, v katerega je zavozil v temini z vso naglico šofer mariborskega avtobusnega podjetnika g. Liningerja 30 letni Adolf Fišer iz Maribora.

Fišer je napravil na večerajšjo nedeljo izlet z motornim kolesom v Gornjo Radgono. Pozno zvečer se je vračal nazaj v Maribor s precejšnjo brzino. Vozil je brezskrbno in sigurno, saj je poznal cesto ko malokdo, ker je še šest in pol leta, odkar je v službi trdke Lininger, vozil iz Maribora v Gornjo Radgono in nazaj vsak dan avtobus, ki obratuje na tej progi. Pri Sv. Trojici ga je čakala na cesti smrtonosna past, katero je v svitu svoje svetilke zagledal, ko je bilo že prepozno ter je bilo vsako zaviranje zaman. Udarac ga je vrgel na cesto ter je obležal v mlaki krvi s strto lobanjo in

udi. Moral je kmalu izdihniti, ker ga je orožniška patrulja, ki je šla po cesti v poznih nočnih urah, našla že mrtvega.

Pokojnega Fišerja so pustili orožniki na mestu nesreče ter takoj odhiti v trg; obvestili so o nesreči zdravnika dr. Weixla, ki je pa mogel ugotoviti samo smrt. Tragični dogodek je povzročil pri Sv. Trojici in v celi okolici veliko razburjenje. Orožniki so pričeli takoj s preiskavo, da bi našli krivce, ki so morda po svoji lahkornosti zakrivali smrt nedolžne žrtve. Ugotovili so takoj, da je skoraj izključeno, da bi se kažipot sam prevrnil na cesto. Ugotovilo se je nadalje, da bi morda prišli v poštev kot storilci trije fantje iz bližnje okolice, ki so jih videli usodnega večera na cesti. Nastavljeno past pa je opazil še pred nesrečo neki vinjen popotnik, ki mu pa ni padlo v glavo, da bi jo bil odstranil. Truplo ponesrečenega Fišerja je ostalo pri Sv. Trojici na mestu nesreče do prihoda preiskovalne komisije iz Sv. Lenarta v Slovenskih goricah.

Smola z ukradenim avtomobilom

Maribor, 24. aprila.

Maribor postaja v zadnjem času pozorišče čisto ameriških dogodkov: mesto je razburila drzna pustolovščina avtomobilskih tatov, ki se je končala že po nekaj sto metrih vožnje z usodnim zaključkom. Z dvorišča avtogaražne trdke Motor-Sales v Franciškanski ulici je izginil Steyer-avto mariborskega trgovca g. Babiča. Lastnik se je pripeljal z avtomobilom z nedeljskega izleta okoli pol 11 domov ter je postavil voz kot po navadi na dvorišče omenjene trdke. Ko pa je ob pol 12 prišel mehanik g. Dadiću, da bi na vozu pogledal neko napako, ga ni več našel na mestu.

Obvestil je o tem slučaju stražnike, ki so mu pa že sporočili, da so našli v Maistrovi ulici ponesrečen osebni avtomobil, ki se je zaletel v brezovni drog ter se razbil; o vozačih, oziroma lastnikih, pa ni bilo nobenega sledu. Ker je vzel lastnik avtomobil po končani vožnji ključ od motorja s seboj, so morali neznani storilci očividno imeti rezervni ključ. Morda so hoteli avtomobil res ukrasti, ali pa napraviti z vozom kako veselo vožnjo. Zaklenjena dvoriščna vrata jih niso ovirala, ker je

plot, ki meji garaže proti cesti, radi popravil sosednjega poslopja že nekaj časa podr. Vožnja pa je trajala samo do vožala Maistrove in Prešernove ulice, kjer se je končala v brezovnem drogu.

Sunek je povzročil na avtomobilu nad 15.000 Din škode. Razbita je karoserija, ki je skočila skupaj kakor mehovi harmonike, poškodovan pa je tudi motor in hladilnik. Po karambolu so izginili vozači brez sledu. Zadevo je vzel v roke policija, da izsledi neznane prijatelje vožnje v tujem avtomobilu.

Viničarija v plamenih

Maribor, 24. aprila.

V Kaniži pri Št. Ilju je sredi pogorela viničarija g. Koleriča iz Avstrije. Viničarija z družino so komaj rešili in so morali trgati okensko omrežje, da so spravili ljudi iz gorečega poslopja. Ubogi stanovalci so si rešili le golo življenje. Gasilci iz Št. Ilja in Pesnice so bili hitro na mestu, vendar je lesena, s slamo krita koča pogorela.

Vas obvaruje nalezljivosti. Mislite na to, zlasti pri tem slabem vremenu!

V. L. JUGEFA" R. S. Zopri. Sajezi 12. Opia v registr. noč 5 m. 2670 m. 15. 11. 1933.

Slana na sv. Jurija dan

Ljubljana, 24. aprila.

Ko je v noči na petek zapadel sneg, so se lastniki vrtov, pa tudi kmetje ustrašili: »Kaj bo, če sedaj pritisne naenkrat mraz, potem vse to zmrzne in skoraj vsa letina bo uničena. Tako se je tudi zgodilo. Sneg je skopnel že v soboto, v nedeljo pa je bilo oblačno vreme, samo ostra burja je pihala. Pa to bi še bilo in kazalo je, da bozo polagoma prav počasi prišli v toplejšo pomlad ter da bo drevje in prvi nasadi obvarovani najhujšega. Upati je bilo, da tudi zapiha vlažen jug in bo morda celo padal dež.

Veseli smo vsako leto, če pride sv. Jurij k nam v solnčni obleki, letos moramo biti le žalostni. Zakaj zgodilo se je najhujše, kar se je moglo zgoditi: zjutraj je pokrivala vrtove in polja skoraj prst debela slana ali bolje rečeno srež. Takoj zjutraj pa je že prisijalo solnce in s polj se je pričela dvigati kar soparica. Slana je kar izpuhtela. Moramo pa reči, da v ljubljanski okolici to ni napravilo dosti škode, le semintja je uničeno kakšno drevo ali kakšni nasadi. Hujše pa je moralo biti na Dolenjskem, zlasti na Kočevskem, posebno pa tam kjer leži še sneg. Poročil od tam še ni, vendar pa se je zelo bati za sadje in tudi trsje.

Desetletnica obstoja podružnice Gl. Matice v Novem mestu

je bila zvezana z glasbeno prireditvijo, ki je nudila doživetje sijajno uspelega glasbenega slavlja. Bila je prireditev vzorno pripravljena in eksaktno izvedena. S svojim delom je jubilaro društvo, pripravila pa je koncert podružnična učiteljska glasbe, gđna Ropasova Zora. Nji gre zasloga, saj je vse breme nosila le ona sama s solisti, zborom in orkestrom; vodila je tudi koncertno prireditev kot kapelnica. Edv. Griega »Pred samostanskimi vrat« (ženski zbor ob spremljevanju orkestra) izredno učinkovito, zanosno zasnovana balada, je dala priliko dvema solistkama, gospema Vriak-Jurčevi (sopran) in Bernot-Golobovi (alt), da sta s svojim pevanjem zbudili pozornost in ustvarili zavest umetniškega užitka. Sledela operna enodejanka Viljama Blodeka »V odnjaku« je bila za novomeške prilike kot operna prireditev pač izreden dogodek, ki je nad vse srečno uspel. Predvsem moramo priznati vrline solistov! Partijo Verune je pela gospa Bernot-Golobova, članica ljubljanskega Narodnega gledališča, pevka lepega, toplo učinkujočega alta, odlična v igri in maski; kot nosilkega poglavitve vloge Lindunke pa je zadivila nadebudna začelna gđna Kastelčeva iz Novega mesta (gojenka gđne Ropasove) s svojim prisrčnim in skrbno izloženim glasom. Vlogo tenorja-ljubimca je vršil kaj zadovoljivo in spretno gosp. Še gedi Joško. Njegov glas se je prilagal lirčnosti vloge Voiteha. Izborjen je bil g. Uderman Dušan v vlogi Janka, bas-buffo; kakor v igri, je tudi glasovno budil pozornost in izpopolnjeval kvaliteto ugajenost solistovskega kvarteta. O zboru kakor tudi o orkestru moramo izreči le najlepše priznanje. Vsak se je potrdil, da zadosti kar najbolje dani mu naloži. Kapelnica gospodična Ropasova more biti ponosna na svoj uspeh. Prireditev se bo ponovila v nedeljo 30. aprila ob 15. Z. V.

Zborovanje belgradskih časnikariev

V nedeljo je bilo zborovanje belgradske sekcije Jugoslov. novinarskega združenja. Od 82 upravičenih glasovalcev, ki so izpolnili svoje obveznosti društvu, je prisostvovalo zborovanju 74 rednih članov. Zborovanje je vodil podpredsednik Dobroslov Kuznič. Kuznič je sporočil članstvu, da je dosedanj zelo zaslužni predsednik Pavle Ranković odstopil in ne more biti več redni član društva, ker je kot ravnatelj »Službenih novine« nastavljen kot državni uradnik in po pravilih JNU ne more biti redni član. Zborovanje je izreklo dosedanjemu predsedniku z navdušenjem zahvalo. Iz društvenih poročil je razvidno, da imajo naši belgradski tovariši že prav lepe zneske v podpornem fondu za primere brezposelnosti in drugih stisk ter da izvrstno poslujejo. Vsa poročila so bila sprejeta z odobravanjem in je ves zbor potokeel v najlepšem redu. Pri volitvah je bil izvoljen za novega predsednika dosedanj podpredsednik Dobroslov Kuznič s povečini starim odborom. Izvoljeni so bili tudi delegati v osrednji odbor JNU, in sicer na bazi 140 članov

Redni občni zbor Osrednjega društva S. P. D. v Ljubljani

se bo vršil v četrtek, dne 27. t. m. ob 20 zv. v dvorani Delavske zbornice

Na dnevnem redu so med drugim poročila, obračun, proračun in volitve novega odbora. Planinci udeležite se polnoštevilo!

Ljubljanske vesti:

Konec konjske železnice
v Ljubljani

Ljubljana, 24. aprila.

Malo začuden so bili danes ljubljanski rado-vedneži, ko so prišli na obrežje Ljubljane v sredi- ni mesta, ko so videli, da ni nih več konj, ki bi prevažali vagončke nakopane materiala iz struge. Le pri Sv. Petra mostu so še vozili konji male vagončke. Vzrok je bil v tem, da popravljajo to malo progo, da se bo mogel po njej vrtiti v bodoče promet z dieslovimi motorji. Odvažanje s konjsko vprego je namreč preveč zamudno in je trdka že poprej nameravala uvesti promet z malimi lokomotivami, toda temu pa se je uprila železnica in tudi razne stranke v središču mesta, ker so se bale preveč dima, železnica pa onesnažena viadukta. Tako je Ljubljanska gradbena družba prišla na misel, da bi uvedla odvažanje izkopane materija- la z dieslovimi motorji. Od neke trdke, ki je imela dieslove motorje neke na Dolenskem za od- pravljajanje lesa, je Ljubljanska gradbena družba dobila tri, eventualno štiri dieslove motorje, ki bodo sedaj na Ljubljani zamenjali konje.

Prva skušnja je bila že včeraj pri Sv. Petra mostu, na klančinu iz struge pri šentpeterskem mo- stu na obrežje, da se diesel izkaže, koliko vagonč- kov more izpeljati iz struge. Diesel tokrat ni mogel

izpeljati pet vagončkov, vzrok pa je bil v tem, ker proga še ni bila v redu, pa tudi diesel sam ni bil prav obtežen. Ko se to uredi, pa bo mogel vsak diesel mirno in z lahkoto izpeljati po klančini vsaj pet vagončkov, na ravnam, to je v strugi in na cesti pa bo mogel vsak diesel prav lahko izpeljati 10 vagončkov, polnih izkopane materiala. Praz- nih vagončkov pa bo mogel diesel seveda peljati tudi 20 in še več.

Z Dieslovimi motorji prično voziti konec tega tedna, čez 14 dni pa izginijo prav vsi konji iz struge.

Včeraj in danes so delavci preustrojevali ves tir, zlasti pa izogibalnice pod viaduktom, kjer se bodo križali prazni in polni vagončki.

Dosedaj je Ljubljanska gradbena družba od- pravila iz struge že 8000 do 9000 kub. metrov ma- terijala, vsega skupaj pa bo izpeljala okoli 60.000 kub. metrov, da bo dosežena nameravana in zahte- vana poglobitev. Vsa dela morajo biti končana do konca oktobra. Ljubljanska gradbena družba mora do tedaj dovršiti ves izkop in betonirati vse dno struge. Dela se bodo vršila vzporedno, tako da se takoj prične s tlakovanjem, ko bodo na posamez- nih delih struge končani izkopi. To je potrebno zaradi tega, da se ne bi secedale brežine.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprti.

Opera: »Samson in Dalila«. Red C.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunaj- ska cesta 6 in mr. Bakarčić, Sv. Jakob trg 9.

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova c. 12

največja izbira površnikov
in obek za gospode ter deco

Glavna skupščina društva Rdečega križa se bo letos vršila v Ljubljani v nedeljo dne 30. aprila ob 9 v zbornici univerze Kralja Aleksandra I. Dne 29. aprila se bo vršila seja Glavnega odbora Rde- čega križa. Skupščina bodo poleg članov Glavnega odbora in delegatov iz vseh 15 oblastnih odborov v kraljevini prisostvovali tudi zastopnik Nj. Vel. kralja ter drugi dostojanstveni vojaški, civilni in cerkveni oblasti. Skupščina se smeje udeležiti redni člani Rdečega križa iz vse države; za nje je dodeljen prostor na galeriji vseučilišne zbornice. Prometno ministarstvo je tem udeležencem skupšči- ne priznalo ugodnost vožnje za polovično ceno s tem, da vzamejo na odhodni pošlji celo vozovnico, ki velja tudi za povratek s potrdilom predsedstva skupščine, da so prisostvovali skupščini. Uprava Narodnega gledališča je priznala udeležencem skup- ščine Rdečega križa 50% popust za poset operne predstave »Kotlišan« v soboto, dne 29. t. m. ob 20, če se izkažejo z zadevno legitimacijo. — V ne- deljo, dne 30. t. m. med 11 in 12 se bo vršila na Kongresnem trgu velika manifestacija za idejo Rde- čega križa s sodelovanjem gnečelva, samarjanov in samarjank, skavtov in Podmladka Rdečega križa z vseh ljubljanskih sol. — Tako bo ta dan za Ljub- ljano pravi pravcati praznik Rdečega križa.

Za prvi maj napovedano pobiranje odlo- ženih zimskih potrebščin bo ljubljanski Rdeči križ izvršil pozneje, ko ne bo več mraza.

Pevski zbor dr. učiteljske šole bo priredil pod okriljem P. R. K. ob zaključku kongresa Rde- čega križa v ponedeljek 1. maja 1933 ob 22 v veliki dvorani hotela »Union« koncert, pod vodstvom prof. I. Repovša. Na sporedu so najboljše narodne in umetne pesmi naših skladateljev. Samostojno bo tudi prvič nastopil šolski godalni orkester pod vo- dstvom prof. R. Prosenca. Predprodaja vstopnic je v Matični knjigarni. Vstopnina je nizka, da bo omo- gočen poset koncerta vsakomur. Sedeži po 10, 6, 4 in 3 Din, stojišča pa po 2 Din.

Gospa Vida Hribar — Jerajeva, naša domača violonistka in znani naš pianist g. dr. Švara, prire-

Zjutraj sklenil sem pri čaju:
K Slamiču grem z mojo staro
na piščančovo obaro,
ki slaščica je za naju!

Kulturni obzornik

Revizija madžarskega
zgodovinopisja

Splošno je znano, da madžarsko oficijelno zgo- dovinopisje rado zamolči ali pa Madžarstvu pripis- uje slovanске zasluge in podobno. Zato je brez- dvomno zanimivo, da so madžarski zgodovinarji raztegnili aktualno geslo revizije tudi na lastno — zgodovino. Vsekakor je to hvalevredno, ako jo bodo res objektivno izvedli. Za letos je napovedan izid velike »Zgodovine madžarskega naroda«, ki jo piše Atsztalos Miklós in Pethő Sándor, uvod pa ji bo napisal vodilni sodobni zgodovinar Julij Székfi.

Ob tej priliki naglašajo, da je prevrednotenje vseh vrednot madžarskega življenja po trianonski »katastrofi« najgloblje seglo prav v narodno zgo- dovinopisje. Danes imenujejo sami svoje dosedanje zgodovinopisje liberalno-narodno, ki je z nekim ne- zdravim duhom hotelo izenačiti liberalizem in ne- odkriti sovražnem. Poudarjajo, da je viharina doba zadnjih let zavrnila madžarsko zgodovinsko vedo na nova pota, zakaj narod ne želi več »olepšavanja, zamolčevanja in izmišljotin, marveč le resnico«. In »spoznavanje absolutne resnice« hoče biti, po besed- dah zgodovinarja Hómana, končni smoter povelje madžarske zgodovinske vede, ki naj bo temelj res- ničnega nacionalizma.

Dalje poudarjajo, da je prišla v minulih štiri- najstih letih pod revizijo vsa madžarska zgodovina, tako v enovi kakor v pojmovanju. Treba ji znova ozvesti doslej zanemarejene ali napačno gledane dobe. Tako se je n. pr. o pojavu Gáborja Bethlena razvila strastna polemika. Povečalo se je uvaževa- nje kritičnega pretresa virov in zavrglo je je govorn- niško ter beletristično olepšavanje. Mesto zgo- dovinkega materializma naj zavzame duhovslovna smer, ki jo vodita že imenovana Hóman in Székfi in iz njune šole sta izšla tudi pisca zgoraj omenjene nove zgodovine.

Dasi sprejemamo to »revizijo« s pridržkom, ko- likor se ne opoveduje politični vzpostavitvi Mad- žarske, vendar bo morala zanimati tudi vse naše zgodovinarje.

V. N.

Vaša Prihoda

nas je po daljšem času zopet posetil in nam odkril nekaj zakladov svoje plemenite vijoliške umet- nosti. Zal le, da je bil pri izbiri programa malce prevečakdajen. Če je v prvem delu podal Beethovna in Schuberta, — s tem se strinjamo, — naj bi pa drugi del v kontrastu s klasiko pokazal kaj novejš- ega in zanimivejšega. Mendelssohnov Vijoliški koncert v e-molu in Dvořak-Kreislerjev Slovanski ples sta v reprodukciji že malo pretirana ljubljena vijoliških virtuozov; Dvořak-Prihodov Valček je sicer malo pomemben, a sladak cukerek; njegova lastna Fantazija v h-molu, ki jo je postavil na spod- redno mesto Paganinijevih variacij pa znači vrhu- nec vijoliškega tehničnega obvladovanja, a je kom- pozitorno malce labilna in stilno neenotna. — Ko- ketirati s sentimentalnostjo poslušalcev kar nič ne pristaja pravemu umetniku. In to je Prihoda — a- ristokratski umetnik. Plemenit ton, zavzetna tehnič- na popolnost se mu veže v močno občuteno pre- livanje melodij, ki se izpod njegovih rok na do- vršenem instrumentu kar v omamnem bleisku izvi- jajo. — Vreden spremljevalec na klavirju mu je Graef, ki ga v dovršeni sintezi podpira, odnosno so- ustvarja. Nekaj trših mest, ki so nastopile, menim, da gre predvsem na rovaš že zelo zvočno in me- hanično ubitega klavirja.

Končno bi pa ugotovil, da je umetnik nekoč s svojo umetnostjo posegel že vse globlje v nas, da si je tudi topot dosti številno občinstvo tako na- vdušilo, da ga ob koncu kar niso pustili z odr.

V. U.

Dve znanstveni reviji

Časopis za zgodovino in narodopisje.

Prvi snopič, letnik 281 304 strani, cela knjiga! Dve razpravi, trije prispevki med »Izvestji«, več ocen aktualnih del, izbrno poročilo o obnem zboru mariborskega zgodovinskega društva in priložni družbene 30-letnice, jednat pregled o razvoju in lepem napredku mariborske študijske knjižnice v letu 1932 ter končno nadaljevanje »Ar- hiva«, s Sloveskovimi pismi, med drugim Slo- šekova pisma solnograškemu nadškofu Josipu Tarnoczyju. Potem so objavljena pisma brnškemu, tridentskemu, sekovskemu, kraljevogradskemu, bu- deviškemu in linskemu škofu ter briksenskemu

Maribor

»Črnogorski princ« v kehi

Maribor, 24. aprila.

V prostorih hotela »Grač« je nocoj prenočeval za zamreženimi okni »visok gost«, ki ga do sedaj naši policijski zapor niso imeli. Včeraj popoldne so ga izročili organi obmejne policije skupno z njegovim tovarišem policijskemu komisariatu. — Oba so zasadiči orožniki pri Sv. Juriju ob Pesnici, ko sta hotela prekorati mejo. Orožnikom sta se legitimirala kot lesna trgovca, ker pa nista imela v redu potnih listov, so ju aretirali. Orožnikom in organom obmejne policije nista hotela povedati niti imen, šele na komisariatu sta priznala, da se pišeta Gavrilo Petrovič in Venčeslav Slavek. Nad- zornik Pavletič je pri zaslišanju takoj spoznal Pe- troviča ko starega znanca, ki ga je imela policija že lani v rokah. Izročile so ga iz avstrijske oblasti po aretaciji v Badgasteinu in sicer radi prevare 200.000 Din, ki jo je izvršil v naši državi z obvez- nica vojne škode. Petroviča so poslali lani iz Maribora v Zagreb, kjer je bil obsojen na 3 leta robije. Iz zapora pa je prišel v bolnišnico radi operacije na roki. Ko je ležal v bolnišnici, je razo- del nekaterim bolnikom svojo veliko skrivnost, da je sin nekdanjega vladarja Črne gore kralja Nikite ter da se nahaja po nedolžnem v zaporu. Prepri- čal je celo strežnike, da so mu verjeli in s po- močjo nekaterih bolnikov se mu je posrečilo pred dnevi pobegniti iz bolnišnice na svobodo. Eden od bolnikov Venčeslav Slavek, ki mu je pomagal pri begu iz bolnišnice, ga je spremljal tudi na poti v Avstrijo. Iz Zagreba sta se z avtomobilom pri- peljala do Ljutomer, odkoder sta odšla peš proti meji, ki sta jo skušala opetovano zamen prekorati. Pri Sv. Juriju ju je zadel usoda, da sta padla orožnikom v roke. Petrovič je šele danes na poli- ciji izdal svoj »incognito« ter svečano zatrjeval, da je pravi »prince«. Pripovedoval je, da ima v Ame- riki velikansko farmo in krasne vile v Kaliforniji. V našo državo da je prišel l. 1925, pa je takoj po prvih dveh mesecih bivanja zapravlil 200.000 Din. Ta denar mu je potem vrnil sam naš finančni mi- nister in sicer ravno v istih obveznicah vojne ško- de, radi katerih je bil lani obsojen v Zagrebu na tri leta robije. Njegov tovariš Slavek se izdaja za strojnega inženjerja. V policijski razvidnici so ugotovili, da ima tudi on številne predkazni. Pe- trovič je prebrisan pustolovec mednarodnega tipa, ki ga poznajo policijske oblasti širom Evrope. Za »prince« pa se je pričel šele sedaj izdajati ker je upal, da se mu bo to dobro obneslo. Oba pusto- lovca so obdržali še v Mariboru. Jutri jih odpe- ljejo v sigurnem spremstvu v Zagreb, kjer čaka Petroviča zaslužena kazen.

★

Zadnja pot sestrinagan brusača. Včeraj po- poldne ob pol 4 so pokopali na mestnem pokopa- lišču pokojnega brusača Leopolda Kasparja, ki je tako tragično preminul v svoji leseni baraki v Frančiškanski ulici. Ker je ugotovil policijski zdrav- nik dr. Zorjan smrt radi pomanjkanja, se ni vršila obdukcijska trupa.

Odprta noč in dan so groba vrata... Umrila je po večletni mučni bolezni v tukajšnji splošni bol- nišnici v starosti 40 let Cecilija Potocnikova, roj. Maček, vdova po orožniškem naredniku-vodniku. Blago pokojnico so pokopali včeraj popoldne iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — Umril je v častiljivi starosti 82 let upokojeni poslovodja drž. žel. Matija Schlamberger, stanujoč na Koroski cesti št. 26. Pogreb bo danes v torek ob pol 4 popoldne iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — V Krčevini v Praprotnikovi ulici 18 je izdihnil svojo blago dušo upokojeni poštni poduradnik Roman Lešner. Pokopali so ga včeraj popoldne ob pol 4 iz mrtvašnice na mesno pokopališče v Pobrežju. Rajnim mir in pokoj, žalujočim svojcem naše iskren- no sožalje!

Mariborski šahisti se bodo v prihodnjih dneh sprijeli v tekmi za domače prvenstvo. Prijave za turnir se sprejema prof. Fava. Dne 5. maja ob 20 pa se bo vršil v kavarni Central letni občni zbor Mariborskega šahovskega kluba.

Življa z beračenjem, pa je pri tem ukradel neki gospe za Bežigradom par čevljev. Gospa je pokli- cala na pomoč ljudi, ki so tati na ljubljanskem po- lju ujeli in ga izročili policiji. — Aretiran je bil tudi brezposelni delavec Anton M., ki je poskušal pred dnevi v družbi s še enim tovarišem vlomiti v vagon na tovornem kolodvoru, pa sta bila pri tem prepadena.

Modne hlače — pumparce dobite najce- nejše pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Nalezljive bolezni so lani v Mariboru hudo kosile. Iz tozadevne statistike mestnega fizikata posnemamo, da je bilo v letu 1932 prijavljenih skup- no 175 slučajev nalezljivih bolezni, na katerih je umrlo 10 oseb. Najbolj je razsajala davica, na ka- teri so obolele 102 osebe, umrle pa tri, potem je sledila škrlatica z 23 slučajji in obolenj in eno smr- to, skupina tifuznih bolezni je pri 5 bolnikih zahte- vala enega mrljica, na šenu je bolehalo 35 bolni- kov, umrli pa sta dva, otrpljenje tilička sta imela dva bolnika, umrl eden, tetanus dva, umrl eden, na otroški omrtvici, pred katero je vladalo lani toliko strahu, je obolel le en otrok in na grizi ena oseba, ki je umrla. Število vseh nevarnih nalezli- vih bolezni je v lanskem letu napram letu 1931 znatno naraslo.

Tihotapska zalega. Mariborski tihotapci se ne dajo ugnati kljub vsem zastrašljivim primerom, ki so se v zadnjem času odigrali pred kazenskim odelkom tukajšnje glavne carinarne. Globe, ki gredo v desetstoteke jurjev in celoletne zaporne kazni, le še podžigajo menda druge drzne tihotapce k pospešenemu delu. V Mlinski ulici so v nedeljo zaplenili carinski organi ob asistenci policije 50 kg saharina. Prejšnjega dne so ga tihotapci spravili preko meje v avtomobilu ter ga shranili v Mlinski ulici v varnem skrivališču. Zavist konkurence pa je spravila stvar na dan.

Zadnja poročila

Poraz španske vlade
pri občinskih volitvah

Madrid, 24. apr. tg. Včerajšnje občinske vo- litve na Špankem so pokazale, da je sicer še ve- čina za republiko, da pa vendar še močne ka- toliške sile in da je prišlo do izraza ljudsko mne- nje, ki je proti sedanjemu kursu republike.

Vladna stranka je skupno s socialisti dobila 4000 občinskih mandatov, republikanska pa, proti sedanji vladi naper- jena stranka 3500, katoličani, večinoma protirepublikanci, 5000 mandatov.

komunisti pa samo 25 mandatov. Manjkajo še podatki iz ene petine volivnih okrožij, vendar pa bo končni rezultat gotovo ostal v enakem razmerju. Republikanski glasovi imajo sicer večino, vendar je polovica teh glasov proti sedanji vladi. Nedvomno so te volitve velik uspeh raznih katoliških strank.

Avstrija hoče ostati
samostojna

Dunaj, 24. apr. tg. Vojni minister Vaugoin je imel na shodu katoliških mož govori, s katerim je ostro nastopal proti narodnim socialistom. Izjavil je, da je v Avstriji mnogo tisoč ljudi, ki pravijo, da so najhujši nasprotniki marksizma, imenujejo se pa narodne socialisti. Oboji so socialisti in tvo- rijo oboji za vsako državo veliko nevarnost. Social- izem pomeni razredni boj in motive v človeški družbi. Naša naloga je, preprečiti tako nesrečo v naši domovini. Avstrijska zvezna vojska je trdno v rokah vlade in bo na povelje korakala proti des- nici kakor tudi proti levi. Nahajamo se v važnem trenutku politične zgodovine. Če naj ta Avstrija, ki je dolga stoletja vodila nemško zgodovino, osta- ne samostojna, potem je potrebno, da vsi katoliški mo- žje in žene in njim na čelu duhovščina nadi- ljuje delo, ki so ga začeli in ga tudi končajo.

Drobne vesti

Braunschweig, 24. aprila. tg. Deželna zveza nemške nacionalne stranke v Braunschweigu je vsa prestopila v narodnosocialistično stranko. De- želni zbor v Braunschweigu bo sedaj popolnoma narodnosocialističen.

Zeneva, 24. apr. tg. Upravni svet Carnegieve ustanove v Haagu je sklenil, da se mirovna nagra- da za l. 1932 v znesku 2200 angleških funtov po- deli predsedniku razorožitvene konference Hen- dersonu.

Rim, 24. apr. tg. Francosko pošto letalo zrač- ne proge Marseille—Bagdad je s štirimi potniki in tremi možni posadke nad južnimi Apenini zašlo v velik snežni vihar in ga od tedaj pogrešajo. Poizve- dovanja za njim niso imela do sedaj nobenega uspeha.

je zanimiv članek M. Salopeka, ki je pred leti predaval na ljubljanski univerzi, »O gornjoju- ri u dolini Sedmerih jezer«, kjer dopol- njuje študije nemških geologov in slovenskega F. Seidla. Dolina Sedmerih jezer je namreč zanimiv pojav po znameniti dislokaciji, kontaktu med jur- skimi skladi in triadnimi plastmi. In ravno o teh sedimentih se bavi Salopek. Poleg teh dveh del so prispevali še sledeči matematiki in prirod- slovcu svoje študije: Dr. J. Gnezda: Jedince afiniteta i njihovi specifični brojevi kod elemenata. Dr. J. Goldberg: Trajanje insolacije u Zagrebu na osnovi 36-godišnjih registracija (To bi bila prezanimiva tema tudi za Ljubljano!) 2. Marković: O perio- dičkim rješenjima linearne diferencijalne jednadžbe 2n-toga reda s periodičkim koeficientima. Dr. Vač- Vouk: Postoralna gibanja kod pontederije. Dr. R. Cesarec: Konstrukcija pravilnih ortogona. Dr. Ma- rin Katalinić: Ispravljanje struje i povećavanje vod- livnosti na žičastim elektrodama u vodi. — Knji- ga stane 100 Din. — Naroča se pri založnici Jugosl. akademija v Zagrebu, Zrinjski trg 11).

★

Zakaj je župančič izstopil iz PEN kluba? »Mor- genblatt« (23. apr.) prinosa pod naslovom »Kri- za v ljubljanskem PEN klubu« sledeče razloge za nenaden odstop Otona Župančiča iz PEN- kluba, katerega predsednik je bil: Gotova skupina članstva je nameravala dati ljubljanskemu centru PEN kluba čisto slovensko noto; proti tem strem- ljenjem pa je nastopil drugi del članstva z Oto- nom Župančičem na čelu... Po tem pisanju je torej Župančič izstopil iz PEN kluba radi narod- nih zadev? Idformirali smo se na pristojnem mestu, kako je z resnico, po smo izvedeli, da so to glad- ko izmišljena namigovanja — zakaj vzrok za izstop je vse drugo, kakor ga »Morgenblatt« namiguje.

Poljska drama v Jugoslaviji. Ze dalj časa se mudi v Beogradu prosluli polski režiser, ustano- vitelj znanega varšavskega eksperimentalnega gle- dališča »Reduta« in sedanji ravnatelj krakovske drame Juliusz Ostrowski. Danes je odpotoval v Zagreb, odkoder je namenjen v Dubrovnik. Njega smatrajo za reformatorja poljske odrske umetnosti. Pred odhodom iz Beograda, kjer je bil gost poli- skega poslanika na našem dvoru, je izjavil, da na- merava jeseni priti gostovat e svojimi igralci v